İMALAT SEKTÖRÜ YATIRIM SÜREÇLERİ KILAVUZU

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
YATIRIM OFİSİ

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
YATIRIM OFİSİ

SEKTÖR 02

İMALAT SEKTÖRÜ YATIRIM SÜREÇLERİ KILAVUZU

2020

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI YATIRIM OFİSİ

ANKARA (Merkez):
Cumhurbaşkanlığı Çankaya Köşkü Yerleşkesi
Ziyaur Rahman Caddesi No:5
Çankaya/ANKARA 06700
+90 312 413 89 00

İSTANBUL (Ofis):
Muallim Naci Caddesi
No:73 Ortaköy
Beşiktaş/İSTANBUL 34347
+90 212 468 69 00

Bu kılavuz T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından hazırlanmıştır. Kılavuz yasal olarak bağlayıcı bir belge olmayıp yol gösterici niteliktedir. Bilgiler Ocak 2020 itibarıyla günceldir.

Bu kılavuz T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından

ÇINAR® MÜHENDİSLİK MÜŞAVİRLİK A.Ş.

İşbirliği ile hazırlanmıştır.

Kılavuz yasal olarak bağlayıcı bir belge olmayıp yol gösterici niteliktedir. Bilgiler Ocak 2020 itibarıyla günceldir.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

YATIRIM OFİSİ

ÖN SÖZ

Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi (Ofis), Türkiye'nin sunduğu yatırım fırsatlarını küresel iş dünyasına tanıtma ve yatırımcılara Türkiye'ye yapacakları yatırımın her aşamasında destek verme görevini üstlenmiş tek resmî kuruluştur. Doğrudan Cumhurbaşkanına bağlı olarak faaliyet gösteren Yatırım Ofisi, Türkiye'nin ekonomik kalkınmasını hızlandıracak yatırımları teşvik etmekle görevlidir. Bu amaçla Ofis, teknoloji yoğun, katma değeri yüksek ve istihdam yaratan yatırımları destekleyerek bu yatırımlara ilişkin tüm süreçleri yatırımcı adına takip edip hızlandırmaktadır.

Dünya genelinde pek çok ülkede faaliyet gösteren Ofis; Almanya, Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Kore, İngiltere, İspanya, İtalya, Japonya, Katar, Singapur ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde yerleşik yerel danışman ağıyla yatırımcılara hizmet sunmaktadır. Yatırım Ofisi, yatırımcıları "Tek Durak Ofis" yaklaşımıyla karşılamakta, geniş hizmet yelpazesi ile yatırımcıların Türkiye'deki yatırımlarından en yüksek düzeyde verim sağlamalarını kolaylaştırmaktadır.

Yukarıda belirtilen hedefler doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından yatırımcılara sunmak üzere; aşağıdaki ana sektörlerde yapılacak yatırımlarda, şirket kuruluşundan yatırımın faaliyete geçtiği zamana kadar tamamlanması gereken izin, onay, ruhsat ve lisans gibi tüm bürokratik işlemlerin tespit edildiği, yatırımcılar için rehber niteliğinde olan **Sektörel Yatırım Yol Haritaları Raporunun Hazırlanması Projesi** kapsamında **8 kılavuz** hazırlanmıştır:

- Atık Bertaraf ve Geri Kazanım Sektörü
- **İmalat Sektörü**
- Enerji Sektörü
- Orman ve Orman Ürünleri Sektörü
- Madencilik (arama faaliyetleri ve işletme faaliyetleri) Sektörü
- Lojistik Sektörü
- Hizmet Sektörü
- Tarım ve Hayvancılık Sektörü

Belirtilen sektörlere yapılacak yatırımlarda, yatırımların hayata geçirilmesi için gerekli tüm bürokratik süreçlere yönelik hazırlanan bu kılavuzlar; izin ve onaylar için atılması gereken adımlar, başvurulacak merci, yatırımcıdan istenen bilgi ve belgeler, işlem süreleri ve işlem ücretleri hakkında bilgi vermektedir.

Hazırlanan bu kılavuzlar yasal olarak bağlayıcı olmayıp yol gösterici niteliktedir.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI YATIRIM OFİSİ

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ 5
TABLOLAR DİZİNİ 9
DİYAGRAMLAR DİZİNİ 10
ŞEKİLLER DİZİNİ 11
KISALTMALAR 12
SEKTÖR DİYAGRAMLARINDA KULLANILAN ŞEKİLLER 13
1. İMALAT SEKTÖRÜ 15
1.1. Sektördeki Projelerin Tanımlanması 15
1.2. Sektördeki Projelerin Aşamaları 16
2. SEKTÖREL YATIRIM SÜREÇLERİ 18
2.1. İzin ve Onay Süreçlerine Ait Ortak Adımlar 18
2.1.1. Genel İmalat 18
2.1.1.1. Şirket Kuruluş Süreci 20
2.1.1.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Süreci 27
2.1.1.3. Yatırım Yeri Temini ve Tahsisi 35
2.1.1.3.1. Ana Yatırım Bölgeleri 36
2.1.1.3.1.1. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri 36
2.1.1.3.1.2. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini 41
2.1.1.3.1.3. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi 45
2.1.1.3.1.4. Endüstri Bölgelerinin Kuruluşu ve Endüstri Bölgelerinde Yatırım Yeri Tahsisi 48
2.1.1.3.2. Diğer Arazilerde Yatırım Yeri Temini 59
2.1.1.3.2.1. Hazine Taşınmazlarının Tahsis Yöntemleri 59
2.1.1.3.2.2. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği / Mera Arazilerinin Tahsisi 63
2.1.1.3.2.3. Tarım Arazilerinin Tahsisi (Tarım Dışı Kullanım İzni) 67
2.1.1.3.2.4. Orman Arazilerinin Tahsisi 72
2.1.1.3.2.5. Sanayi Alanlarında Yer Tahsisi 74
2.1.1.4. İmar Planı Süreci 77
2.1.1.5. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Süreci 81
2.1.1.6. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci 86

2.1.1.7. Karayolu Bağlantı İzni (Geçiş Yolu İzin Belgesi) Süreci 92
2.1.1.8. Su Bağlantı İzni 96
2.1.1.9. Elektrik Bağlantı İzni 96
2.1.1.10. Kapasite Raporu Alınması Süreci 96
2.1.1.11. Sanayi Sicil Belgesi Alınması Süreci 99
2.1.1.12. Çevre İzin ve Lisans Süreci 102
2.2. Sektör Bazında İzin ve Onay Süreçleri 105
2.2.1. İlaç Sektörü 105
2.2.2. Gıda Sektörü 113
2.2.3. Kimya-Petrokimya Sektörü 118
2.2.4. Savunma Sanayii Sektörü 128
2.2.5. Metal-İşleme Sektörü 136
2.2.5.1. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması Süreci 138
2.2.5.2. Radyasyon Uygunluk Belgesi Alınması Süreci 140
2.2.5.3. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması Süreci 142
2.2.6. Otomotiv – Otomotiv Yan Sanayii Sektörü 145
2.2.7. Çimento ve Kâğıt Sektörü 147
2.2.7.1. Çimento Sektörü 147
2.2.7.2. Kâğıt İmalat Sektörü 149
2.3. İmalat Sektörü Teşvikleri 151

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 2.1. Anonim Şirketi Kuruluşu 22
Tablo 2.2. Limited Şirket Kuruluşu 24
Tablo 2.3. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Almayan Projelerin ÇED Kapsam Dışı/Muafiyet İzin Süreci İşlemleri 30
Tablo 2.4. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Projeler İçin İzin Süreci İşlemleri 32
Tablo 2.5. ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Projeler İçin İzin Süreci İşlemleri 34
Tablo 2.6. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Alan Projeler İçin 2020 Yılı Proje Başvuru Bedelleri 34
Tablo 2.7. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknolojik Ürün Yatırım Süreci İşlemleri 41
Tablo 2.8. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini İşlemleri (Satış) 44
Tablo 2.9. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini İşlemleri (Kiralama) 44
Tablo 2.10. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi İşlemleri 48
Tablo 2.11. Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci İşlemleri 51
Tablo 2.12. Mevcut Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinde Yer Tahsisi Süreci İşlemleri 53
Tablo 2.13. Münferit Yatırım Yeri Kuruluş Süreci İşlemleri 55
Tablo 2.14. Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci İşlemleri 57
Tablo 2.15. Hazine Taşınmazlarının Teşvik Yoluyla Tahsisi Aşamaları 61
Tablo 2.16. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği Süreci İşlemleri 66
Tablo 2.17. Tarım Arazilerinin Tahsis Süreci (Tarım Dışı Kullanım İzni Süreci) 72
Tablo 2.18. Orman Arazilerinin Tahsisi Süreci İşlemleri 75
Tablo 2.19. Genel İmar Planı Süreci 80
Tablo 2.20. Yapı Ruhsatı (İnşaat Ruhsatı) Süreci İşlemleri 83
Tablo 2.21. Yapı Kullanma İzin Belgesi Süreci İşlemleri 85
Tablo 2.22. Birinci Sınıf Gayrisıhhi Müesseselere Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci İşlemleri 89
Tablo 2.23. İkinci ve Üçüncü İkinci ve Üçüncü Sınıf Gayrisıhhi Müesseselere Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci İşlemleri 91
Tablo 2.24. Geçiş Yolu İzin Belgesi Süreci İşlemleri 93
Tablo 2.25. Kapasite Raporu Başvuru Süreci İşlemleri 99
Tablo 2.26. Sanayi Sicil Belgesi Başvuru Süreci İşlemleri 102
Tablo 2.27. Çevre İzin ve Lisans Süreci 104
Tablo 2.28. Üretim Yeri İzin Süreci 108
Tablo 2.29. İlaç Ruhsatlandırma Süreci 112
Tablo 2.30. Gıda İşletmesi Kayıt Belgesi İşlemleri 115
Tablo 2.31. Gıda İşletmesi Onay Belgesi İşlemleri 117
Tablo 2.32. İşleme Lisansı Belgesi Süreci 120
Tablo 2.33. Madeni Yağ Lisansı Belgesi Süreci 121
Tablo 2.34. Depolama Lisansı Belgesi Süreci 122
Tablo 2.35. İhrakiye Lisansı Belgesi Süreci 123
Tablo 2.36. Rafinerici Lisansı Belgesi Süreci 124
Tablo 2.37. İletim Lisansı Belgesi Süreci 125
Tablo 2.38. Taşıma Lisansı Belgesi Süreci 126
Tablo 2.39. Dağıtıcı Lisansı Belgesi Süreci 127
Tablo 2.40. Kuruluş İzin Belgesi Süreci 133
Tablo 2.41. Üretim İzin Belgesi Süreci 134
Tablo 2.42. Tesis Güvenlik Belgesi Süreci 135
Tablo 2.43. Kişi Güvenlik Belgesi Süreci 136
Tablo 2.44. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci 140
Tablo 2.45. Radyasyon Uygunluk Belgesi Süreci 142
Tablo 2.46. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci 144
Tablo 2.47. AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi Süreci 147
Tablo 2.48. Yatırım Teşvik Belgesi Başvuru Süreci 152

DİYAGRAMLAR DİZİNİ

Diyagram 2.1. Anonim Şirket Kurulum Aşamaları 21
Diyagram 2.2. Limited Şirket Kurulum Aşamaları 23
Diyagram 2.3. Kollektif ve Komandit Şirketlerin Kurulum Aşamalar 25
Diyagram 2.4. Kooperatif Kurulum Aşamaları.....26
Diyagram 2.5. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Almayan Projelerin ÇED Kapsam Dışı/ Muafiyet Süreci 30
Diyagram 2.6. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Projelerin PTD/ÇED Süreci.....31
Diyagram 2.7. ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Projelerin ÇED Süreci 33
Diyagram 2.8. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknolojik Ürünün Yatırım Süreci 40
Diyagram 2.9. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım İzni Süreci 43
Diyagram 2.10. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi Süreci 47
Diyagram 2.11. Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci.....52
Diyagram 2.12. Mevcut Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinde Yer Tahsisi Süreci.....54
Diyagram 2.13. Münferit Yatırım Yeri Kuruluş Süreci 56
Diyagram 2.14. Özel Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci 58
Diyagram 2.15. Hazine Taşınmazlarının Teşvik Yoluyla Tahsisi Süreci 60
Diyagram 2.16. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği İzin Süreci 65
Diyagram 2.17. Tarım Arazilerinin Tahsis Süreci (Tarım Dışı Kullanım İzni Süreci) 71
Diyagram 2.18. Orman Arazilerinin Tahsisi Süreci 74
Diyagram 2.19. Sanayi Alanlarında Yer Tahsisi Süreci 77
Diyagram 2.20. Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü veya Belediye Nezdinde Yürütülen İmar Planı Süreci.....78
Diyagram 2.21. Organize Sanayi Bölgeleri ve/veya Endüstri Bölgeleri İçin İmar Planı Süreci.....79
Diyagram 2.22. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Alınması Süreçleri 82
Diyagram 2.23. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci 88
Diyagram 2.24. Geçiş Yolu İzin Belgesi Alınması Süreci 95
Diyagram 2.25. Kapasite Raporu Alınması Süreci 98
Diyagram 2.26. Sanayi Sicil Belgesi Alınması Süreci..... 101
Diyagram 2.27. Çevre İzin ve Lisans Süreci 103
Diyagram 2.28. İlaç Üretim Yeri İzin Süreci..... 107
Diyagram 2.29. CTD Ön İnceleme Süreci..... 110
Diyagram 2.30. İlaç Ruhsatlandırma Süreci..... 111
Diyagram 2.31. Gıda İşletmesi Kayıt Belgesi Süreci 114
Diyagram 2.32. Gıda İşletmesi Onay Belgesi Süreci 116
Diyagram 2.33. Savunma Sanayii Yatırım Süreci 130
Diyagram 2.34. Savunma Sanayii Kuruluş İzin Belgesi Süreci 131
Diyagram 2.35. Üretim İzni Süreci 132
Diyagram 2.36. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci..... 139
Diyagram 2.37. Radyasyon Uygunluk Belgesi Süreci 141
Diyagram 2.38. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci 143
Diyagram 2.39. Otomotiv – Otomotiv Yan Sanayii Sektörü AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi Süreci 146

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 2.1. İmal.at Sektörü Yatırım Türleri 15
Şekil 2.2. İmalat Sektörüne Ait Genel Yatırım Adımlar 17
Şekil 2.3. İmalat Sektörü İzin Süreci 19
Şekil 2.4. Kuruluşlarına Göre Şirket Türleri 21
Şekil 2.5. İmalat Sektörü Yatırım Bölgeleri 36
Şekil 2.6. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Kapsamında Başvuru Yapılacak Yetkili İdareler 86
Şekil 2.7. Geçiş Yolu izin Belgesi Alınması Kapsamında Başvuru Yapılacak Yetkili İdareler 92
Şekil 2.8. İlaç Sektörü Yatırım Süreci 106
Şekil 2.9. Gıda Sektörü İzin Süreci 113
Şekil 2.10. Kimya-Petrokimya Sektörü Yatırım Süreci 118
Şekil 2.11. Kimya-Petrokimya Sektörü EPDK Lisansları 119
Şekil 2.12. Metal-İşleme Sektöründe Yer Alan Faaliyetler 137
Şekil 2.13. Metal-İşleme Sektörü Yatırım Süreci 138
Şekil 2.14. Otomotiv – Otomotiv Yan Sanayii Üretim Süreci 145
Şekil 2.15. Çimento Sektörü Genel Yapılanması 148
Şekil 2.16. Kâğıt Sektörü Genel Yapılanması 150

KISALTMALAR

AB	:	Avrupa Birliği
ABD	:	Amerika Birleşik Devletleri
AİTM	:	Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik
ATO	:	Ankara Ticaret Odası
CTP	:	İlaç Ruhsatı
EPDK	:	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Bakanlıklar	:	Proje Kapsamında Veri Temini Sağlanacak Olan Bakanlıklar
ÇED	:	Çevresel Etki Değerlendirmesi
GMP	:	Üretim Yeri İzni
GTİP	:	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
HKT	:	Halkın Katılım Toplantısı
KGB	:	Kişi Güvenlik Belgesi
KSK	:	Kontrol Sertifikasyon Kuruluşu
KTL	:	Kontrole Tabi Liste
LİHKAB	:	Lisanslı Harita Kadastro Bürosu
MÇK	:	Mahallî Çevre Kurulu
MSB	:	Millî Savunma Bakanlığı
NATO	:	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
OECD	:	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OFİS	:	T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi
OGM	:	Orman Genel Müdürlüğü
PROJE	:	Sektörel Yatırım Yol Haritaları Raporu'nun Hazırlanması Projesi
PTD	:	Proje Tanıtım Dosyası
T.C.	:	Türkiye Cumhuriyeti
TCDD	:	Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
TEMPEST	:	Tesis Değerlendirme Sonuç ve Uygunluk Raporu
TGB	:	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
TİTCK	:	Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
TOBB	:	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TÖGEK	:	Tesis Özel Güvenlik El Kitabı
TSE	:	Türk Standartları Enstitüsü
TTSG	:	Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TÜBİTAK	:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
YİKOB	:	Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı

SEKTÖR DİYAGRAMLARINDA KULLANILAN ŞEKİLLER

Başlangıç / Bitiş İşareti 	Bu şekil, işlemlerde ilk ve son adımı belirtmek için kullanılmıştır.
İşlem 	Bu şekil, işlemlere yönelik genel bilgilendirme amaçlı kullanılmıştır.
Karar 	Bu şekil, bir kararın sonucunun bir sonraki adımı belirlediği noktayı belirtir. Birden fazla sonuç olabilir, ancak genellikle evet ve hayır sonuçları vardır. Karar gerektiren adımlarda bu şekil kullanılmıştır.
Belge 	Bu şekil, bir belgeyle sonuçlanan adımı göstermek için kullanılmıştır.
Sayfa İçi Başvuru 	Bu şekil, ilişkili kutucuğa ait başka bir tablo ve diyagram olduğunu gösterir. T ile başlayan işaret tabloya, D ile başlayan işaret diyagrama yönlendirir.

Not: *Sektörel Yatırım Yol Haritaları Raporu'nun Hazırlanması Projesi kapsamında sektör diyagramlarının oluşturulması amacıyla uluslararası standartlara uygun şekilde temel akış çizelgeleri kullanılmıştır. Akış çizelgelerinde kullanılan her bir şekil, işlemdeki farklı türde bir adımı temsil etmektedir. Sektör diyagramlarında kullanılan şekiller ve temsil ettikleri adımlar yukarıdaki tabloda sunulmuştur.*

1. İMALAT SEKTÖRÜ

İmalat sektöründe yer alan alt sektörler ile bu alt sektörlerin yatırım süreçlerine ait adımlar aşağıdaki başlıklarda tanımlanmıştır.

1.1. Sektördeki Projelerin Tanımlanması

İmalat sektörüne ait yatırımların ele alındığı bu başlıkta yatırımlar genel imalat, ilaç, gıda, kimya/petrokimya, savunma sanayii, metal işleme, otomotiv ve otomotiv yan sanayii, çimento ve kâğıt olmak üzere dokuz sektör incelenmiştir (*Şekil 2.1*).

İmalat sektörüne ait *Şekil 2.1*'de tanımlanan alt sektörlerin yatırım süreçlerine ait aşamalar *Bölüm 1.2*'de sunulmuştur.

Şekil 2.1. İmalat Sektörü Yatırım Türleri

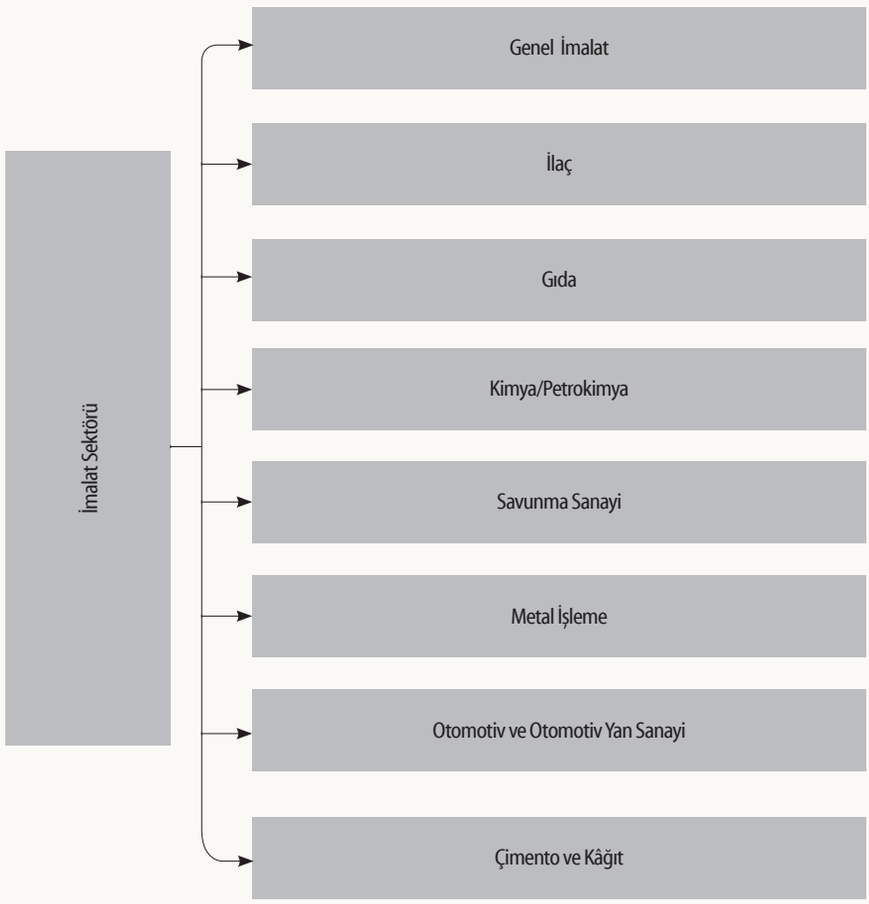

1.2. Sektördeki Projelerin Aşamaları

İmalat sektöründe yatırım aşamaları yatırım öncesi, yatırım dönemi ve işletme dönemi olmak üzere üçe ayrılır.

İmalat sektöründe yapılacak yatırımlarda yatırıma başlamadan önce, bir fizibilite çalışması yapılarak sektördeki arz-talep durumu, kapasite tahmini, kuruluş yerinin belirlenmesi, yatırımın tahminî maliyeti ve kârlılığı, yatırımın geri ödeme süresi, ihtiyaç duyulan makine ve ekipman, işletmede gerekli iş gücü, finansal analiz ve diğer hususlar hakkında detaylı araştırma yapılır ve yatırıma ilişkin hususlar belirlenir. Çıkan sonuçlar doğrultusunda bir yatırım kararı alınır.

Yatırım kararının alınması sonrasında, yatırım türüne göre şirket kurularak genel imalat sürecinde atılacak adımlara geçilir. Şirket kurulumu sonrasında atılan ilk adım, yatırım türüne göre Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecidir.

ÇED kararının alınmasından sonra yatırım izinlerinin (yer tahsisi, imar planı süreci, yapı ruhsatı ve yapı kullanım izin belgesi, İş yeri açma ve çalışma ruhsatı, kara yolu bağlantı izni, kapasite raporu, vb.) alınması işlemleri gerçekleştirilir.

İmalat sektörüne ait tesisin oluşturulmasından sonra enerji, doğal gaz, su, kara yolu vb. bağlantı izinlerine ait süreçler tamamlanarak *Şekil 2.1*'de sunulan her bir alt sektöre ait özel izin ve onay süreçlerine geçilir.

Bu sürecin ardından işletme dönemi izinlerinden alt sektör özelinde ilgili izinlerin/ ruhsatların, çevre izin belgesi ve sanayi sicil belgesinin alınması gerekmektedir. Bu belgeleri alan tesisler sektörde üretime başlayabilir.

Şekil 2.2'de sunulan aşamalara ait izin ve onay süreçleri *2. Bölümde* detaylı bir şekilde verilmiştir.

Şekil 2.2. İmalat Sektörüne Ait Genel Yatırım Adımları

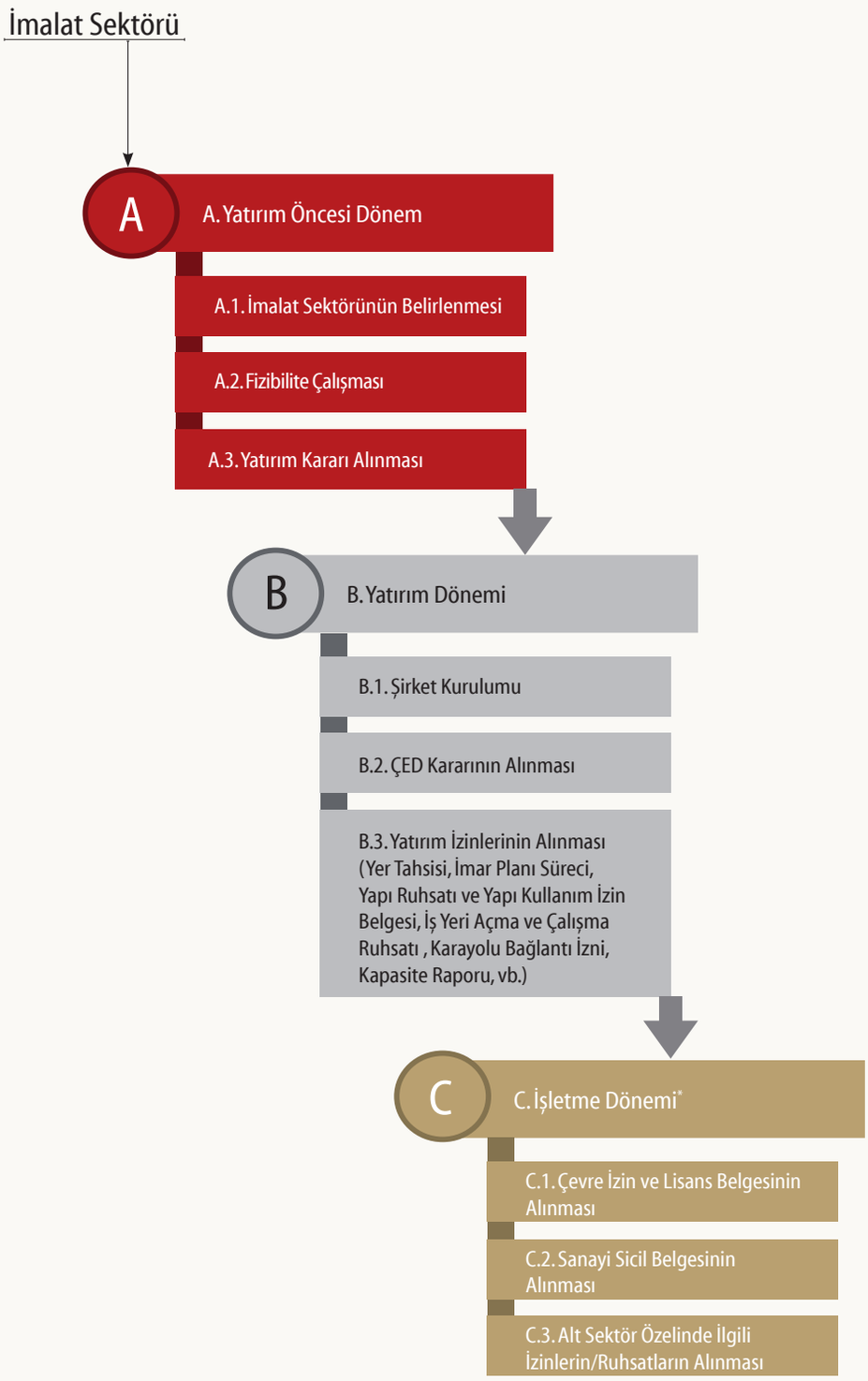

*Bu başlıkta yer alan süreçler yatırımın mevcudiyetini devam ettirmesi için zorunlu olan süreçlerle sınırlıdır.

2. SEKTÖREL YATIRIM SÜREÇLERİ

İmalat sektöründe yapılacak yatırımlarda, yatırımların hayata geçirilmesi için gerekli tüm bürokratik süreçler, izin ve onaylar için atılması gereken tüm adımlar, başvurulacak merci, yatırımcılardan istenen bilgi ve belgeler, işlem süreleri ve işlem ücretleri hakkında bilgiler her bir aşama için ayrı ayrı ele alınmıştır.

İmalat sektörü yatırımları için izin ve onay süreçlerine ait adımlar; her bir alt sektör için bu başlık altında tanımlanmıştır.

İmalat sektöründe yer alan alt sektörlerde öncelikle genel imalat alt sektörü kapsamında yer alan izin ve onay süreçleri açıklanmış, sonrasında her bir alt sektör özelinde yer alan izin ve onay süreçlerine yer verilmiştir.

Genel İmalat alt sektörüne ait izin ve onay süreçleri, bu kılavuzda yer alan diğer alt sektörler için de ortak adımlar olarak değerlendirilmiştir.

2.1. İzin ve Onay Süreçlerine Ait Ortak Adımlar

İmalat sektöründe alınması gereken izinler ve onay süreçlerine ilişkin ortak adımlar Genel İmalat alt sektörü başlığı altında verilmiştir.

2.1.1. Genel İmalat

İmalat sektöründe bir alt sektör olan genel imalat sektörüne ait faaliyetler *Şekil 2.3*'te sunulmuştur.

Şekil 2.3. İmalat Sektörü İzin Süreci

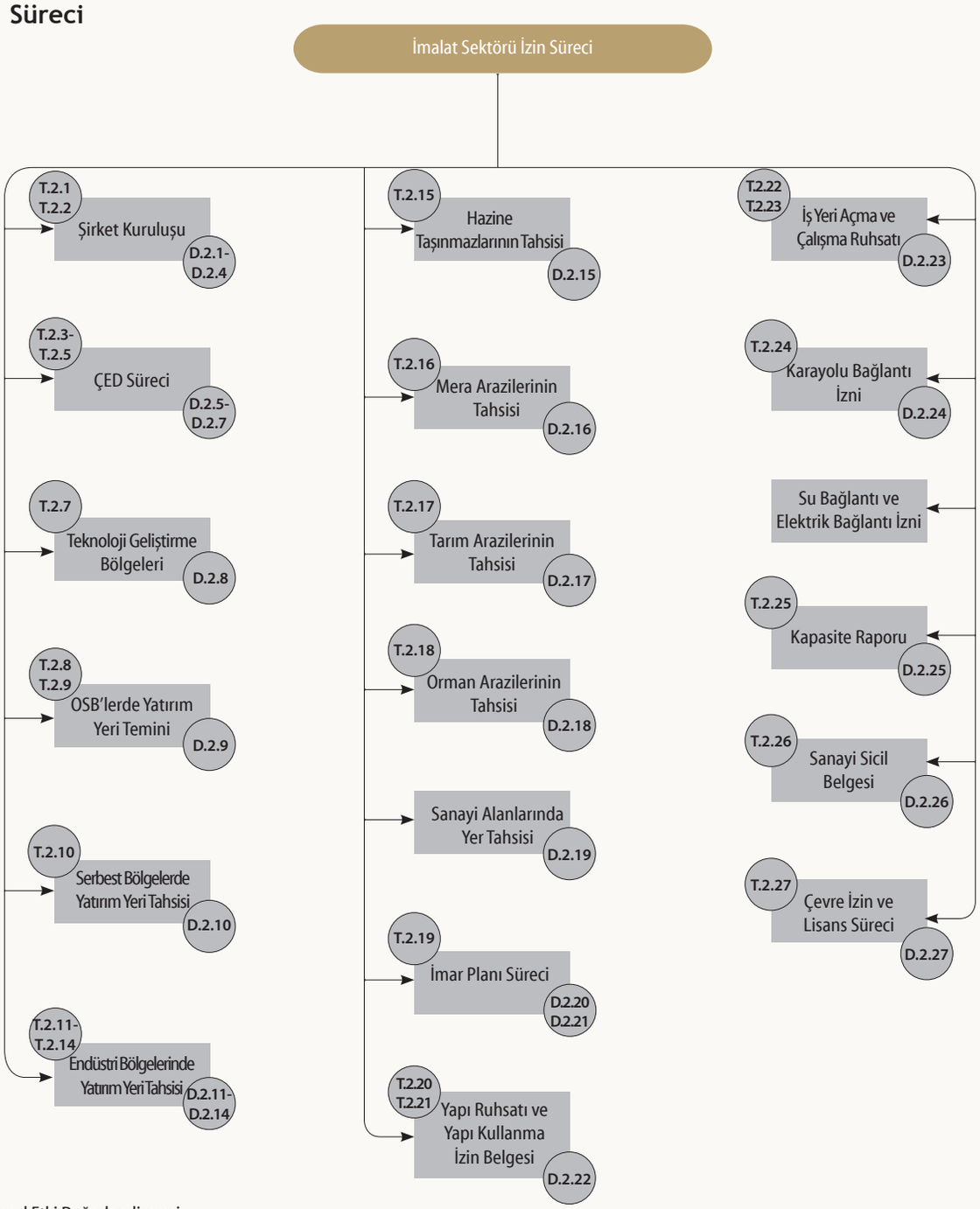

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi
OSB: Organize Sanayi Bölgesi

Şekil 2.3'te görüldüğü üzere genel imalat işletmelerinin;

- 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED kararı
- 14.07.2005 tarih ve 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında iş yeri açma ve çalışma ruhsatı
- Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği kapsamında yapı kullanma izin belgesi
- 12.09.2008 tarih ve 26995 sayılı Kapasite Raporu Yönetmeliği kapsamında kapasite raporu almaları gerekmektedir.

Genel imalat işletmeleri, ayrıca işletme ihtiyaçlarının karşılanması için elektrik, su, doğal gaz aboneliği yaptırmak durumundadır. İşletmenin bulunduğu yer kara yoluna cephe durumunda ise Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik kapsamında, Geçiş Yolu İzin Belgesi alınması gerekmektedir.

İmalat sektöründe faaliyet gösterecek yatırımcı, 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında ilk olarak Geçici Faaliyet Belgesi alarak üretim faaliyetlerine başlar. Geçici Faaliyet Belgesi (GFB) alınmasından sonra 1 yıl içinde nihai Çevre İzin Belgesi alarak çalışmalarına devam eder.

Geçici Faaliyet Belgesi alındıktan sonra 25.10.2014 tarih ve 29156 sayılı Sanayi Sicil Tebliği (SGM 2014/11) kapsamında Sanayi Sicil Belgesi için müracaat yapılması gerekmektedir.

Süreçlere ait diyagramlar ve tablolar ile süreç içerisinde yapılacak işlemlere ait bilgiler verilmiştir.

2.1.1.1. Şirket Kuruluş Süreci

Genel İmalat Sektörü yatırım öncesi dönem izinleri arasında şirket kuruluş süreci gelmektedir. Ortakların şirket içindeki konumlarına göre şirketler; şahıs şirketi ve sermaye şirketi olarak ikiye ayrılır. Şahıs şirketleri, kişi unsurunun ağır bastığı ve kişilerin son derece önem arz ettiği şirketlerdir. Bunlar;

- Kollektif şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.
- Komandit Şirket, Bir ticari işletmeyi müşterek ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, bir sözleşmeyle kurulan ve şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir kısmının sorumluluğu sınırlanmamış ve diğer bir kısım ortaklarının sorumluluğu belirli bir miktar ile sınırlanmış olan, tüzel kişiliğe sahip şirketlerdir.

Sermaye şirketleri ise sermaye kavramının önem arz ettiği şirketlerdir:

- Anonim Şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından yalnızca malvarlığıyla sorumlu bulunan şirketler,
- Limited Şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından yalnızca malvarlığıyla sorumlu olan şirketler ve
- Kooperatifler, ortakların belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklardır.

Kuruluş türlerine göre şirket çeşitleri *Şekil 2.4*'te verilmiştir. Bu şirket türleri arasında anonim ve limited şirketler yaygın olan ve büyük ölçekli yatırımlar için uygun olan şirket türleridir.

Şekil 2.4. Kuruluşlarına Göre Şirket Türleri

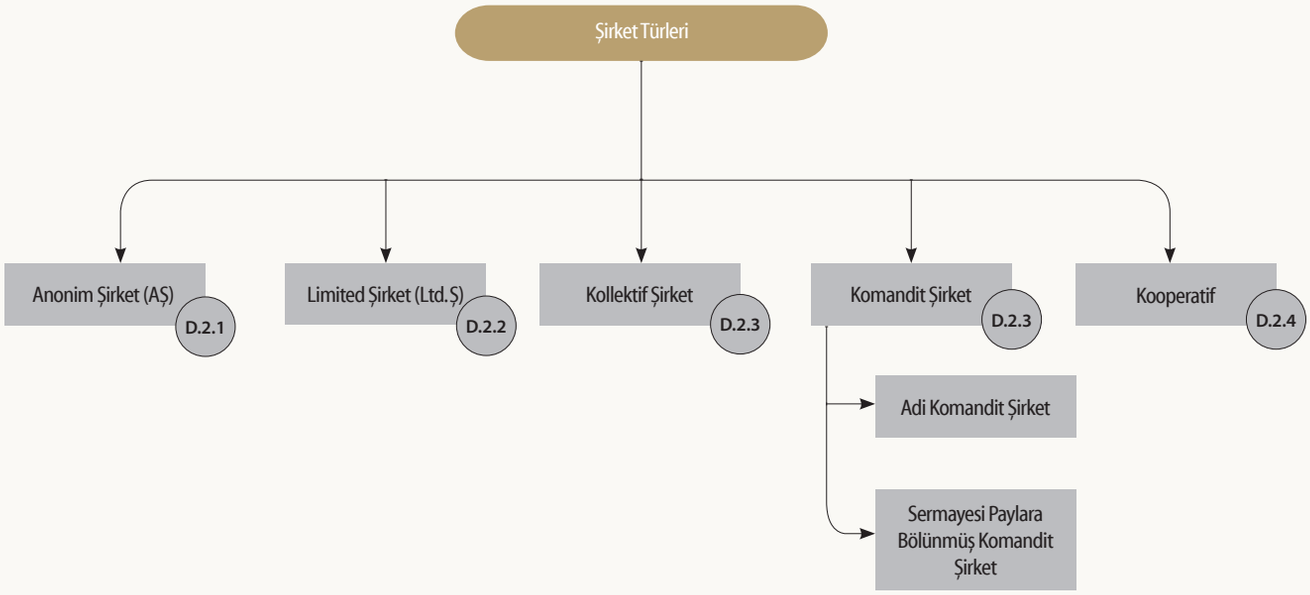

Anonim şirket ile limited şirketin kuruluş süreçlerine ait diyagramlar sırasıyla *Diyagram 2.1* ve *Diyagram 2.2*'de verilmiştir. Ayrıca kuruluş süreçlerinin tanımlandığı tablolar ise *Tablo 2.1* ve *Tablo 2.2*'de yer almaktadır.

Diyagram 2.1. Anonim Şirket Kurulum Aşamaları

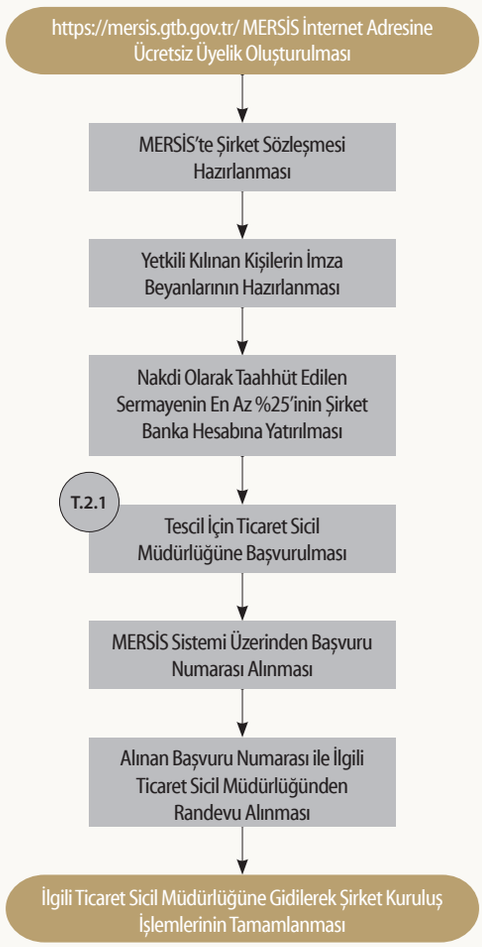

MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

Tablo 2.1. Anonim Şirketi Kuruluşu

Aşama: Anonim Şirket Kuruluşu	**Adım:** Tüzel Kişiliğin Kazanılması (Tescil ve İlan Edilmesi)	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	Türk Ticaret Kanunu	
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İlgili Ticaret Sicil Müdürlüğü	
Yapılan İşlem	Şirket Kuruluşu	
İşlem Süresi	Ticaret Sicil Müdürlüğü Tarafından Tescil ve İlan Edilmesi	Yarım Gün
İşlem Ücreti	1. Tescil Haçları	Harçtan Muaf
	2. Ticaret Sicil Gazetesi İlan Ücreti	266 TL (İlan ve 1 Gazete)
	3. Ticaret Odası Kayıt Ücreti	On altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının yüzde onundan az, yarısından fazla olamaz.
	4. Hizmet Bedeli	Asgarî ücretin %15'inden fazla olamaz.
	5. Rekabet Kurumu payı	Sermaye tutarının onbinde 4'ü
	6. Nakdi olarak taahhüt edilen sermayenin en az yüzde yirmi beşinin bankaya yatırıldığını gösterir belge	Asgari sermaye tutarının 50.000,00 TL olduğu düşünürse bu miktarın %25'i olan 12.500,00 TL'nin ödenmiş olması
Gerekli Evraklar	1. Kurucuların imzaları tasdik edilmiş esas sözleşme. 2. Nakdi olarak taahhüt edilen sermayenin en az %25'inin bankaya yatırıldığını gösterir belge. 3. Rekabet Kurumu payının ödendiğini gösterir ödeme belgesi (Sermaye tutarının onbinde 4'ü Ticaret Sicili Müdürlüğü tarafından tahsil edilmektedir.). 4. Varsa, konulan ayni sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmeler ve ayni varlıkların değerinin tespitine ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerleme raporları. 5. Ayni sermaye konulmuşsa, konulan ayni sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı. 6. Ayni sermaye konulmuşsa, ayni sermaye olarak konulan taşınmazın, fikri mülkiyet haklarının ve diğer değerlerin kayıtlı bulundukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge. 7. Varsa, ayni varlıkların ve işletmenin devir alınmasına ilişkin olanlar da dâhil olmak üzere, kurulmakta olan şirket ile kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmeler. 8. Kuruluşu Bakanlık veya diğer resmî kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı. 9. Varsa, pay sahibi olmayan yönetim kurulu üyelerinin bu görevi kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyanları. 10. Yönetim kurulunda bir tüzel kişinin bulunması hâlinde, tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen bir gerçek kişinin adı ve soyadı ve belirlemeye ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği. 11. Şirketi temsile yetkili kılınan kişilerin TTK M. 40 uyarınca düzenlenmiş imza beyannameleri.	

Diyagram 2.2. Limited Şirket Kurulum Aşamaları

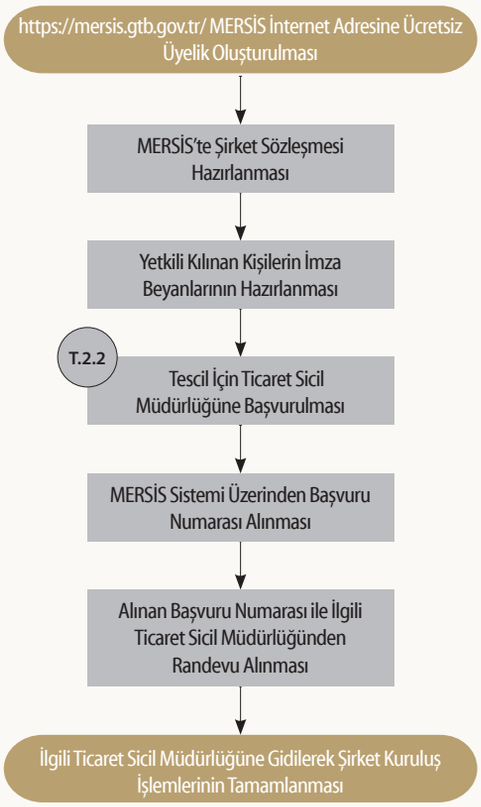

MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

Tablo 2.2. Limited Şirket Kuruluşu

Aşama: Limited Şirket Kuruluşu	**Adım:** Tüzel Kişiliğin Kazanılması (Tescil ve İlan Edilmesi)	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	Türk Ticaret Kanunu	
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	İlgili Ticaret Sicil Müdürlüğü	
Yapılan İşlem	Şirket Kuruluşu	
İşlem Süresi	Ticaret Sicil Müdürlüğü Tarafından Tescil ve İlan Edilmesi	Yarım Gün
İşlem Ücreti	1. Tescil Harçları	Harçtan Muaf
	2. Ticaret Sicil Gazetesi İlan Ücreti	266 TL (İlan ve 1 Gazete)
	3. Ticaret Odası Kayıt Ücreti	On altı yaşından büyükler için uygulanan aylık asgarî ücretin brüt tutarının %10'undan az, yarısından fazla olamaz.
	4. Hizmet Bedeli	Asgarî ücretin %15'inden fazla olamaz.
	5. Rekabet Kurumu payı	Sermaye tutarının onbinde 4'ü.
Gerekli Evraklar	1. Kurucuların imzaları tasdik edilmiş şirket sözleşmesi. 2. Ortak olmayan müdürler kurulu üyelerinin bu görevi kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyanları. 3. Müdürler kurulunda bir tüzel kişinin bulunması hâlinde, tüzel kişi ile birlikte tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen bir gerçek kişinin adı ve soyadı ve belirlemeye ilişkin yetkili organ kararının noter onaylı örneği. 4. Varsa, konulan ayni sermaye ile kuruluş sırasında devralınacak işletmeler ve ayni varlıkların değerinin tespitime ilişkin mahkemece atanan bilirkişi tarafından hazırlanmış değerleme raporları. 5. Ayni sermaye konulmuşsa, konulan ayni sermaye üzerinde herhangi bir sınırlamanın olmadığına dair ilgili sicilden alınacak yazı. 6. Ayni sermaye konulmuşsa, ayni sermaye olarak konulan taşınmaz, fikri mülkiyet hakları ve diğer değerlerin kayıtlı bulundukları sicillere şerh verildiğini gösteren belge. 7. Varsa, ayni varlıkların ve işletmenin devir alınmasına ilişkin olanlara da dâhil olmak üzere, kurulmakta olan şirket ile kurucular ve diğer kişilerle yapılan ve kuruluşla ilgili olan sözleşmeler. 8. Şirket müdürlerinin TTK m. 40 uyarınca düzenlenmiş imza beyannameleri. 9. Rekabet Kurumu payının ödendiğini gösterir ödeme belgesi (Sermaye tutarının onbinde 4'ü Ticaret Sicili Müdürlüğü tarafından tahsil edilmektedir.).	

Şekil 2.4'te verilen şirket türlerinden kollektif şirket ve komandit şirketlerin kuruluş süreçleri *Diyagram 2.3*'te ve kooperatiflerin kuruluş süreçleri ise *Diyagram 2.4*'te verilmiş olup, bu şirket türleri özellikle küçük ve orta çapta perakende, yarı toptancı ticaret işletmeleri ile orta çapta işletmeler için uygundur.

Diyagram 2.3. Kollektif ve Komandit Şirketlerin Kurulum Aşamaları

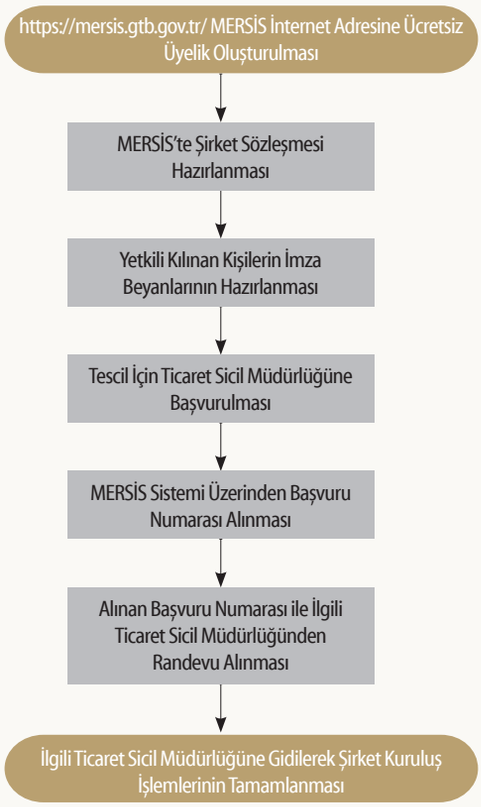

MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

Diyagram 2.4. Kooperatif Kurulum Aşamaları

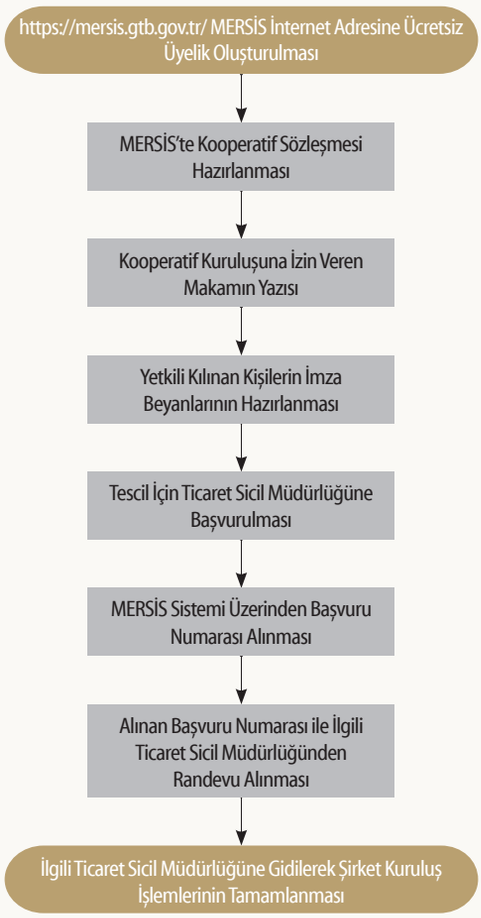

MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

2.1.1.2. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Süreci

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 10. maddesi gereğince, gerçekleştirilmesi planlanan faaliyet sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) raporu veya Proje Tanıtım Dosyası (PTD) hazırlamakla yükümlüdürler.

"ÇED Olumlu" veya "ÇED Gerekli Değildir." kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale yapılamaz. Çevre Kanunu'nun 20. maddesinin (e) bendi gereğince ÇED sürecine başlamadan veya bu süreci tamamlamadan inşaata başlayan ya da faaliyete geçenlere, yapılan proje bedelinin %2'si oranında idari para cezası verilmektedir.

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 10. maddesine yönelik olarak hazırlanan ve 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 6. maddesi gereğince ÇED Yönetmeliği kapsamındaki (Ek-1 ve Ek-2 listesi) bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiler; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlar aracılığıyla, Ek-1 listesinde ise ÇED raporu, Ek-2 listesinde ise PTD hazırlamak ve proje kapsamında verdikleri taahhütlere uymakla yükümlüdürler.

Söz konusu Yönetmelik kapsamında PTD, ÇED Başvuru Dosyası, ÇED raporu ve proje ilerleme raporu hazırlayacak kurum ve kuruluşlara ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla 29.11.2019 tarih ve 30963 sayılı Resmî Gazete'de Çevresel Etki Değerlendirmesi Yeterlik Belgesi Tebliği yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tebliğin 5. maddesinde aranan şartları sağlayan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan başvuru neticesinde Bakanlık tarafından ÇED Yeterlik Belgesi düzenlenmektedir. Yeterlik Belgesine sahip kurum ve kuruluşlar; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında yayımlanmış olup PTD veya ÇED raporu hazırlığında söz konusu firmalar aracılığıyla ÇED kararı alınabilmektedir.

ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2 listesinde yer alan ancak eşik değerler altında planlanan projeler ile ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listesinde yer almayan projeler için "ÇED Kapsam Dışı/ÇED Muafiyeti" kararı alınmakta olup, bu sürecin yönetimi doğrudan proje sahibi tarafından yapılabilmektedir.

ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Projelerin ÇED Süreci İçin Tanımlanan Süreler

1. ÇED başvuru dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin uygunluğunun Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 5 iş günü içinde incelenmesi
2. Halkın Katılımı Toplantısı (HKT) için tarih, saat, yeri ve konu belirten ilanın projenin gerçekleştirileceği yörede yayımlanan yerel süreli yayın ile birlikte yaygın süreli yayın olarak tanımlanan en az birer gazetede toplantı tarihinden en az 10 takvim günü önce yayımlanması
3. ÇED Raporu özel format bedelinin halkın katılımı toplantısı/toplantılarından sonra 1 ay içerisinde yatırılması
4. ÇED raporu özel formatının veriliş tarihinden itibaren 12 ay içinde ÇED raporunun sunulması (Talep edilmesi durumunda 6 ay ek süre verilebilir.)
5. ÇED raporunun özel formata uygunluğu ve belirlenen çalışma grubunda yer alması gereken meslek uzmanlarınca hazırlanıp hazırlanmadığının T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 5 iş günü içinde incelenmesi
6. ÇED raporu özel formatına uygun olmayan ve/veya belirlenen çalışma grubunca hazırlanmadığı belirlenen projeler için iade tarihinden itibaren 1 ay içinde yeniden ÇED raporunun Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulması
7. İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu üyelerinin ÇED raporunu, ilk inceleme ve değerlendirme toplantısından itibaren 10 iş günü içinde incelemesi
8. İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporunun toplantıdan sonraki 10 takvim günü içinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na sunulması
9. Son şekli verilen ÇED raporunda eksiklik tespit edilmesi durumunda iade edilen kurum ve kuruluşlar tarafından rapordaki eksikliklerin 90 takvim günü içinde tamamlanması
10. İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporunun halkın görüş ve önerilerini almak üzere, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve/veya Valilik tarafından 10 takvim günü askıda ilan edilmesi ve internet aracılığıyla duyurulması
11. Nihai ÇED raporunun askıda ilan süreci sonrasındaki 5 iş günü içinde sunulması
12. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 10 iş günü içinde ÇED Olumlu ya da ÇED Olumsuz kararının verilmesi
13. ÇED Olumlu kararı verilen projeler için mücbir sebep yok ise 7 yıl içinde yatırıma başlanılması.

ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Projelerin PTD Süreci İçin Tanımlanan Süreler

1. Proje için hazırlanan Proje Tanıtım Dosyası'nın ÇED Yönetmeliği Ek-4'te yer alan kriterler çerçevesinde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 5 iş günü içinde incelenmesi
2. PTD'deki eksikliklerin (var ise) 6 ay içerisinde tamamlanması

3. Eksiklikleri tamamlanan dosyanın T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 15 iş günü içinde inceleme ve değerlendirmesinin tamamlanması
4. T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 5 iş günü içinde "ÇED Gereklidir./ ÇED Gerekli Değildir." kararının verilmesi
5. "ÇED Gerekli Değildir." kararı verilen projeler için mücbir sebep yok ise 5 yıl içinde yatırıma başlanılması.

İmalat sektöründe ve Genel İmalat alt sektöründe yatırım gerçekleştirmeyi planlayan yatırımcı tarafından, şirket kuruluş sürecinden sonra yatırım dönemi izinlerinden olan ÇED sürecinin tamamlaması ve bu doğrultuda ÇED kararının T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ya da taşra teşkilatından alınması gerekmektedir.

İmalat sektöründe ve Genel İmalat alt sektörleri için ÇED süreci, ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 listesinde tanımlanmış faaliyetler ile Ek listesinde tanımlanmamış (ÇED Kapsam Dışı) faaliyetler için üç ayrı aşamada değerlendirilmiştir. Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne göre Ek-2 listesinde yer alan projeler için projenin yürütüldüğü il valiliği tarafından "ÇED Gerekli Değildir/ÇED Gereklidir" kararı, Ek-1 listesinde yer alan projeler için ise T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "ÇED Olumlu/ÇED Olumsuz" kararı verilmektedir.

Tesisin iştigal konusu ve/veya kapasitesine göre yatırımın inşaat sürecine başlanmadan önce, "ÇED Olumlu"/"ÇED Gerekli Değildir"/"ÇED Kapsam Dışı" kararını alması gerekmekte olup *Diyagram 2.5* ile *Diyagram 2.7* ve *Tablo 2.3 - Tablo 2.5* arasında ÇED süreci adımlarına yer verilmiştir.

Diyagram 2.5. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Almayan Projelerin ÇED Kapsam Dışı/Muafiyet Süreci

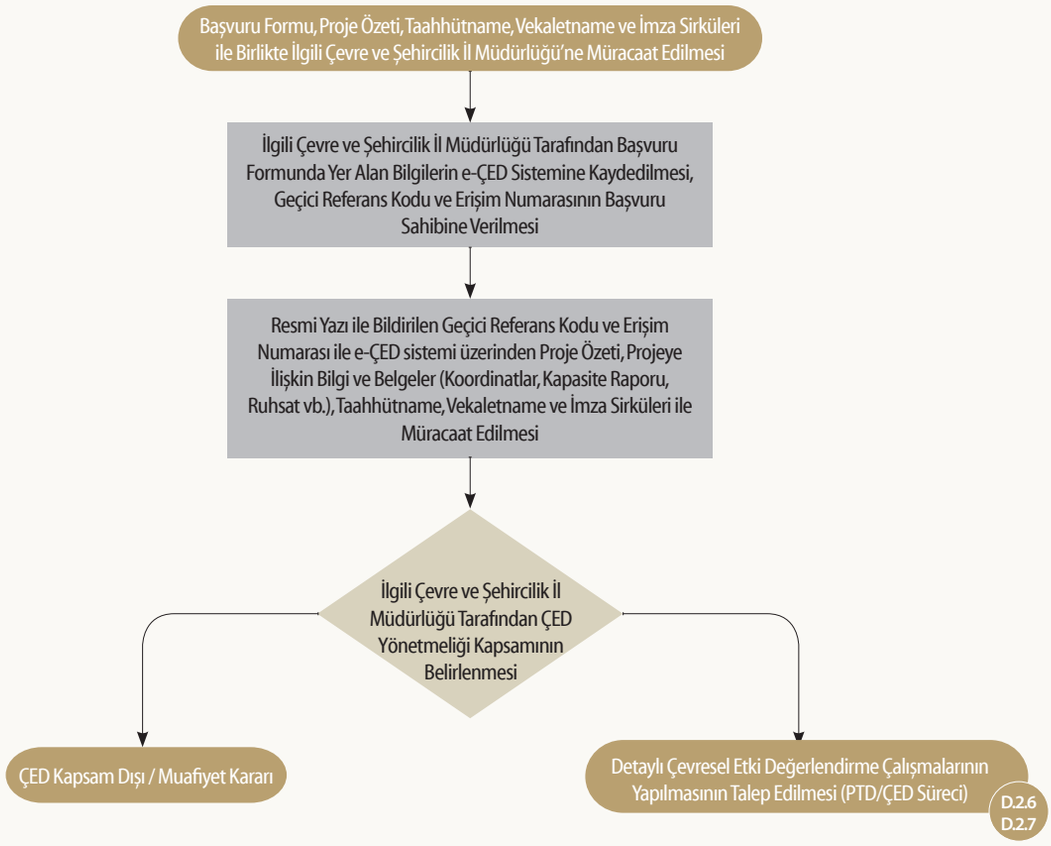

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi
e-ÇED: Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi
PTD: Proje Tanıtım Dosyası

Tablo 2.3. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Almayan Projelerin ÇED Kapsam Dışı/Muafiyet İzin Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** ÇED Kararının Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	2872 Sayılı Çevre Kanunu, 25.11.2014 Tarih ve 29186 Sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Yapılan İşlem	ÇED Kapsam Dışı/Muafiyet İzni
İşlem Süresi	1 ay
İşlem Ücreti	Mevzuatça belirlenmiş bir ücret bulunmamaktadır.
Gerekli Evraklar*	Başvuru Formu, Proje Özeti, İş Akım Şeması, Vaziyet Planı, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Tarafından Proje Özelinde Talep Edilebilecek olan Dokümanlar ile Kurum Görüşleri ve Taahhütname

**25.11.2014 Tarih ve 29186 Sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde ÇED Kapsam Dışı/Muafiyet İzin Süreci sırasında talep edilen bilgi ve belgelere ait standart bir doküman listesi yer almamaktadır. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından proje özelinde bilgi ve belgeler istenebilmektedir.*

Diyagram 2.6. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Projelerin PTD/ÇED Süreci

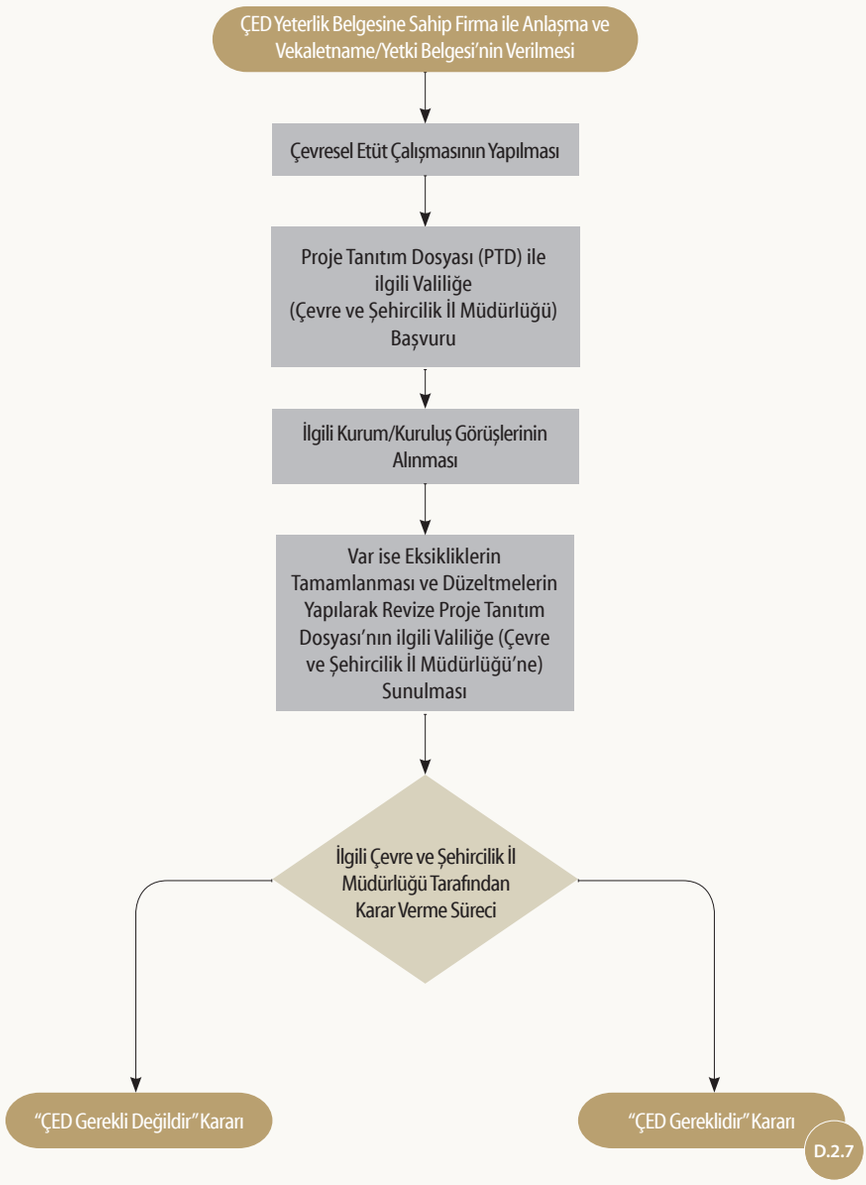

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi
e-ÇED: Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetimi Sistemi
PTD: Proje Tanıtım Dosyası

Tablo 2.4. ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesinde Yer Alan Projeler İçin İzin Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** ÇED Kararının Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	2872 Sayılı Çevre Kanunu, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Yapılan İşlem	ÇED gerekli değildir/ÇED gereklidir kararının alınması
İşlem Süresi	3-30 hafta
İşlem Ücreti	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü Tarafından Her Yıl Belirlenen Birim Fiyat Tarifesine göre yatırılacak olan Proje Başvuru Bedeli (Bkz. *Tablo 2.6*)
Gerekli Evraklar	Proje Tanıtım Dosyası

Diyagram 2.7. ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Projelerin ÇED Süreci

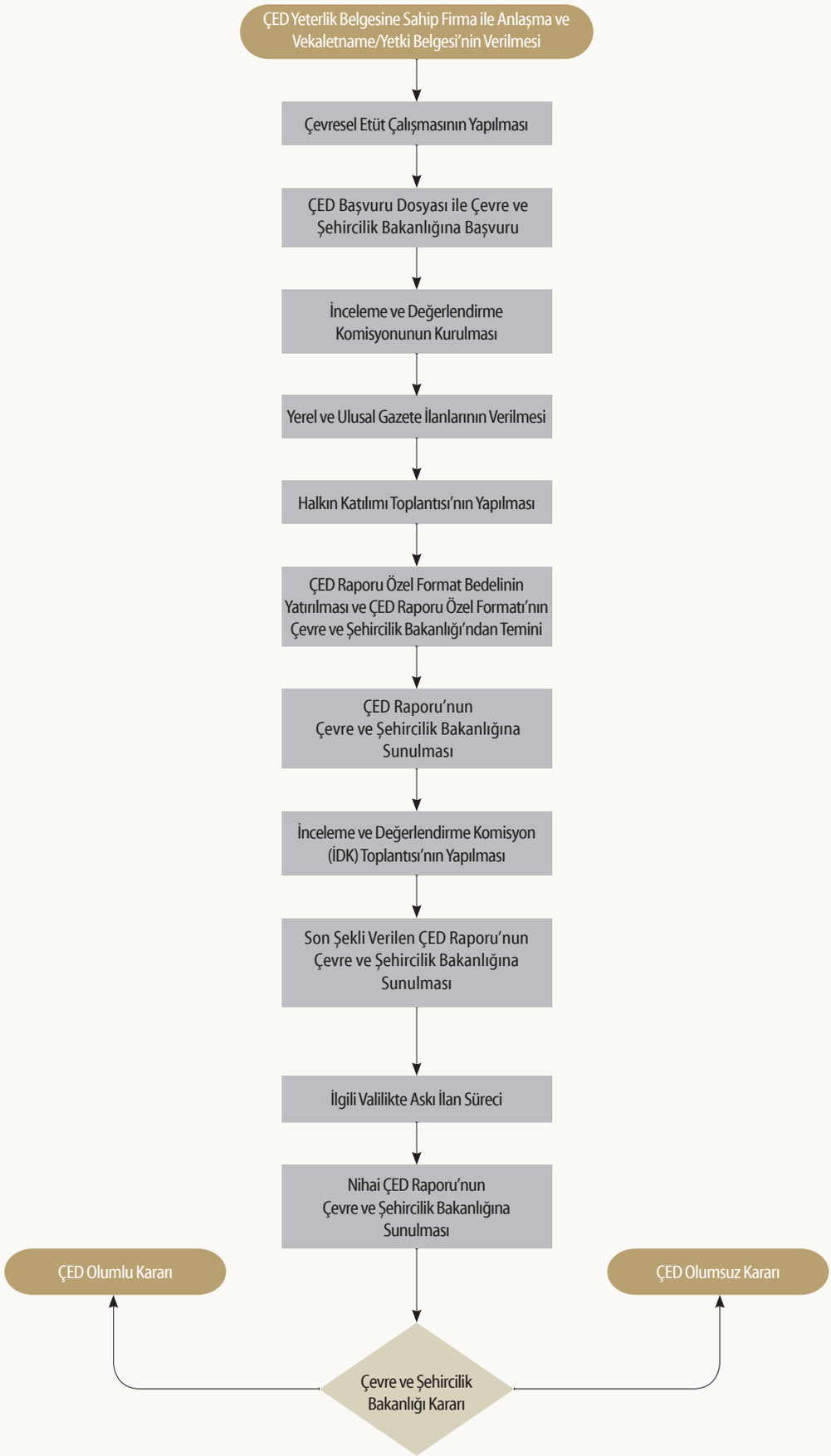

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi
İDK: İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu

Tablo 2.5. ÇED Yönetmeliği Ek-1 Listesinde Yer Alan Projeler İçin İzin Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** ÇED Kararının Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	2872 Sayılı Çevre Kanunu, 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Yapılan İşlem	ÇED olumlu/ÇED olumsuz kararının alınması
İşlem Süresi	3-18 ay
İşlem Ücreti	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü Tarafından Her Yıl Belirlenen Birim Fiyat Tarifesine göre yatırılacak olan Proje Başvuru Bedeli (Bkz. *Tablo 2.6*)
Gerekli Evraklar	ÇED Raporu

2020 Yılına ait T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü birim fiyat tarifesi *Tablo 2.6*'da verilmiştir.

Tablo 2.6. ÇED Yönetmeliği Ek-1 ve Ek-2 Listesinde Yer Alan Projeler İçin 2020 Yılı Proje Başvuru Bedelleri

Kapsam	Gelir Kod No.	Hizmetin Adı	2020 Yılı Birim Fiyat (TL) (K.D.V. Hariç)	K.D.V. (%18)	2020 Yılı Birim Fiyat (TL) (K.D.V. Dâhil)
Ek-1 Listesi	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 0 TL - 1 Milyon TL arası	9.576,27	1.723,73	11.300,00
	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 1 Milyon TL - 10 Milyon TL arası	19.110,17	3.439,83	22.550,00
	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 10 Milyon TL - 100 Milyon TL arası	28.050,85	5.049,15	33.100,00
	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 100 Milyon TL - 1 Milyar TL arası	38.347,46	6.902,54	45.250,00
	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 1 Milyar TL - 10 Milyar TL arası	61.144,07	11.005,93	72.150,00
	112	ÇED Raporu Format Bedeli /Proje Bedeli 10 Milyar TL ve üzeri	215.932,20	38.867,80	254.800,00
Ek-2 Listesi	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 0 TL - 1 Milyon TL arası	9.576,27	1.723,73	11.300,00
	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 1 Milyon TL - 10 Milyon TL arası	19.110,17	3.439,83	22.550,00
	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 10 Milyon TL - 100 Milyon TL arası	28.050,85	5.049,15	33.100,00
	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 100 Milyon TL - 1 Milyar TL arası	38.347,46	6.902,54	45.250,00
	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 1 Milyar TL - 10 Milyar TL arası	61.144,07	11.005,93	72.150,00
	112	Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Proje Başvuru Bedeli /Proje Bedeli 10 Milyar TL ve üzeri	215.932,20	38.867,80	254.800,00

Not: Tabloda yer alan ücretler her yıl Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından güncellenmektedir.

2.1.1.3. Yatırım Yeri Temini ve Tahsisi

İmalat sektöründe ve genel imalat alt sektöründe yatırım gerçekleştirmeyi planlayan yatırımcının, ÇED sürecinden sonra yatırım dönemi izinlerinden yer tahsisi sürecini tamamlaması gerekmektedir.

İmalat sektörü için Türkiye'de dört çeşit ana yatırım bölgesi bulunmaktadır. Bu yatırım bölgeleri;

1. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri
2. Organize Sanayi Bölgeleri
3. Serbest Bölgeler
4. Endüstri Bölgeleri'dir.

İmalat sektörü yatırımlarında ana yatırım bölgelerinin öncelikli seçilme nedeni, yatırım süreçlerinde ve yatırımın işletme aşamasında sağlanan avantajlardır. Bu avantajlar yatırım bölgelerine ait alt başlıklarda verilmiştir.

Ana yatırım bölgeleri dışında İmalat Sektörü yatırımları ilgili kurumlardan yatırım yeri temini için gerekli izinlerin alınması kaydıyla aşağıda belirtilen arazilerde de gerçekleştirilebilmektedir. Bunlar:

1. Hazine Taşınmazları
2. Mera Kanunu Kapsamındaki Araziler
3. Orman Arazileri
4. Tarım Arazileri
5. Sanayi Alanı vasıflı arazilerdir.

İmalat sektörü yatırım bölgeleri *Şekil 2.5*'te gösterilmiştir.

Şekil 2.5. İmalat Sektörü Yatırım Bölgeleri

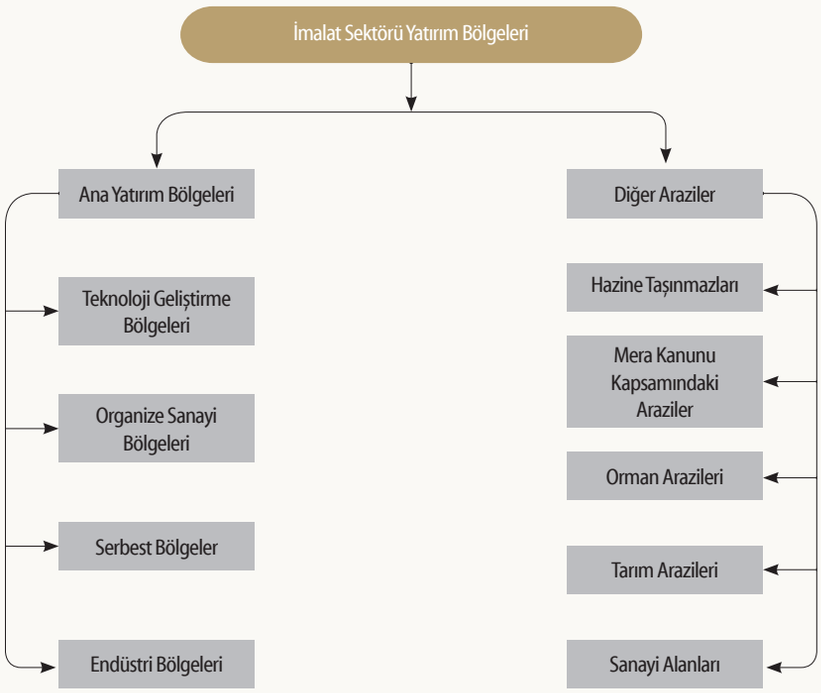

2.1.1.3.1. Ana Yatırım Bölgeleri

2.1.1.3.1.2. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB), Ar-Ge çalışmalarını desteklemek ve yüksek teknoloji alanındaki yatırımları çekmek üzere tasarlanmış alanlardır.

TGB'lerin sağladığı avantajlar şunlardır:

- Yazılım geliştirme, Ar-Ge ve tasarım faaliyetlerinden elde edilen kazançlar 31 Aralık 2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır.
- TGB içinde münhasıran üretilen uygulama yazılımlarının satışı 31 Aralık 2023 tarihine kadar KDV'den muaftır. Bunlara sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, farklı iş sektörleri, internet, mobil ve askerî komuta kontrol sistemlerinde kullanılan yazılımlar dâhildir.
- Bölgede çalışan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31 Aralık 2023 tarihine kadar her türlü vergiden muaftır. Muafiyet kapsamındaki destek personeli sayısı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşamaz.
- Bölgede başlatılıp sonuçlandırılan Ar-Ge veya tasarım projeleri sonucu elde edilen teknolojik ürünün üretilmesi için gerekli yatırım, işletmeci şirketin uygun bulması ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının izin vermesi şartıyla bölge içerisinde yapılabilir.

- 31 Aralık 2023 tarihine kadar ücreti gelir vergisinden istisna olan Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin SGK primi işveren payının %50'si devlet tarafından karşılanacaktır. SGK primi işveren hissesine ilişkin teşviklerden yararlanacak olan destek personeli sayısı, Ar-Ge ve tasarım personeli sayısının %10'unu aşamaz.
- Ar-Ge, tasarım ve yazılım geliştirme projeleri kapsamında ithal edilecek ürünler gümrük vergisinden ve her türlü fondan, düzenlenecek evraklar ise damga vergisi ve harçtan muaftır.
- TGB'de yer alan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin bu bölgelerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olması şartıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının bölge dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda bölge dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerinin %100'ünü aşmamak şartıyla belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı teşviki kapsamındadır.
- Bölgede yer alan işletmelerde en az bir yıl süreyle çalışan Ar-Ge ve tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere bölge dışında geçirdiği sürelere ilişkin ücretlerin %100'ünü aşmamak şartıyla belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı teşviki kapsamındadır. 31 Aralık 2023 tarihine kadar bölgede faaliyette bulunanlara uygun görülen alanlarda gerçekleştirecekleri projelerinin finansmanında kullanılmak üzere gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından sağlanan sermaye destekleri, beyan edilen gelirin veya kurum kazancının %10'unu ve öz sermayenin %20'sini aşmamak üzere, Gelir Vergisi Kanunu'nun 89. maddesi uyarınca ticari kazancın ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesine göre kurum kazancının tespitinde yıllık 500.000 Türk Lirasını aşmayacak şekilde indirim konusu yapılır.

TGB'lerde geliştirilen ürünlerin yatırım süreci, 10.08.2016 tarih ve 29797 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği" Madde 24 gereğince yürütülmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Madde 24 – (1)'e göre; işletmeler, bölgede başlatıp sonuçlandırdıkları Ar-Ge veya tasarım projeleri sonucu elde ettikleri teknolojik ürünün üretilmesi için gerekli olan yatırımı, yönetici şirketin (Bölgenin yönetimi ve işletmesinden sorumlu şirket) uygun bulması ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın izin vermesi şartıyla, herhangi bir bölge içerisinde yapabilirler.

Söz konusu yatırıma konu olan teknolojik ürünün üretim izin belgeleri, ilgili kurum ve kuruluş tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı görüşü alınarak verilir.

Başvuru sahibi, teknolojik ürün yatırım başvurusu için Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Ek-2'de yer alan Teknolojik Ürün Tanımlama Belgesini oluşturur ve yatırım alanı, makine teçhizat bilgisi, yatırım maliyet tutarı, üretim teknolojisi, prosesi, prosesin ve ürünün neden olabileceği çevre kirliliği ile çevre ve insan sağlığını korumak

için alınacak tedbirleri, personel ihtiyacı, işletme maliyeti, pazar araştırması ve benzeri başlıkları içeren yatırıma yönelik hazırlanmış Yatırım Fizibilite Raporu ile birlikte yazılı olarak yönetici şirkete müracaat eder.

Teknolojik Ürün Tanımlama Belgesi ve Yatırım Fizibilite Raporu'nun yönetici şirkete teslimini takiben, üçü öğretim elemanı ve ikisi sektör uzmanı olmak üzere, en az beş kişilik Teknolojik Ürün Değerlendirme Komisyonu yönetici şirket tarafından oluşturulur ve bir ay içerisinde bu komisyon tarafından teknolojik ürün olup olmadığına ve Bölge içerisinde yatırımının uygunluğuna yönelik gerekli inceleme ve değerlendirme yapılır.

Komisyon yaptığı incelemede ürünle ilgili;

a) Bilimsel bir bilgiyi kullanmak veya geliştirmek suretiyle tasarlanıp tasarlanmadığı,

b) Var olan bir ihtiyacı daha iyi düzeyde karşılayıp karşılamadığı,

c) Ürünün ihracat veya ithal ikamesi potansiyelinin olup olmadığı,

ç) Yaşam standardının yükselmesine katkıda bulunup bulunmayacağı,

d) Sahip olduğu teknik özelliklerin veya farklılıklarının teknolojik düzeydeki yenilikçiliği temsil edip etmediği,

e) Ürün malzemelerinin, parçalarının ve yerine getirdiği işlev/işlevlerin birbiriyle uyum gösterip göstermediği,

f) Ürünün tasarım özelliklerinin geliştirmeye açık olup olmadığı,

g) Ürünün piyasa standartlarına ve ilgili yönetmeliklere uygun olarak test edilip edilmediği,

ğ) Üretim ve üretim sürecinin çevreye olumsuz etkisi olup olmayacağı, hususlarında değerlendirir.

Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğünce ilan edilen yüksek teknoloji alanlarında teknolojik ürün yatırımına izin verilir.

Teknolojik ürünün yatırım talebinin Teknolojik Ürün Değerlendirme Komisyonu tarafından olumsuz bulunması halinde sonuç başvuru sahibine yönetici şirket tarafından yazılı olarak bildirilir.

Değerlendirmenin olumlu bulunması durumunda, yönetici şirketin uygun görüşü ile birlikte, Teknolojik Ürün Değerlendirme Komisyon Raporu, teknolojik ürün yatırımının yapılacağı binanın da gösterildiği Bölge alanının tümünü kapsayan vaziyet planı ile aynı binaya ilişkin uygulama projeleri yönetici şirket tarafından yatırım izni için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na iletilir. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ve Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde yatırım talebini inceler ve uygun bulması durumunda yönetici şirkete bildirir.

Bu bildirimi takiben, üretim yapmak isteyen işletmelere 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği ve Bölge işletme yönergesine uygun olarak Bölge yönetici şirketince yer tahsisi yapılır. İlgili kurum ve kuruluşlardan alınacak gerekli üretim izin belgeleri Bölge yönetici şirketi aracılığı ile Arge Teşvikleri Genel Müdürlüğü'ne iletilir.

Teknoloji Geliştirme Bölgesinde teknolojik ürünün yatırımı süreci işlemleri *Diyagram 2.8*'de ve *Tablo 2.7*'de verilmiştir.

Diyagram 2.8. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknolojik Ürünün Yatırım Süreci

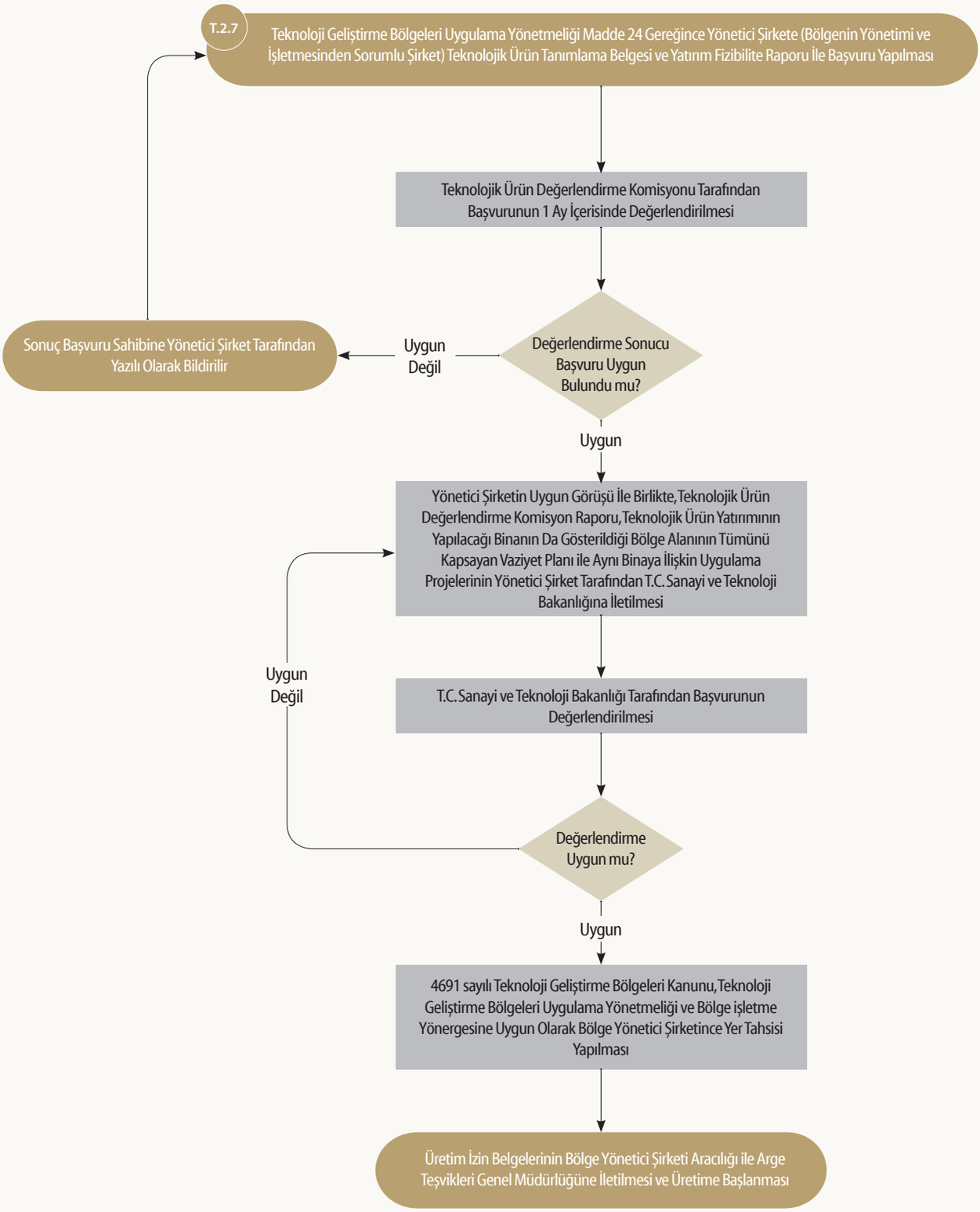

Tablo 2.7. Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknolojik Ürün Yatırım Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** ÇED Kararının Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketi ve Teknolojik Ürün Değerlendirme Komisyonu
Yapılan İşlem	Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Teknolojik Ürün Yatırımı Yapılması
Gerekli Evraklar	Teknolojik ürün yatırım başvurusu için; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği Ek-2'de yer alan Teknolojik Ürün Tanımlama Belgesi ve Yatırım alanı, makine teçhizat bilgisi, yatırım maliyet tutarı, üretim teknolojisi, prosesi, prosesin ve ürünün neden olabileceği çevre kirliliği ile çevre ve insan sağlığını korumak için alınacak tedbirleri, personel ihtiyacı, işletme maliyeti, pazar araştırması ve benzeri başlıkları içeren yatırıma yönelik hazırlanmış Yatırım Fizibilite Raporu.
İşlem Ücreti	30 gün
Gerekli Evraklar	Resmi bir işlem ücreti bulunmamaktadır.

2.1.1.3.1.2. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini

Organize Sanayi Bölgesi; sanayi yatırımlarını uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgeleri olarak tanımlanmaktadır.

OSB'ler içinde faaliyet gösterecek yatırımcılar, Türkiye'de mevcut teşvik uygulamalarına (genel yatırım teşvikleri, büyük ölçekli yatırım teşvikleri, bölgesel ve sektörel teşvikler, istihdama yönelik teşvikler, Ar-Ge faaliyetlerine yönelik destekler vb.) ek olarak, aşağıdaki avantajlardan da faydalanabilmektedirler;

- Emlak vergisi muafiyeti
- İlgili OSB Müteşebbis Heyeti veya genel kurulu tarafından belirlenen bütçe kapsamında düşük su, doğal gaz ve iletişim giderleri (*doğal gaz giderleri konusunda tedarikçi firmaların belirlediği uygulamalar bire bir de yansıtabilmektedir*)
- Parsellerin bölümü/birleştirilmesi işlemlerinde vergi muafiyeti. Tesis inşası ve işletiminde yerel yönetimler vergisi muafiyeti
- OSB'nin belediye hizmetlerinden yararlanmıyor olması durumunda katı atık vergisi muafiyeti

Karma ve ihtisas organize sanayi bölgelerinde, 02.02.2019 tarih ve 30674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 54. Maddesinin 1. fıkrasının (a) bendine göre; İhtisas Organize Sanayi Bölgesinin kendi üretim faaliyetleri sonucunda oluşan atıklardan enerji üreten tesisler hariç olmak üzere İhtisas OSB'lerin kuruluş protokolünde belirtilmeyen alanlarda faaliyet gösteren tesislerin kurulmasına izin verilmemektedir.

Ayrıca, karma organize sanayi bölgelerinde ise 02.02.2019 tarih ve 30674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 54. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendine göre; katı atık ayrıştırma tesisleri ve her türlü atığın nihai ve/veya ara depolanması ve/veya araziye gömülmesine ilişkin tesisler ile toksit, tıbbi ve tehlikeli atıkların yakılmak ve kimyasal yolla arıtılmak suretiyle bertaraf edilmesine yönelik tesislerin kurulmasına izin verilmemektedir.

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nin 54. maddesi hükmünden, yürürlükteki çevre mevzuatı hükümlerinin yerine getirilmesi ve diğer katılımcıların faaliyetlerini olumsuz etkilememesine yönelik tüm tedbirlerin OSB yönetimlerince alınması kaydıyla;

- Kullanılmış yağın yeniden rafine edilmesi ve/veya başka bir ürüne çevrilerek tekrar kullanımı ile atık ve hurdaları münferiden ara veya nihai ürüne çeviren tesisler
- Ormansal, tarımsal ve bitkisel atıklar ile atık su arıtma tesisi çamurunu ham madde şeklinde kullanarak enerji üreten tesisler
- OSB'ye ait teknik altyapı alanında olması şartı ile OSB'nin kendi katı atıklarının ve müşterek arıtma tesisinden çıkan çamurların bertarafı için kuracağı tesisler, müstesnadır.

OSB'lerde arsa tahsisleri, onaylı parselasyon planına göre altyapısı tamamlanmış alanlarda müteşebbis heyet veya genel kurulun belirlediği prensipler çerçevesinde yönetim kurulu tarafından yapılır. Ancak onaylı parselasyon planına göre altyapısı tamamlanmamış alanlarda; altyapının tamamlanmamış olmasına rağmen "Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği"nin 60. maddesinde belirtilen sürelere de uyulacağına ilişkin muvafakat alınması koşuluyla arsa tahsisi yapılabilir. İlgili yönetmeliğin 3. maddesinde tanımlanan hizmet ve destek alanları için 60. maddede belirtilen hükümler geçerli değildir.

Arsa tahsis talebinde bulunan gerçek veya tüzel kişiler OSB'ye yazılı olarak başvururlar. Tahsis talepleri 30 gün içerisinde sonuçlandırılır. Reddedilen talepler gerekçeli ve yazılı olarak T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (genel kurul süreci tamamlanan Organize Sanayi Bölgeleri hariç) ve talep sahibine en geç 15 gün içerisinde bildirilir.

Taleplerin uygun bulunması hâlinde, başvuru tarihindeki parsel tahsis fiyatı esas alınır ve yatırımın ihtiyaç duyduğu alan büyüklüğüne göre parsel tahsis edilerek ilgililere yazılı olarak bildirilir. Arsa tahsisi, yönetim kurulunun tahsis kararını müteakip OSB tarafından 10 (on) iş günü içerisinde ilgililere yazılı olarak bildirilir ve tebliğ tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde tip arsa tahsis sözleşmesinin imzalanması ile kesinleşir. Bu sürede talep sahibince sözleşme imzalanmaması durumunda tahsis kararı geçersiz sayılır.

OSB'lerde yer tahsis işlemleri "Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği"nin 55., 61. ve 63. maddelerinde belirtildiği üzere arsa tahsisi, devir ve kiralama şeklinde gerçekleştirilmektedir. OSB'de yatırım yeri teminine ilişkin süreç *Diyagram 2.9*'da, satış

yoluyla tahsis işlemleri *Tablo 2.8*'de ve kiralama yoluyla tahsis işlemleri *Tablo 2.9*'da verilmiştir. Devir yoluyla tahsis işlemleri taraflara göre; firmadan firmaya, şahıstan firmaya veya firmadan şahsa göre gerçekleştirilmekte olup, bu işlemler sırasında ilgili OSB Müdürlüğü tarafından belirlenen belgeler ile başvuru yapılır.

Diyagram 2.9. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım İzni Süreci

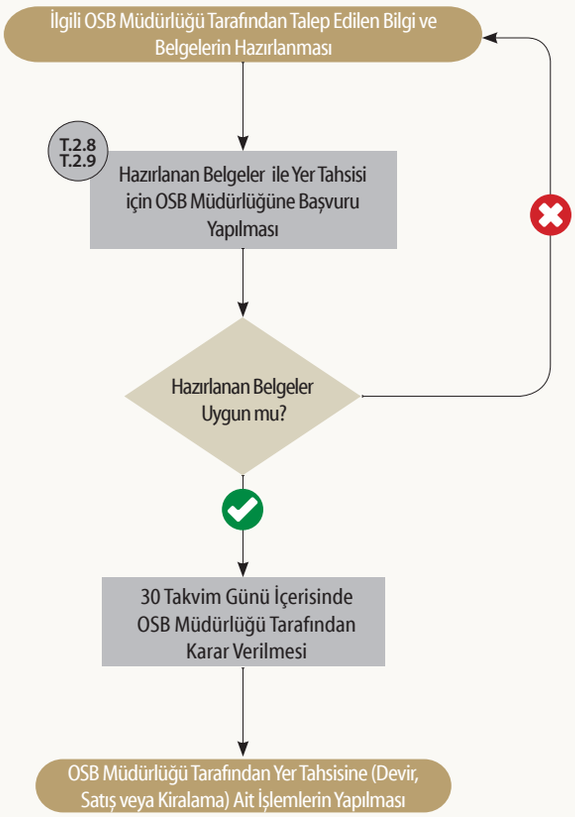

Evet Hayır

Tablo 2.8. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini İşlemleri (Satış)

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	02.02.2019 tarih ve 30674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Yatırımın planlandığı ilgili Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler*	- Satın almaya ilişkin talep dilekçesi, - Satın almaya ilişkin yönetim kurulu kararı (noter suret tasdikli), - Güncel imza sirküleri, - Ticaret Sicil Tasdiknamesi - Oda Kayıt ve Faaliyet Belgesi - Vergi Levhası - Katılımcı Bilgi Formu (İlgili OSB Müdürlüğü tarafından verilecektir) - İş Akım Şeması ve Proses Özeti Raporu - Taahhütname(İlgili OSB Müdürlüğü tarafından verilecektir) - Arsa Tahsis Sözleşmesi
Yapılan İşlem	Satış Kapsamında Yer Temini Başvurusu
İşlem Süresi	Başvuru değerlendirme süreci 30 takvim günüdür.
İşlem Ücreti	İşlem ücreti bulunmamaktadır.

** Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'nde belirtilen gerekli evraklar dışında OSB Müdürlükleri tarafından Yatırım Özelinde bilgi ve belge talep edilebilmektedir.*

Tablo 2.9. Organize Sanayi Bölgelerinde Yatırım Yeri Temini İşlemleri (Kiralama)

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	02.02.2019 tarih ve 30674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği	
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Yatırımın planlandığı ilgili Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	
Ön Onay Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Yapı sahibi tarafından verilecek uygunluk talep yazısı, - Kiralama uygunluk talep yazısı, - Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan yetki belgesi, - Ticaret Sicil Gazetesi, - Yetkili kişi kimlik fotokopisi, - Güncel imza sirküleri, - Vergi Levhası - Oda Kayıt Belgesi ve Oda Faaliyet Belgesi, - Kiracı Bilgi Formu(İlgili OSB Müdürlüğü tarafından verilecektir) - İş Akım Şeması ve Proses Özeti Raporu - Taahhütname (İlgili OSB tarafından verilecektir.)	
Kesin Onay Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	**Yapı Sahibi** - Ticaret Sicil Müdürlüğünden alınan yetki belgesi, - Yetkili kişi kimlik fotokopisi, - İmza Sirküleri/Beyannamesi, - Tapu - Kiralama ile ilgili şirket yönetim kurulu kararı, - Kiralama İşlemleri Hizmet Bedeli - Genel borç durumu sorgulaması (İlgili OSB Müdürlüğü'nden alınacaktır)	**Kiracı** - Yapı sahibi ve kiracı tarafından imzalı noter onaylı taahhütname, - Kiralama ile ilgili şirket yönetim kurulu kararı ve kira sözleşmesi, - ÇED Yönetmeliği kapsamında alınacak belge, - Kiralama işlemleri hizmet bedeli - Elektrik Abonelik Sözleşmesi, - Doğalgaz Abonelik Sözleşmesi, - Su Abonelik Sözleşmesi
Yapılan İşlem	Kiralama Kapsamında Yer Temini Başvurusu	
İşlem Süresi	Başvuru değerlendirme süreci 30 takvim günüdür.	
İşlem Ücreti*	Yapı Sahibi ve Kiracıdan ayrı ayrı olmak üzere 1.452 TL + KDV ücret alınır.	

** İlgili OSB Müdürlükleri tarafından belirlenmekte olup, Ankara, Anadolu OSB Müdürlüğü tarafından 2020 yılı için belirlenen işlem ücretidir.*

2.1.1.3.1.3. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi

Türkiye'deki serbest bölgelerle ilgili yasal düzenlemeler, 15.06.1985 tarih ve 18785 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan 10.03.1993 tarih ve 21520 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği'yle belirlenmiştir.

Serbest bölge; ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan; ülkede geçerli ticari, mal ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı: sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir.

Serbest bölgelerde yatırım yapmanın avantajları aşağıda sıralanmıştır:

- %100 Kurumlar Vergisi İstisnası

Serbest bölgede üretim yapan firmalar, Türkiye'de dönem sonunda ödemekle mükellef oldukları kurumlar vergisinden istisna edilirler.

- %100 Gelir Vergisi istisnası

Gerçek ve tüzel kişilerin serbest bölgelerde gerçekleştirdikleri üretim faaliyetleri sonucu elde ettikleri kazanç ve iratlar gelir vergisine tabi değildir.

- Muhtasar Ödemesi Muafiyeti

Personel için gelir vergisi ödemediğinden üretiminin %85'ini ihraç eden kullanıcılar, %25-40 oranında daha düşük işçilik maliyeti sağlamış olur.

- KDV Muafiyeti

Türkiye'den serbest bölgeye yapılan mal ve hizmet satışı ihracat sayıldığından, söz konusu mal ve hizmetler katma değer vergisinden muaftır.

- Serbest Kâr Transferi

Serbest bölgede elde edilen kâr ve iratlar, Türkiye dâhil istenilen herhangi bir ülkeye, kambiyo mevzuatına uygun olarak, vergilendirilmeden serbestçe transfer edilebilir.

- Gümrük Vergisi Muafiyeti

Serbest bölgelere giren mallar gümrük vergisinden muaftır.

- KKDF Muafiyeti

Kabul kredili ithalatlarda uygulanan %3 oranındaki Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF) serbest bölge içinde uygulanmaz.

- Ucuz Enerji Kullanımı

Serbest bölgelerde elektrik ve yakıt KDV'den muaf olduğu için ucuz enerji kullanımı mümkündür.

- Minimum Bürokrasi

Serbest bölgelerde bürokrasi en aza indirgenmiştir.

- Diğer Muafiyetler

Serbest bölgelere mal girişinde fiyat kalite standartları uygulanmaz.

Yatırımın Serbest Bölge içerisinde gerçekleştirilmesi durumunda; yatırımcı tarafından T.C. Ticaret Bakanlığı web sayfasından temin edilecek olan Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu ile birlikte Serbest Bölge Müdürlüğü'ne yer tahsisi başvurusunda bulunması gerekmektedir. Serbest bölgelerde yer tahsis işlemlerine ait süreç *Diyagram 2.10*'da ve *Tablo 2.10*'da verilmiştir.

Diyagram 2.10. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi Süreci

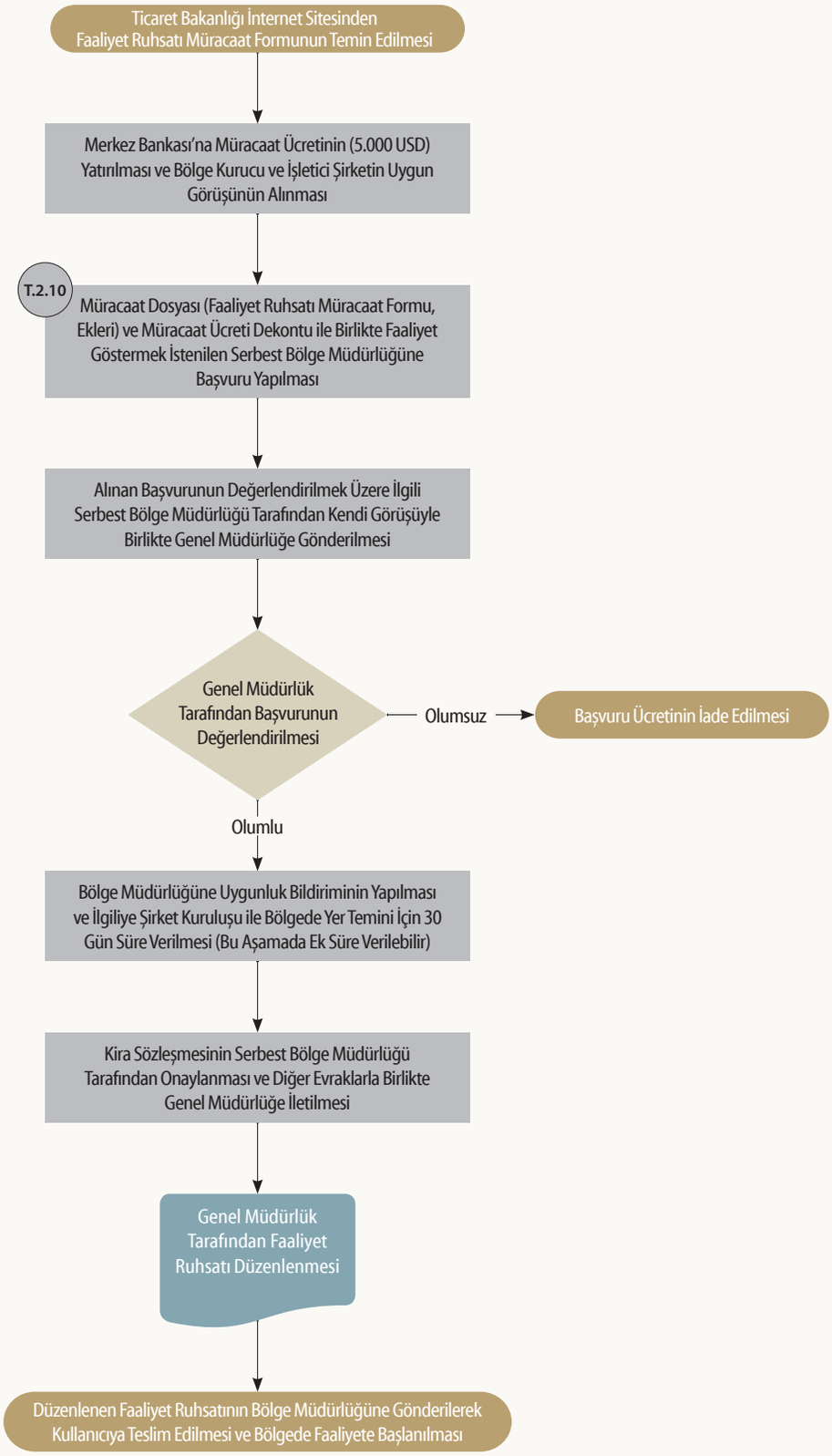

Tablo 2.10. Serbest Bölgelerde Yatırım Yeri Tahsisi İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu - Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İlgili Serbest Bölge Müdürlüğü
Yapılan İşlem	Serbest Bölgelerde Yatırım Yerinin Tahsis Edilmesi
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğü, Serbest Bölge Müdürlüğü veya serbest bölgenin işletici/kurucu-işletici şirketinden temin edilecek Faaliyet Ruhsatı Müracaat Formu ve bir fotokopisi, - Müracaatçı ve serbest bölgede yapacağı faaliyet hakkında tanıtıcı bilgi, - İmza sahibinin yetki belgesi ve imza sirküleri ile (varsa) firma temsilcisinin yetki belgesi ve imza beyannamesi, - Müracaatçı firmanın kuruluş ilanı ile son sermaye ve ortaklık yapısının yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicil Gazeteleri ve Ticaret ve/veya Sanayi Odası kaydı (Yabancı firmalar için kendi ülkelerinde geçerli olan kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkedeki temsilciliğince onaylı örneği), - Firmanın son üç yıla ilişkin bilânçosu, kar ve zarar cetveli, - Müracaat ücretinin Merkez Bankası'na yatırıldığını gösterir banka dekontunun aslı ve bir fotokopisi ve - Son üç yılda Türkiye'ye getirilen döviz tutarını gösterir belgeler (Varsa).
Açıklamalar	Faaliyet Ruhsatı alması uygun görülmeyenlere, Faaliyet Ruhsatı için ödedikleri müracaat ücretleri iade edilir.
İşlem Süresi	30 gün
İşlem Ücreti	5.000 ABD Doları (Müracaat Ücreti)

2.1.1.3.1.4. Endüstri Bölgelerinin Kuruluşu ve Endüstri Bölgelerinde Yatırım Yeri Tahsisi

19.01.2002 tarih ve 24645 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda endüstri bölgesi aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

"Ülke ekonomisini uluslararası rekabet edebilir bir yapıya kavuşturmak, teknoloji transferini sağlamak, üretim ve istihdamı artırmak, yabancı sermaye girişini hızlandırmak ve özellikle üretim maliyetleri açısından büyük ölçekli yatırımlar için uygun sanayi alanı oluşturmak üzere bu Kanun uyarınca kurulacak üretim bölgeleridir."

Endüstri Bölgelerinin Sağladığı Avantajlar/Teşvikler

Endüstri bölgelerinde faaliyette bulunan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik teşviklere 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Kanunu'nda yer verilmiştir. Bu bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflere gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki, bedelsiz yatırım yeri tahsisi ve enerji desteği gibi sağlanan avantajlar aşağıda sıralanmıştır:

- Projesine göre bölgenin yatırımlara hazır hâle gelmesi için gereken altyapıya ilişkin masraflar T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından karşılanabilir (Yalnızca yönetici şirket tarafından yönetilen karma/ihtisas endüstri bölgelerine sağlanan bir avantajdır. Münferit yatırım yeri ve özel endüstri bölgelerindeki tüm altyapı harcamaları başvuru sahibi tarafından karşılanır).
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından özel mülkiyete konu alanlar kamulaştırılabilir. Projesine göre kamulaştırmaya ilişkin masraflar da Bakanlık tarafından karşılanabilir.
- Hâlihazır harita, jeolojik- Jeoteknik etüt raporu, imar ve parselasyon planları, altyapı ve üstyapı projeleri T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanır. Bu işlemler için herhangi bir bedel alınmaz.
- Yapı ruhsatı, yapı kullanma izni, işyeri açma ve çalışma ruhsatı T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilir. Söz konusu izin ve ruhsatlar için herhangi bir harç alınmaz.
- Yatırım için gerekli "ÇED Gerekli Değildir" veya "ÇED Olumlu" kararı en geç 2 ay içerisinde verilir.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen onay ve izinler ile ÇED izni dışındaki yatırımın tamamlanıp tesisin üretime geçebilmesi için alınması gereken diğer izin, onay ve ruhsatlar ilgili kurumlarca 15 gün içinde verilir.
- Hazine arazileri üzerinde 49 yıllığına irtifak hakkı veya kullanma izni verilir (Endüstri bölgesi dışında bu süre en fazla 30 yıl olarak uygulanmaktadır).
- İrtifak hakkı veya kullanma izni bedeli, taşınmazın emlak vergisine esas asgari metrekare birim değeri toplamının binde beşi (stratejik yatırım olması durumunda binde biri) oranında belirlenir (Endüstri bölgesi dışında rayiç bedelin minimum yüzde ikisi olarak uygulanmaktadır. Endüstri bölgesi dışındaki hazine arazilerine göre minimum 8 kat daha indirimli irtifak hakkı tesis edilebilmektedir.).
- Yatırım teşvik belgesi alan yatırımlar, vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bulundukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.
- Bölge içerisinde yer alan bütün binalar emlak vergisinden muaftır.
- Arsaların tahsisine yönelik düzenlenen sözleşme ve taahhütnameler damga vergisinden muaftır.
- Bölgede yer alan gayrimenkullerin ifraz, taksim veya birleştirme işlemleri, söz konusu bölgelerde bulunan arsaların tahsisi nedeniyle şerhi gerektiren işlemleri ile bu arsa ve üzerine inşa edilen binaların tahsis edilene devir ve tescil işlemleri ve cins değişikliği işlemleri harçtan muaftır.

- 4737 Sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu 4/ç maddesi gereği özel endüstri bölgelerine yönelik Cumhurbaşkanı'nca ek teşvikler belirlenebilir (Yalnızca özel endüstri bölgesine sağlanan bir avantajdır. Diğer sanayi bölgelerindeki yatırımcılar mevcut yatırım teşvik kararı çerçevesinde teşviklerden yararlanabilir).

Endüstri Bölgeleri yer seçimi etüt sürecinde görüşü talep edilen kurum ve kuruluşlar:

- T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
- T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
- T.C. Millî Savunma Bakanlığı
- T.C. Sağlık Bakanlığı
- T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
- İlgili Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği
- İl Özel İdaresi veya Büyükşehir Statüsünde Olan İllerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı
- Talep edilen alanların belediye sınırları içerisinde olması hâlinde ise ilgili belediye/büyükşehir belediyesidir.

Gerekli görülmesi hâlinde T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından diğer kurum ve kuruluşların da görüşleri alınabilir.

Yönetici Şirkete İlişkin Bilgiler

Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği'nde yönetici şirket tanımı aşağıdaki gibi yapılmıştır:

"Kanuna uygun ve anonim şirket olarak kurulan, karma/ihtisas endüstri bölgelerinin yönetimi ve işletilmesinden sorumlu şirket."

Karma/ihtisas endüstri bölgelerinin yönetilmesi ve işletilmesinden anonim şirket statüsündeki yönetici şirket sorumludur. Münferit yatırım yeri ve özel endüstri bölgesi olarak tahsis edilen alanların yönetim ve işletmesinden başvuru sahibi gerçek ya da tüzel kişiler sorumludur. Ayrıca bir şirket kurulmasına gerek yoktur.

Yönetici şirkete; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne bağlı odalar, yerel yönetimler, bankalar ve finans kurumları, bölgede sınai faaliyet yürüten yerli ve yabancı özel hukuk tüzel kişileri; konuyla ilgili vakıf, kooperatif, ziraat odaları, üretici birlikleri, yetiştirici birlikleri ve dernekler, ilgili kamu kuruluşları ve ihracatçı birlikleri kurucu ya da sonradan ortak olabilirler. Yabancı özel hukuk tüzel kişileri 05.06.2003 tarih ve

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yönetici şirkete iştirak edebilir.

Endüstri bölgeleri; karma/ihtisas endüstri bölgesi, münferit yatırım yeri ve özel endüstri bölgesi olmak üzere 3 başlık altında değerlendirilmektedir.

Karma/İhtisas Endüstri Bölgeleri

Kalkınma planlarında belirtilen ileri teknoloji sektörlerinden birini kullanan ve araştırma, geliştirmeye imkân tanıyan bilişim teknolojisi, tıp teknolojisi ve tarımsal endüstri gibi aynı alanlarda faaliyet gösteren bölgedir. Karma/ihtisas endüstri bölgelerinde yatırım için başvuru şartları ve bu süreçte istenen belgeler *Tablo 2.11*'de belirtilmiştir.

Tablo 2.11. Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu - Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Başvuru Şartları	Başvuru esnasında aşağıdaki şartlar aranmaktadır: - Yeni kurulacak bölge olması (üzerinde sanayi tesislerinin bulunmaması) - Bölgede yer alacak sektörlerin belirlenmiş olması - Başvuru sahibi tarafından anonim şirket statüsündeki yönetici şirketin kurulmuş olması
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Formatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen fizibilite raporu - Cumhurbaşkanı kararından önce yönetici şirketin kurulacağının taahhüt edilmesi (Eğer başvuru kurum/kuruluşlar tarafından yapılmış ise) - Talep edilen endüstri bölgesi alanını gösterir harita (koordinatlı sayısal halleri dâhil) - Onaylı kadastral pafta - Talep edilen alana ait mülkiyet dokusunu gösterir harita - Formatı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen fizibilite raporu - Cumhurbaşkanı kararından önce yönetici şirketin kurulacağının taahhüt edilmesi (Eğer başvuru kurum/kuruluşlar tarafından yapılmış ise) - Talep edilen endüstri bölgesi alanını gösterir harita (koordinatlı sayısal halleri dâhil) - Onaylı kadastral pafta - Talep edilen alana ait mülkiyet dokusunu gösterir harita - Var ise alana ait havadan çekilmiş fotoğraf ve video
Yapılan İşlem	Karma/İhtisas Endüstri Bölgesi Kurulması
İşlem Süresi	Mevzuat kapsamında herhangi bir süre tanımı bulunmamakla birlikte uygulamada 3 ay (Fizibilite raporunun hazırlanması, incelenmesi, yer seçimi etüdünün yapılması, uygun bulunması)
İşlem Ücreti	-

Yeni bir karma/ihtisas endüstri bölgesinin kurulmasında yapılacak iş ve işlemlerle ilgili süreç *Diyagram 2.11*'de verilmiştir.

Diyagram 2.11. Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci

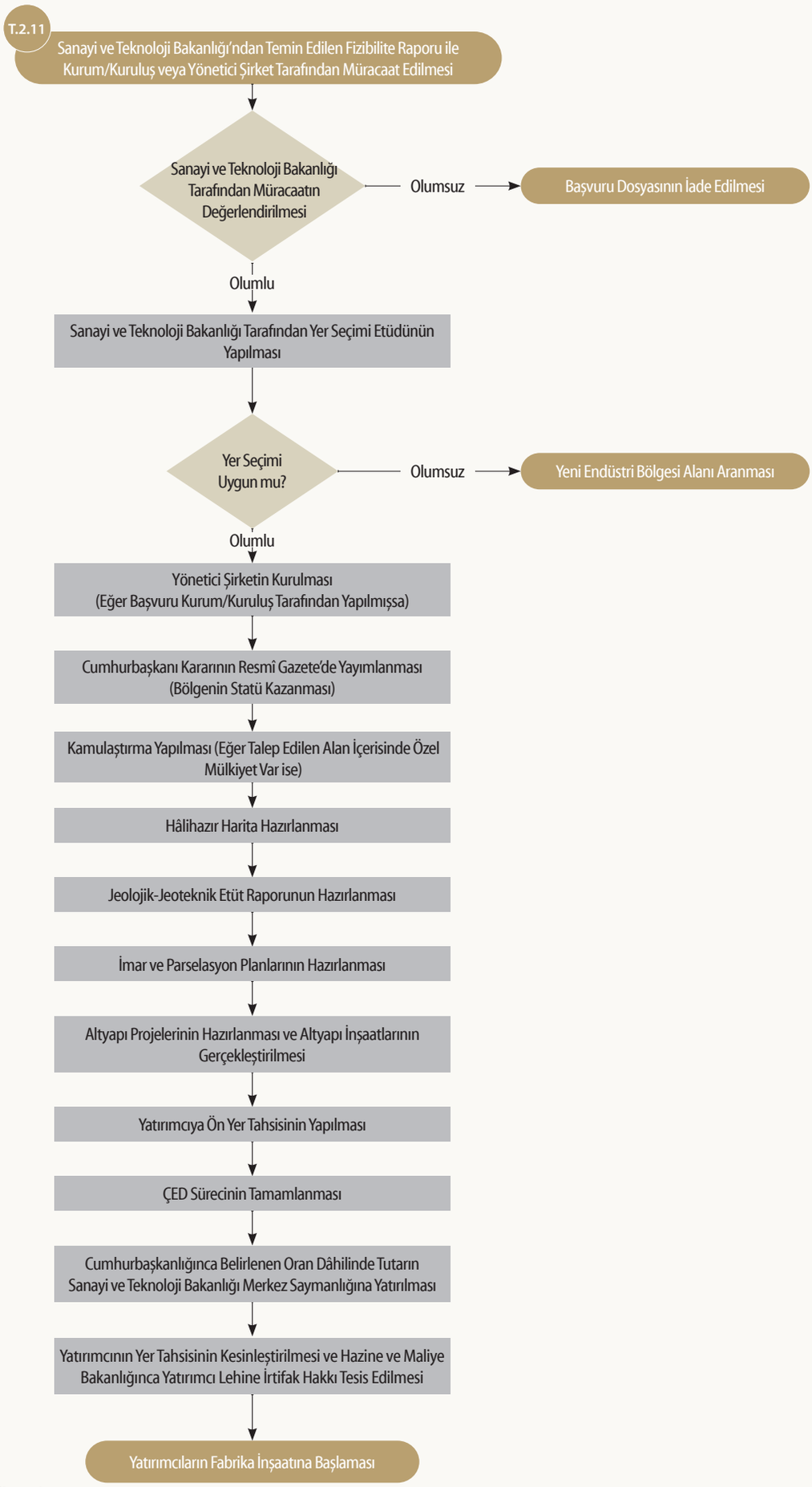

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

Diyagram 2.11'de yeni kurulması planlanan karma/ihtisas endüstri bölgelerinde yapılacak çalışmalara ilişkin süreç tanımlanmış olup mevcut bir karma/ihtisas endüstri bölgesinde yatırım izni süreci ise *Tablo 2.12* ve *Diyagram 2.12*'de verilmiştir.

Tablo 2.12. Mevcut Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinde Yer Tahsisi Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu - Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı veya Yönetici Şirket
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından ve/veya Yönetici Şirketten temin edilecek başvuru formunun doldurulması
Yapılan İşlem	Mevcut Karma/İhtisas Endüstri Bölgesinde Yatırım
İşlem Süresi	3 ay (Yatırımcı başvuru formunun doldurulması, başvurunun değerlendirilmesi, ÇED kararının alınması*)
İşlem Ücreti	Sabit yatırım tutarının binde beşini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı'nca belirlenen oran dâhilinde hesaplanan tutarın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılması

** Projenin ÇED Yönetmeliği kapsamındaki duruma göre süreç değişkenlik göstermektedir.*

Diyagram 2.12. Mevcut Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinde Yer Tahsisi Süreci

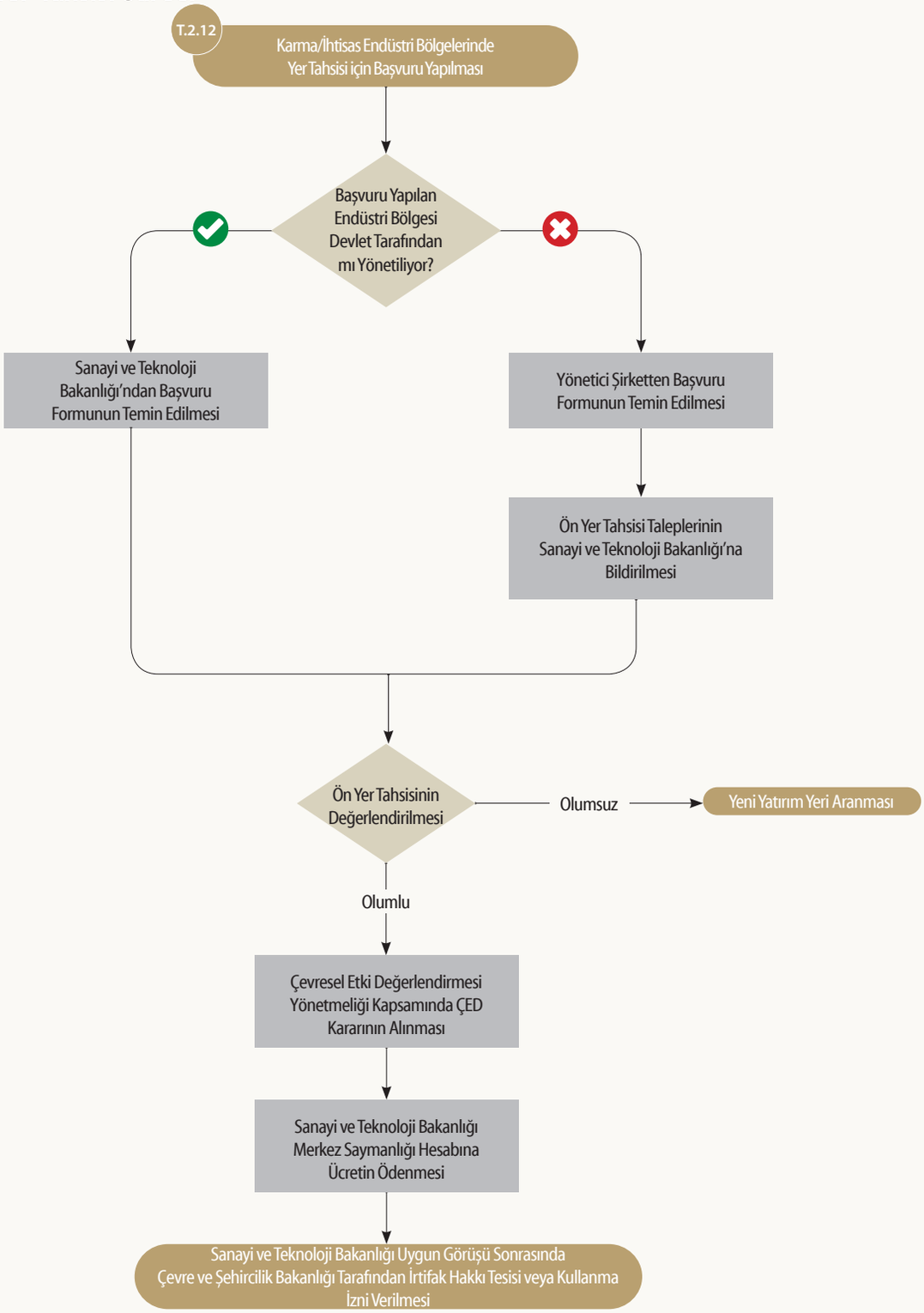

Evet Hayır

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

Münferit Yatırım Yeri Kuruluş Süreci

Yatırımcılar tarafından talep edilmesi durumunda, kalkınma planlarında belirtilen öncelikli sektörler içerisinde yer alan ya da yüksek veya orta yüksek teknoloji kapsamına giren ve belli kriterleri karşılayan yatırımlar için tahsis edilebilecek alandır. Münferit yatırım yeri tahsisi için başvuru şartları ve bu süreçte istenen belgeler *Tablo 2.13*'te belirtilmiştir.

Tablo 2.13. Münferit Yatırım Yeri Kuruluş Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu - Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Başvuru Şartları	Başvuru esnasında aşağıdaki şartlar aranmaktadır: - Yeni kurulacak bölge olması (üzerinde sanayi tesislerinin bulunmaması) - Gerçekleştirme süresi beş yılı geçmemek üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu gereği, T.C. Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yeniden değerleme oranına göre güncellenmek kaydıyla en az 338.000.000 TL (2020 yılı için) tutarında sabit yatırım taahhüdünün bulunması - Kalkınma planlarında belirtilen öncelikli sektörler içerisinde yer alan ya da yüksek veya orta yüksek teknoloji kapsamına giren yatırımların yapılması - Talep edilen alanın en az 150.000 m2 büyüklüğünde olması - Başvuru sahibinin talep edilen alanın tamamına yönelik yatırım taahhüdünün bulunması
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Formatı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen fizibilite raporu - 5 yıl içerisinde en az 338.000.000 TL (2020 yılı için) yatırım yapılacağının taahhüt edildiği noter onaylı yönetim kurulu kararı - Talep edilen münferit yatırım yeri alanını gösterir harita (koordinatlı sayısal halleri dâhil) - Onaylı kadastral pafta - Talep edilen alana ait mülkiyet dokusunu gösterir harita - Yapılması planlanan tesislere ait yerleşim planı - Yapılacak yatırımlara ilişkin detaylı iş planı - Var ise alana ait havadan çekilmiş fotoğraf ve video
Yapılan İşlem	Münferit Yatırım Yeri Kurulması
İşlem Süresi	Mevzuat kapsamında herhangi bir süre tanımı bulunmamakla birlikte uygulamada 4-12 ay (Fizibilite raporunun hazırlanması, incelenmesi, yer seçimi etüdünün yapılması, uygun bulunması ve ÇED Kararının alınması*)
İşlem Ücreti	Sabit yatırım tutarının binde beşini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı'nca belirlenen oran dâhilinde tutarın Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Merkez Saymanlığına yatırılması

** Projenin ÇED Yönetmeliği'ne göre kapsamı dâhilinde işlem süreci değişkenlik gösterebilecektir.*

Münferit yatırım yeri kurulmasında yapılacak iş ve işlemlere ait süreç *Diyagram 2.13*'te verilmiştir.

Diyagram 2.13. Münferit Yatırım Yeri Kuruluş Süreci

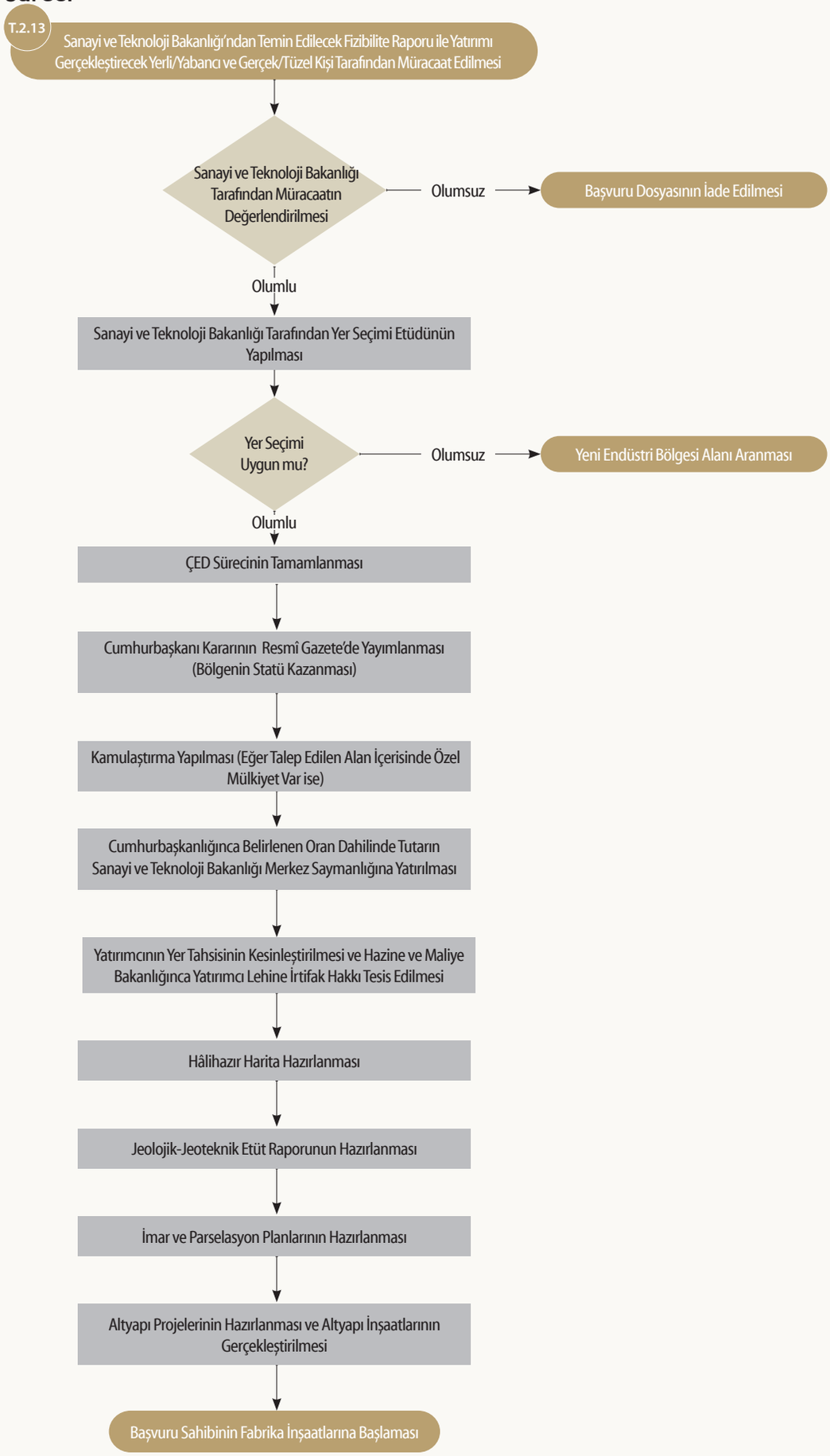

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

Özel Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci

Önerilen alanın en az %51'inin mülkiyetine ve/veya varsa süreleri ile sınırlı olmak kaydıyla irtifak hakkına veya kullanma iznine sahip gerçek ya da tüzel kişilerin başvurusu üzerine ilan edilebilecek endüstri bölgeleridir. Özel endüstri bölgelerinde yatırım için başvuru şartları ve bu süreçte istenen belgeler *Tablo 2.14*'te belirtilmiştir.

Tablo 2.14.Karma/İhtisas Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** MÇK Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu - Endüstri Bölgeleri Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Başvuru Şartları	Başvuru esnasında aşağıdaki şartlar aranmaktadır: - Üzerinde kurulu sanayi tesisi bulunması durumunda, arazi alanının 150.000 m2'den büyük olması, kurulduğu dönemde geçerli olan imar planları uyarınca gerekli izinleri alarak faaliyete geçmiş olması ve yeni yapılacak yatırım yeri için en az 50.000 m2 tevsi imkânının bulunması - Üzerinde kurulu sanayi tesisi bulunmaması durumunda arazi alanının 200.000 m2'den büyük olması - Gerçekleştirme süresi 5 yılı geçmemek üzere her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu gereği T.C. Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yeniden değerleme oranına göre güncellenmek kaydıyla en az 695.000.000 TL (2020 yılı için) tutarında yeni yatırım taahhüdünün bulunması - Başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişilerin, önerilen alanın en az %51'inin mülkiyetine ve/veya varsa süreleri ile sınırlı olmak kaydıyla irtifak hakkına veya kullanma iznine sahip olması
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Formatı T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından verilen fizibilite raporu - 5 yıl içerisinde en az 695.000.000 TL (2020 yılı için) yatırım yapılacağının taahhüt edildiği noter onaylı yönetim kurulu kararı - Talep edilen özel endüstri bölgesi alanını gösterir harita (koordinatlı sayısal halleri dâhil) - Onaylı kadastral pafta - Talep edilen alana ait mülkiyet dokusunu gösterir harita (%51'lik durumu açık bir şekilde gösterecek.) - Talep edilen alanın en az %51'inin mülkiyetine ve/veya varsa süreleri ile sınırlı olmak kaydıyla irtifak hakkına veya kullanma iznine sahip olunduğunu gösteren tapu ve izin belgeleri - Alan üzerindeki mevcut tüm yapıların gösterildiği ölçekli yerleşim planı - Üretime geçmiş her bir tesis adına yapı kullanma izin belgeleri - Yatırımı devam eden her bir tesis adına yapı ruhsatları - Üzerinde kurulu bina bulunan alanlara ilişkin ilgili idareden onaylı imar planı - Üzerinde kurulu sanayi tesisi bulunan alanlara ilişkin her türlü hukuki yaptırımın ve yasal sorumluluğun başvuru sahibine ait olduğuna dair noter onaylı taahhütname (formatı Bakanlık tarafından verilen) - Yapılması planlanan yeni yatırımlara ilişkin yerleşim planı (mevcut ve yeni yapılacak yapıların açık bir şekilde gösterildiği) - Yapılacak yatırımlara ilişkin detaylı iş planı - Var ise alana ait havadan çekilmiş fotoğraf ve video
Yapılan İşlem	Özel Endüstri Bölgesi Kurulması
İşlem Süresi	Mevzuat kapsamında herhangi bir süre tanımı bulunmamakla birlikte uygulamada 4-12 ay (Fizibilite raporunun hazırlanması, incelenmesi, yer seçimi etüdünün yapılması, uygun bulunması ve ÇED Kararının alınması*)
İşlem Ücreti	-

** Projenin ÇED Yönetmeliği'ne göre kapsamı dâhilinde işlem süreci değişkenlik gösterebilecektir.*

Özel endüstri bölgelerinin kurulmasında yapılacak iş ve işlemlere ait süreç *Diyagram 2.14*'te verilmiştir.

Diyagram 2.14. Özel Endüstri Bölgelerinin Kuruluş Süreci

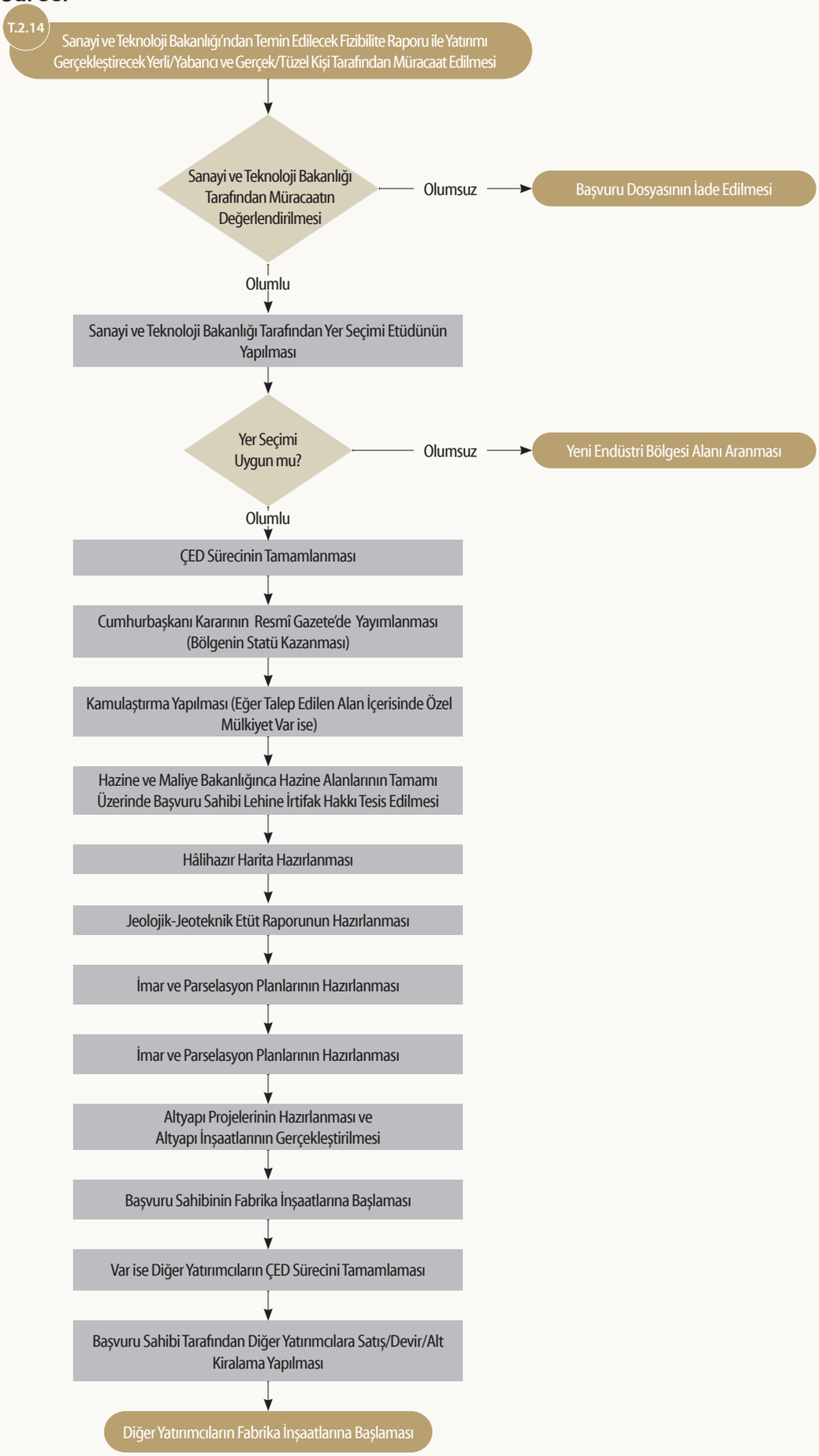

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

2.1.1.3.2. Diğer Arazilerde Yatırım Yeri Temini

2.1.1.3.2.1. Hazine Taşınmazlarının Tahsis Yöntemleri

Hazine taşınmazlarının tahsisi süreci T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Yatırımcı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na veya taşınmazın bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne (Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Şeflikleri) vereceği bir dilekçe ile yapmak istediği yatırıma uygun taşınmazı kendisi belirleyerek, bu taşınmaz üzerinde kendisi lehine irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesi talebinde bulunabilir. Ya da T.C. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından belirlenen ve ilan edilen taşınmazlardan, yapmak istediği yatırım için uygun olan taşınmaz üzerinde kendisi lehine irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesi talebinde de bulunabilir.

Hazine taşınmazlarının tahsis yöntemleri şu şekildedir;

- Teşvik Yoluyla Tahsis
- Satış işlemleri
- Kiralama işlemleri ve
- İrtifak hakkı işlemleri ile de hazine arazisi tahsisi yapılabilmektedir.

Bu tahsis yöntemlerine ilişkin detaylar aşağıda verilmiştir.

Hazine Taşınmazlarının Teşvik Yoluyla Tahsisi

Hazine taşınmazlarının teşvik yoluyla tahsis sürecinde ilk olarak yatırım teşvik belgesi alınması gerekmektedir. Yatırımı 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereğince, teşviki mümkün olmayan yatırımlar için arazi tahsisi yapılamamaktadır.

Teşvik mevzuatı kapsamında yatırımcılar tarafından, ilana çıkarılan taşınmazlar için Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esasların eki form dilekçenin (Ek-1) doldurularak, bu Usul ve Esasların ekinde (Ek-2) yer alan belgeler ve Yatırım Bilgi Formu'nun üzerine adı, soyadı ve tebligat adresinin yazılı olduğu kapalı zarf içinde, tutanak düzenlenmek suretiyle komisyon başkanlığına, komisyon değerlendirme saatine kadar teslim edilmesi gerekmektedir.

Komisyonca uygun görülen ve T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca onaylanan yatırımcıya, öncelikle plan ve projelerin hazırlanması ve onaylatılması için 1 (bir) yıl süreli ön izin verilmekte olup, bu süre ihtiyaç duyulması hâlinde en fazla bir yıl daha uzatılabilmektedir. Ön izin süresince yatırımcıdan herhangi bir bedel alınmamaktadır.

Ön izin şartlarını yerine getiren yatırımcı lehine emlak vergi değerleri üzerinden hesaplanacak bedel karşılığında 49 (kırk dokuz) yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli "irtifak hakkı" tesis edilir. Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması ve tapuya tescil edilememesi nedeniyle irtifak hakkı tesis edilemeyen taşınmazlar üzerinde ise, taşınmazın emlak vergi değeri üzerinden takdir edilen bedel karşılığında 49 (kırk dokuz) yıl süreli "kullanma izni" verilir.

Hazine taşınmazlarının teşvik yoluyla tahsisine ilişkin süreç *Diyagram 2.15* ve tahsis aşamaları ise *Tablo 2.15*'te verilmiştir.

Diyagram 2.15. Hazine Taşınmazlarının Teşvik Yoluyla Tahsisi Süreci

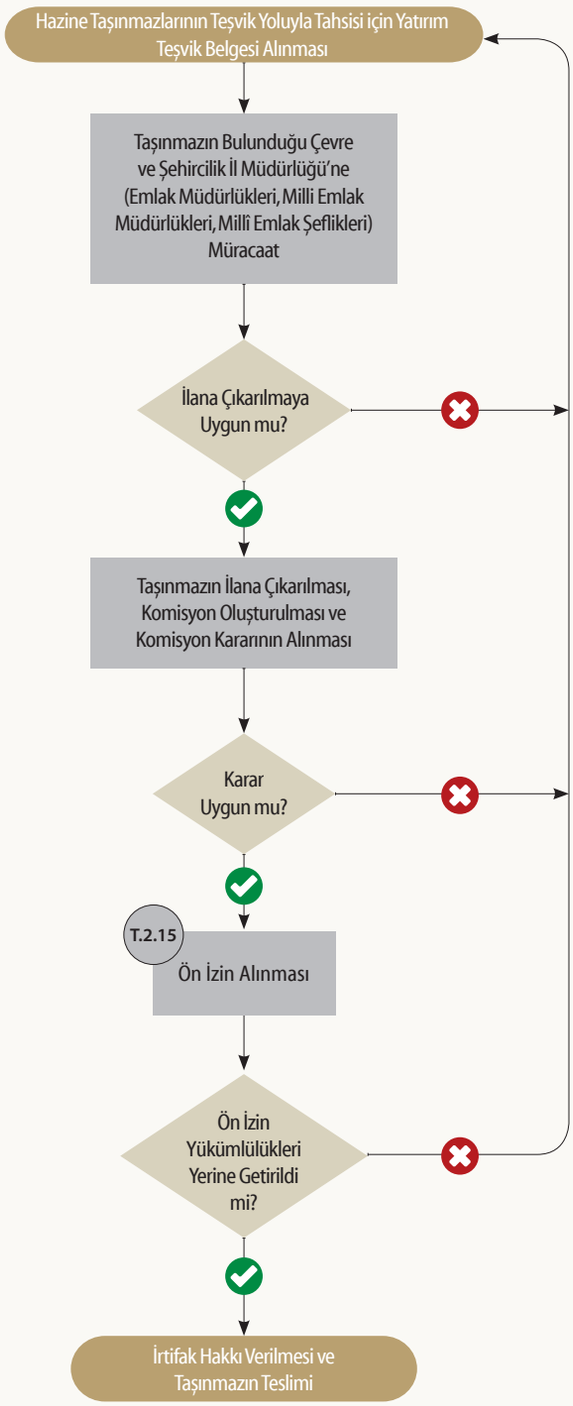

Tablo 2.15. Hazine Taşınmazlarının Teşvik Yoluyla Tahsisi Aşamaları

Aşama: Yatırım Dönemi		**Adım:** Hazine Taşınmazlarının Tahsisi
Kapsam		**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun		Kamu Taşınmazlarının Yatırımlara Tahsisine İlişkin Usul ve Esaslar
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş		T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Millî Emlak Genel Müdürlüğü
Yapılan İşlem		İrtifak Hakkı, Kullanma İzni
İşlem Süresi		60-120 gün
İlk Başvuru İşlem Ücreti	İlk başvuru	I. bölgede bulunan illerde 2500 (ikibinbeşyüz), II. bölgede bulunan illerde 2000 (ikibin), III. bölgede bulunan illerde 1500 (binbeşyüz), IV ve V. bölgelerde bulunan illerde 1000 (bin), VI. bölgede bulunan illerde ise 500 (beşyüz) Türk Lirasını taşınmaz maliki idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmek üzere ilgili muhasebe birimine yatırılmalıdır.
İrtifak Hakkı, Kullanma İzni Ücreti	49 (kırk dokuz) yıl süreli kullanma izni	1. I. bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin %2,5'u 2. II. bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin %2'si 3. III. bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin %1,5'i 4. IV. ve V. bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin %1'i 5. VI. bölgede bulunan illerde yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin %0,5'i.
Gerekli Evraklar		1. Yatırım bilgi formu 2. Organize sanayi bölgesinde boş parsel bulunmadığına ve yatırımın bu alanlarda yapılamayacağına ilişkin belge 3. Endüstri bölgesinde boş parsel bulunmadığına ve yatırımın bu alanlarda yapılamayacağına ilişkin belge 4. Başvuru ücretinin yatırıldığına ilişkin makbuz 5. Vaziyet planı 6. Oda sicil kayıt örneği 7. Vergi borcu bulunmadığına ilişkin belge 8. İşletme hesabı özeti 9. İşletmenin son üç yıllık bilançosu 10. Son üç yıllık malî tablolar 11. Halka açık anonim şirketlerde, halka açılma oranını gösteren belge (tüzel kişilik ise) 12. Şirket ana sözleşmesi (tüzel kişilik ise) 13. Kanuni temsilcilerin imza sirküleri ve adresleri (tüzel kişilik ise) 14. Fizibilite raporu ve finans tablosu (50 milyon TL'yi aşan yatırımlarda) 15. Yatırım teşvik belgesi veya yazı (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü)

Hazine Taşınmazlarının Satış İşlemleri

Hazinenin özel mülkiyetinde bulunan, herhangi bir kamu hizmeti için gerekli olmayan ve hukuken ihaleye çıkarılmasında herhangi bir sakınca bulunmayan taşınmazlar satışa çıkarılabilmektedir.

Özel mevzuatı gereğince satışı mümkün olmayan taşınmazlar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar, kıyıda kalan taşınmazlar, ormanlar, meralar, kamu hizmetine tahsisli taşınmazlar, imar planı ile kullanım amacı kamu hizmeti niteliği taşıyan taşınmazlar (park, yeşil alan, resmî kurum alanı vb.), ilgili kamu idaresince satışına izin verilmeyen taşınmazlar, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde bulunan ancak nazım veya uygulama imar planı dışında (plansız alanda) kalan taşınmazların satış işlemleri yapılamamaktadır.

Hazineye ait taşınmazlar re'sen ya da talep üzerine ihaleye çıkarılabilmektedir. Türkiye genelinde satışa çıkarılan taşınmazların ihale ve diğer bilgileri ile varsa resimlerine www.milliemlak.gov.tr web adresinden ve taşınmazın bulunduğu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü web adreslerinden ulaşılabilmektedir.

Satın alma talepleri için, il, ilçe, mahalle, ada ve parsel numarasının da belirtildiği bir dilekçe ile taşınmazın bulunduğu illerde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine (Milli Emlak Dairesi Başkanlığı veya Milli Emlak Müdürlüğü) ve ilçelerde ise Kaymakamlıklara (Milli Emlak Müdürlüğü veya Milli Emlak Şefliği) müracaat edilebilmektedir.

Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ihaleye çıkarılırken tespit edilen tahmini bedel, taşınmazın bulunduğu yerdeki piyasa alım satım rayici dikkate alınarak tespit ve takdir edilmektedir.

Hazine Taşınmazlarının Kiralama İşlemleri

Hazineye ait taşınmazlar, üzerine sabit tesis yapılmamak şartıyla (üzerinde yapı olan taşınmazlar hariç) tarımsal, ticari, spor ve sosyal nitelikli vb. amaçlarda kullanılmak üzere on yıla kadar kiraya verilebilir. Kira süresi sonunca yükümlülüklerini yerine getirdiği tespit edilen ve talepte bulunan kiracıların kira süresi, ilk sözleşme tarihinden itibaren toplam kira süresi yirmi yılı geçmemek üzere, yeniden bedel belirlemek suretiyle on yıl daha uzatılabilir.

Kiraya verilecek taşınmazların kira süresi on yıldan çok olamaz. Turistik tesis kurulacak yerlerin ve turistik tesislerin ve enerji üretimi tesisleri ile iletim ve dağıtım tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin ve doğal gaz iletim, dağıtım ve depolama tesis ve şebekelerinin ihtiyacı olan arazilerin on yıldan fazla süre ile kiraya verilmesi mümkündür.

Talep sahibi tarafından, kiralama talebini içeren bir dilekçeyle taşınmasın bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne (Milli Emlak Dairesi Başkanlığı veya Emlak/ Milli Emlak Müdürlüğü, ilçelerde varsa Milli Emlak Müdürlüğü, yoksa Milli Emlak Şeflikleri) müracaat edilir.

Hazine Taşınmazlarının İrtifak Hakkı İşlemleri

İrtifak hakkı, sahibine konusu olan taşınmazı doğrudan doğruya kullanma veya ondan yararlanma veya her ikisine birden sahip olma yetkisini veren sınırlı bir ayni haktır. İrtifak hakkı sahibi, başka birinin (maliğin) taşınmazını kullanma ve/veya yararlanma hakkına sahip olmaktadır.

Yatırım yapılacak taşınmaz, talep sahibi tarafından belirlenerek taşınmazın bulunduğu yerdeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne (Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Şeflikleri) sadece talep amacını içeren bir dilekçe ile başvurulur (Bu aşamada plan ve proje sunulmasına gerek yoktur.).

Talep konusu taşınmazın fiilî ve hukuki durumuna ilişkin bilgi ve belgeler Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Müdürlükleri, Millî Emlak Şeflikleri) tarafından hazırlanarak T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilir. İrtifak hakkı tesisi/kullanma izni verilmesi yönünden değerlendirilmesinde sakınca bulunmayan taşınmazlar için gerekli izinler alınarak ihale süreci başlatılır.

İrtifak hakkına ilişkin işlemler, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 17. maddesine göre ilan edilmek suretiyle aynı Kanun'un 51 (g) bendine göre pazarlık usulü ile irtifak hakkı/kullanma izni ihalesiyle yapılmaktadır (istisnalar hariç). Taşınmaz, en yüksek bedeli teklif eden yatırımcıya ihale edilir.

İhaleyi alan yatırımcıya, gerekmesi hâlinde planladığı yatırıma ilişkin projelerin yaptırılması, imar planı değişiklikleri ve ilgili kurumlardan gerekli izinlerin alınması amacıyla 1 (bir) yıl süreyle bedeli karşılığında ön izin verilir. Gerekli hâllerde bu süre toplamı 4 (dört) yılı geçmemek üzere uzatılabilir. Ön izin süresi sonunda yükümlülüklerin yerine getirilmesi hâlinde tapuya tescil edilmek suretiyle irtifak hakkı tesis edilir veya kullanma izni sözleşmesi düzenlenir.

Özel kanunlarda belirtilen süreler hariç, Hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazları üzerinde 30 yıla kadar irtifak hakkı tesis edilmekte, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar üzerinde ise 30 yıla kadar kullanma izni verilmektedir.

2.1.1.3.2.2. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği / Mera Arazilerinin Tahsisi

Mera arazilerinin amacı dışı kullanımına ait süreçler 25.02.1998 tarih ve 4342 sayılı Mera Kanunu'nda belirtilen hususlar doğrultusunda yürütülmektedir. Mera arazilerinin amacı dışında kullanılması için yapılan başvuruya tahsis amacı değişikliği başvurusu adı verilmektedir. Mera, yaylak ve kışlaklarda 4342 sayılı Mera Kanunu ile 31.07.1998 tarih ve 23419 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mera Yönetmeliği'nin 8. maddesinde belirlenen alan kullanımları ve yatırımlar için tahsis amacı değişikliği başvurusu yapılabilir.

Buna göre mera, yaylak ve kışlaklarda tahsis amacı değişikliği talep eden başvuru sahibi; talebin amacını, yerini, büyüklüğünü belirten yazı ve ekinde Mera Yönetmeliği gereği istenen belgelerle birlikte İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne talepte bulunur.

Mera Komisyonunca yapılan değerlendirme sonucunda, eksik belge yoksa ve talep 4342 sayılı Kanuna uygunsa "Mera Teknik Ekip (MTE)" görevlendirmesi yapılır ve bu konu ile ilgili Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü veya Defterdarlık görüşü istenir.

İstenen belgeler tam ise MTE görevlendirilmesi, teknik ekipçe mera inceleme raporunun tanzimi ve bu raporun Mera Komisyonuna sunulması en geç 30 gün içinde tamamlanır.

Tahsis amacı değişikliği talep edilen alan için teknik ekip tarafından hazırlanan "Mera İnceleme Raporunda" tahsis amacı değişikliğine olumlu görüş verilmiş ise 20 yıllık ot geliri de hesaplanır ve "Çiftçi Hane Reisleri Görüş Formu" ile birlikte Mera Komisyonuna teslim edilir.

MTE bu sürede çalışmaların tamamlanamaması halinde; sebebi ve çalışmalara başlanacağı tarihi içeren bir yazı ile başvuru sahibini bilgilendirir. Büyükşehir olan illerde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, diğer illerde ise Defterdarlık nihai görüşünün alınması amacıyla "Mera İnceleme Raporu" ve "Çiftçi Hane Reisler Görüş Formu" ile birlikte başvuru yapılır.

Alınan Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü veya Defterdarlık görüşü, İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne ulaştıktan sonra 2018/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığından görüş almak üzere:

- Mera İnceleme raporu,
- Çiftçi Hane Reisler Görüş formu
- Mera Yönetmenliği Gereği İstenen Belgeler ve
- 2018/8 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında Bakanlıkça istenen; özel tüzel kişilerde Ticaret Sicil Kayıt örneği, gerçek kişilerde ise T.C. kimlik fotokopisi ile birlikte başvuru yapılır.

2018/8 sayılı Genelge kapsamında görüş geldikten sonra, "Mera Komisyonu" 15 gün içerisinde "Mera İnceleme Raporu" ve dosyadaki diğer belgelere göre, gerekirse mahallinde inceleme yaparak "Mera Komisyon" görüşünü oluşturur ve Valilik onayına sunar. Valilik onayından sonra talep sahibine ot bedelinin yatırılması ve kadastro tekniğine uygun ifraz beyannamesinin hazırlanması, ayrıca geri dönüşümlü tahsis amacı değişikliklerinde de "Mera Geri Dönüşüm Projesi" hazırlanması için talep sahibine tebligat yapılır.

Geri dönüşümü olmayan tahsis amacı değişikliklerinde, ot bedelinin yatılmasını ve kadastro tekniğine uygun tescil beyannamesinin sunulmasını takiben tahsis amacı değiştirilen alanların tescilleri hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yaptırılır. Geri dönüşüme tabı tahsis amacı değişikliklerinde ise talep sahibince "Mera Geri Dönüşüm Projesi" sunulduktan sonra, Mera Komisyonu tarafından mera geri dönüşüm teminat bedeli belirlenir. Mera Komisyonunca belirlen mera geri dönüşüm teminat bedelinin yatırılması için talep sahibine tebligat yapılır.

Geri dönüşümlü tahsis amacı değişikliklerinde ot bedeli, kadastro tekniğine uygun beyanname, "Geri Dönüşüm Projesi" hazırlanır ve teminat bedeli yatırılır. Tahsis amacı değiştirilen alanların tescilleri hazine adına, vakıf meralarının tescilleri ise vakıf adına yapılması amacıyla gereği için ilgili Kadastro Müdürlüğüne ve bilgi için Milli Emlak Müdürlüğüne yazı yazılır.

Mera, yaylak ve kışlakların tahsis amacı değişikliği süreci ve işlemleri *Diyagram 2.16* ve *Tablo 2.16*'da verilmiştir.

Diyagram 2.16. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği İzin Süreci

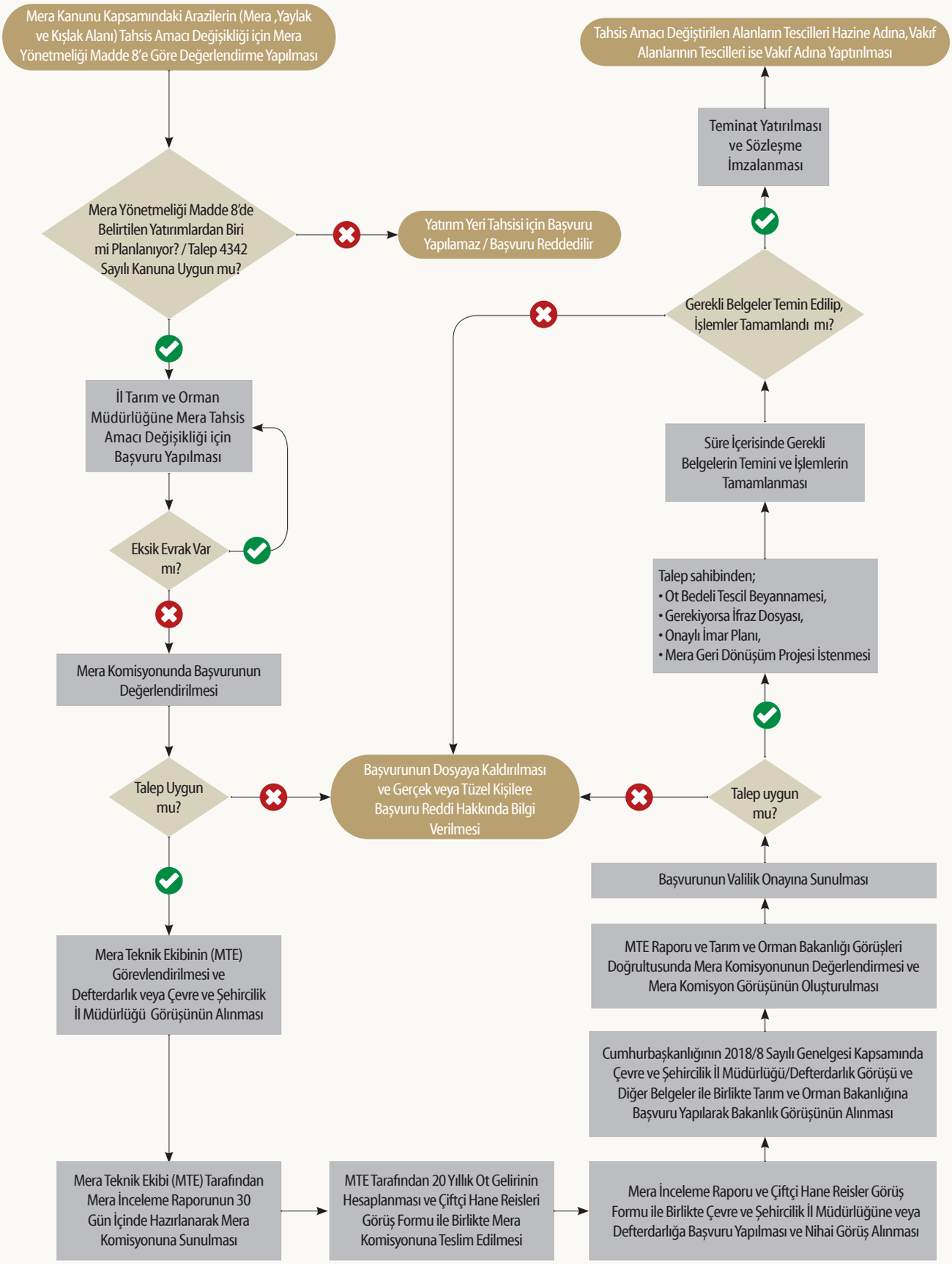

MTE: Mera Teknik Ekibi

Tablo 2.16. Mera Kanunu Kapsamındaki Arazilerin Tahsis Amacı Değişikliği Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Öncesi	Adım: Orman Kanunu'nun 16. Maddesine Dayalı Olarak Verilen İzin İçin Başvuru Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	- 4342 sayılı Mera Kanunu - 31.07.1998 tarih ve 23419 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mera Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	İlgili İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
Yapılan İşlem	Mera Arazilerinin Amacı Dışında Tahsis Edilmesi
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	1- 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen Endüstri bölgeleri için tahsis amacı değişikliğinde istenen belgeler a. Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda tahsis amacı değişikliği yapılamadığından, Cumhurbaşkanı kararı alınmadan önce oluşabilecek kamu zararını önlemek için öncelikle teknolojik gelişme bölgesi ilan edilmesi düşünülen alanın 1/5000 ölçekli haritası ile Mera Komisyonundan ön görüş alınması, b. İlgili Teknoloji geliştirme bölgesinin Cumhurbaşkanı ilan kararı ve eki kroki c. Talep edilen alanın 1/5000 ölçekli haritası üzerine işlenmiş vaziyet planı, d. Çevre parselleri gösterir kadastro tekniğine uygun 1/5000 ölçekli haritası, e. Talep edilen alanların; koordinat değerli alan hesabını ve NETCAD programında CD'si, f. ÇED raporu gerektiren yatırmalarda ÇED uygunluk belgesi, g. Valilikçe tahsis amacı değişikliği uygun görüldüğü taktirde, hazine adına tescil yapılabilmesi için 2 (iki) yıllık sürede Kesinleşmiş uygulama imar planının onaylı örneği, h. Mera Komisyonunun talep edebileceği diğer bilgi ve belgeler 2- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında ilan edilen teknoloji geliştirme bölgeleri için tahsis amacı değişikliğinde istenen belgeler a. Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda tahsis amacı değişikliği yapılamadığından, Cumhurbaşkanı kararı alınmadan önce oluşabilecek kamu zararını önlemek için öncelikle teknolojik gelişme bölgesi ilan edilmesi düşünülen alanın 1/5000 ölçekli haritası ile Mera Komisyonundan ön görüş alınması, b. İlgili Teknoloji geliştirme bölgesinin Cumhurbaşkanı ilan kararı ve eki kroki c. Talep edilen alanın 1/5000 ölçekli haritası üzerine işlenmiş vaziyet planı, d. Çevre parselleri gösterir kadastro tekniğine uygun 1/5000 ölçekli haritası, e. Talep edilen alanların; koordinat değerli alan hesabını ve NETCAD programında CD'si, f. ÇED kapsamında ise uygunluk belgesi g. Mera Komisyonunun talep edebileceği diğer bilgi ve belgeler 3- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu kapsamında kurulan organize sanayi bölgeleri kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulan alanlarda tahsis amacı değişikliğinde istenen belgeler a. 4562 sayılı kanun kapsamında oluşturulan Yer Seçim Komisyonun kararı ve eki krokisi b. OSB kuruluşu hakkında ilgili Bakanlığın Onayı c. Talep edilen alanın 1/5000 ölçekli harita üzerine işlenmiş vaziyet planı, d. Çevre parselleri gösterir kadastro tekniğine uygun 1/5000 ölçekli haritası, e. Talep edilen alanların; koordinat değerli alan hesabını ve NETCAD programında CD'si, f. Valilikçe tahsis amacı değişikliği uygun görüldüğü takdirde, hazine adına tescil yapılabilmesi için 2 (iki) yıllık sürede Kesinleşmiş uygulama imar planının onaylı örneği g. ÇED kapsamında ise uygunluk belgesi h. Mera Komisyonunun talep edebileceği diğer bilgi ve belgeler

Aşama: Yatırım Öncesi	Adım: Orman Kanunu'nun 16. Maddesine Dayalı Olarak Verilen İzin İçin Başvuru Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	4- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu kapsamında kurulan serbest bölgeler için kuruluş ve genişleme aşamalarında ihtiyaç duyulan alanlarda tahsis amacı değişikliğinde istenen belgeler a. Durumu ve sınıfı çok iyi veya iyi olan mera, yaylak ve kışlaklarda tahsis amacı değişikliği yapılamadığından, Cumhurbaşkanı kararı alınmadan önce oluşabilecek kamu zararını önlemek için öncelikle serbest bölge kurulması veya genişletilmesi düşünülen alanın 1/5000 ölçekli haritası ile Mera Komisyonundan ön görüş alınması, b. 3218 sayılı kanun kapsamında Serbest Bölgenin kuruluş veya genişlemesi hakkında Cumhurbaşkanın kararı ve karar eki kuruluş veya genişleme alanın gösterildiği kroki c. Talep edilen alanın 1/5000 ölçekli harita üzerine işlenmiş vaziyet planı, d. Çevre parselleri gösterir kadastro tekniğine uygun 1/5000 ölçekli haritası, e. Talep edilen alanların; koordinat değerli alan hesabını ve NETCAD programında CD'si, f. Valilikçe tahsis amacı değişikliği uygun görüldüğü taktirde, hazine adına tescil yapılabilmesi için 2 (iki) yıllık sürede Kesinleşmiş uygulama imar planının onaylı örneği, g. ÇED kapsamında ise uygunluk belgesi h. Mera Komisyonunun talep edebileceği diğer bilgi ve belgeler
İşlem Süresi	3 ay
İşlem Ücreti	ahsis amacı değişikliği talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilerden, tahsis amacı değiştirilen mera, yaylak ve kışlaklardan elde olunacak yirmi yıllık ot geliri esas alınarak, Mera Komisyonunca tespit edilecek miktarda alınacak ücret, tahsis amacının Valilikçe değiştirilmesinden sonra peşin olarak tahsil edilir. Geri dönüşümlü tahsis amacı değişikliği taleplerinde ise, Valilikçe tahsis amacı değiştirildikten sonra, Mera Komisyonunca belirlen geri dönüşüm teminat nakit ve mektup halinde İl Muhasebe Müdürlüğüne yatırılır. Arazide inceleme yapacak Mera Komisyonu ve teknik ekip üyelerinin 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereği her türlü yol gideri ve gündelikleri ile Mera Komisyonu uygun görülen diğer giderler talep sahiplerince karşılanır.

2.1.1.3.2.3. Tarım Arazilerinin Tahsisi (Tarım Dışı Kullanım İzni)

Toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemek amacıyla 19.07.2005 tarih ve 25880 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Uygulama Talimatı Ek-2'ye göre tarım arazilerinin sınıflandırılması; mutlak tarım arazisi, özel ürün arazisi, dikili tarım arazisi, marjinal tarım arazisi, sulu tarım arazisi ve tarım dışı alanlar olarak yapılmıştır. Bu arazi türlerinin Kanun'daki tanımlamaları aşağıda verilmiştir:

Tarım Arazisi: Toprak, topografya ve iklimsel özellikleri tarımsal üretim için uygun olup hâlihazırda tarımsal üretim yapılan veya yapılmaya uygun olan veya imar, ihya, ıslah edilerek tarımsal üretim yapılmaya uygun hâle dönüştürülebilen arazilerdir.

Mutlak Tarım Arazisi: Bitkisel üretimde; toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan; topoğrafik sınırlamaları yok veya çok az olan; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, hâlihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan arazilerdir.

Özel Ürün Arazisi: Mutlak tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topoğrafik sınırlamaları nedeniyle yöreye adapte olmuş bitki türlerinin tamamının tarımının yapılamadığı ancak özel bitkisel ürünlerin yetiştiriciliği ile su ürünleri yetiştiriciliğinin ve avcılığının yapılabildiği; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazilerdir.

Dikili Tarım Arazisi: Mutlak ve özel ürün arazileri dışında kalan ve üzerinde yöre ekolojisine uygun çok yıllık ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazilerdir.

Marjinal Tarım Arazisi: Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topoğrafik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı arazilerdir.

Sulu Tarım Arazisi: Tarımı yapılan bitkilerin büyüme devresinde ihtiyaç duyduğu suyun, su kaynağından alınarak yeterli miktarda ve kontrollü bir şekilde karşılandığı arazilerdir.

Tarım Dışı Alanlar: Üzerinde toprak bulunmayan çıplak kayalar, daimi karla kaplı alanlar, ırmak yatakları, sahil kumulları, sazlık ve bataklıklar, askerî alanlar; endüstriyel, turizm, rekreasyon, iskân, altyapı ve benzeri amaçlarla plânlanmış arazilerdir.

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında tarımsal ve/veya tarım dışı arazi kullanım talepleri, müracaatların yönetilmesi, kayıt altına alınması, kayıtların güncel ve sağlıklı bir şekilde takip edilerek sonuçlandırılabilmesi işlemleri, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen Tarım Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Sistemi (TAD Portal) (http://tad.tarim.gov.tr) üzerinden sağlanmaktadır.

Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanımı kapsamında yapılan müracaatlar, plan yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşları veya EPDK aracılığı ile yapılmaktadır.

Planlamayı yapacak kamu kurum/kuruluşları ve/veya bu kurum/kuruluşlarca yetkilendirilen plan müellifleri tarafından yapılan tarım dışı amaçla kullanım talepleri ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından talep konusu arazinin belediye sınırları içerisinde olması durumunda belediyelere, belediye sınırları dışında olması durumunda ise il özel idarelerine veya diğer plan yapma yetkisine sahip kuruluşlara yapılan müracaatlar, ilgili kurum/kuruluşlar tarafından TAD Portal üzerinden İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne intikal ettirilmektedir.

Petrol ve doğal gaz arama ve işletme, madencilik, yenilenebilir enerji ve elektrik iletim hatlarıyla ilgili yatırım yapacak gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılacak tarım dışı amaçlarla kullanım talepleri, TAD Portal üzerinden İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'ne intikal ettirilecektir.

02.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği'ne göre yapılan, plan gerektirmeyen ve Bakanlık'ça kabul edilen tarımsal amaçlı yapılarla ilgili talepler, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından TAD Portal'a yüklenecektir.

Yapılan başvurular, ay içerisinde en az bir kere toplanan Toprak Koruma Kurulu tarafından değerlendirilir.

Tarım Arazilerinin Amaç Dışı Kullanımı

Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımıyla ilgili 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun 13. Maddesinde yer alan hususlar aşağıda belirtilmektedir:

1. Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri, sulu tarım arazileri alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla;
   a. Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar
   b. Doğal afet sonrası ortaya çıkan geçici yerleşim yeri ihtiyacı
   c. Petrol ve doğal gaz arama ve işletme faaliyetleri
   ç. İlgili Bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri
   d. Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar
   e. Kamu yararı gözetilerek yol, altyapı ve üstyapı faaliyetlerinde bulunacak yatırımlar
   f. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun talebi üzerine 14.3.2013 tarih ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımlar
   g. Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları

için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projesine uyulması kaydıyla Bakanlık tarafından izin verilebilir. Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.

5403 Sayılı Kanun'da belirtilen kamu yararı kararı; Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik'in 3. maddesinin (h) bendinde tanımlanmıştır. Bu kapsamda, kamu yararı kararı belgesinin ilgili Bakan tarafından imzalı olması zorunludur. Ayrıca, 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu'na dayalı Bakan veya Cumhurbaşkanı Kararı ile alınan kamu yararı kararı belgeleri de Kanun kapsamında kabul edilmektedir. Bakan veya Cumhurbaşkanı tarafından alınan kamu yararı kararı, ortaklaşa kamu yararı kararı kabul edilmektedir.

2. Jeotermal enerji kaynaklı arama faaliyetleri geçici bir kullanım kabul edilerek, yapılacak jeotermal enerji kaynaklı arama faaliyetleri için; alternatif alan

bulunmaması, Kurulun uygun görmesi, toprak koruma projesine uyulması kaydıyla valilik tarafından bir yıla kadar geçici süre ile izin verilebilir. Bu süre gerekçeli talep doğrultusunda en fazla bir yıla kadar daha uzatılabilir. Başvuru sahiplerine arama faaliyeti ile ilgili geri dönüşüm projesi hazırlatılır. Arama yapılacak arazinin eski hâline getirileceğine ve çevresinde yapılan tarımsal üretime yönelik zararların tazmin edileceğine dair noter onaylı taahhütname alınır.

3. Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik, ikinci fıkra hükümlerine göre arama sonucu bulunan jeotermal kaynak için işletmeye geçilmesi halinde izinlendirme işlemleri bu madde kapsamında değerlendirilir.
4. Arazi kullanım planlarında tarım dışı amaçlı kullanımlar için ayrılan alanlar, arazi kullanım planları yapılmamış alanlarda ise yapılacak faaliyetin içeriği ve teknik özellikleri dikkate alınarak toprak ve topoğrafik özellikleri itibarıyla tarımsal verimi düşük olan ve tarımsal kullanım bütünlüğünü bozmayan araziler ile tarım dışı amaçlı kullanılmak üzere izinlendirilmiş ancak hâlihazırda kullanılmayan araziler alternatif alan olarak kabul edilir.
5. Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dışında kalan tarım arazileri için toprak koruma projesine uyulması ve çevre arazilerdeki tarımsal kullanım bütünlüğünü bozmaması kaydıyla valilikler tarafından tarım dışı amaçla kullanım izni verilebilir.
6. Tarımsal amaçlı yapılarla ilgili olarak yapılan arazi kullanımına ilişkin başvurular il müdürlüğüne intikal ettirilir. İl müdürlüğü tarafından bu talepler incelenir ve bu tesislerin tarımsal amaçlı yapılardan olması ve toprak koruma projesine uyulması şartı ile arazi niteliklerine ve sınıfına bakılmaksızın projede öngörülen miktarda alana valilikçe kullanım izni verilebilir. Tarımsal amaçlı yapılara ilişkin arazi kullanım müracaatlarında, talep sahiplerinden amacı dışında kullanılmayacağına dair noter onaylı taahhütname alınır.
7. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından çevre düzeni planları ve imar planlarının yapılması ve değiştirilmesinde tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı faaliyetlere ayrılmasına Kurulun uygun görüşü alınarak Bakanlıkça izin verilebilir.
8. Arazi kullanımına ilişkin verilen izinler; izin tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde tarım dışı amaçlı kullanımlarda planların onaylanmaması, tarımsal amaçlı yapılarda ise ruhsata bağlanmaması durumunda geçersiz kabul edilir. Verilen izinler amacı dışında kullanılamaz. Amacı dışında kullanımın tespit edilmesi hâlinde, Kanun'un 20 ve 21. maddelerine göre işlemler yapılır.
9. Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında izin alan işletmeciler, faaliyetlerini çevre ve tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler.

Tarım arazilerinin tarım dışı kullanım amacı kapsamında tahsis işlemlerine ilişkin izin süreci işlemleri *Diyagram 2.17*'de ve *Tablo 2.17*'de verilmiştir.

Diyagram 2.17. Tarım Arazilerinin Tahsis Süreci (Tarım Dışı Kullanım İzni Süreci)

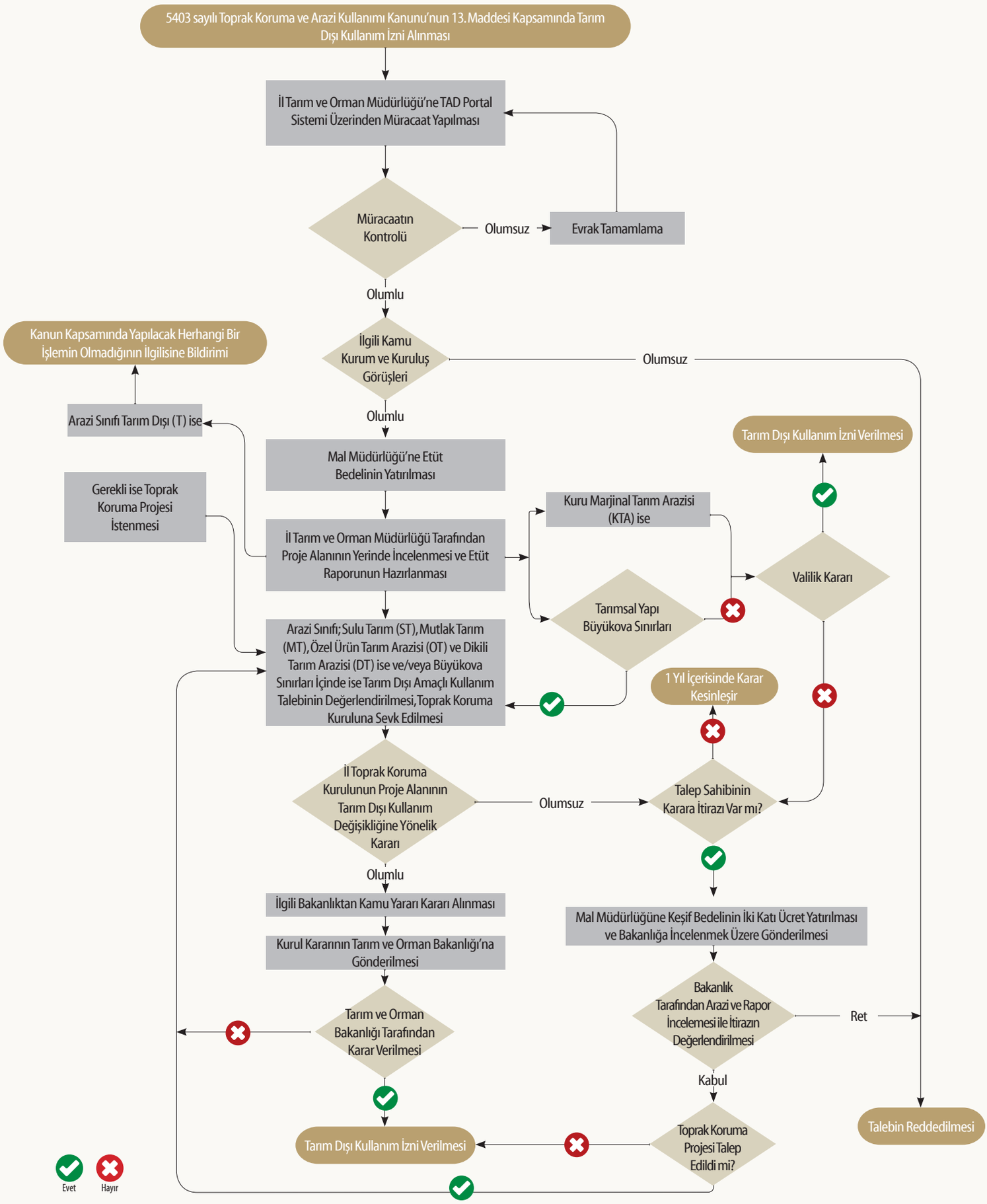

TAD: Tarım Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Portalı

Tablo 2.17. Tarım Arazilerinin Tahsis Süreci (Tarım Dışı Kullanım İzni Süreci)

Aşama: Yatırım Dönemi	Adım: Tarım Dışı Kullanım İzni	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	
Yapılan İşlem	Tarım Dışı Kullanım İzni	
İşlem Süresi	Mevzuatça belirlenmiş bir süre bulunmamaktadır. İşlem süresi alanın özelliklerine göre yapılan inceleme ve değerlendirme çerçevesinde değişkenlik göstermektedir.	
Etüt Ücreti*	Tarım Dışı Amaçlı Arazi Kullanımı/ Arazi Sınıfı Tespiti	**Etüt ücreti** 0 - 1 hektar: 800 TL **İtiraz Ücreti** 0 - 1 hektar: 1.600 TL
	Tarımsal Amaçlı Yapı Talepleri	**Etüt Ücreti** 0 - 0,05 hektar: 150 TL 0,05 - 1 hektar: 300 TL **İtiraz Ücreti** 0 - 0,05 hektar: 350 TL 0,05 - 1 hektar: 700 TL
	İlave her 1 hektar için tarımsal amaçlı yapı taleplerinde 150 TL, tarım dışı amaçlı arazi kullanımı ve arazi sınıfı tespiti taleplerinde 300 TL ilave edilecektir (1 hektar üzerindeki taleplerde alan küsuratları tam olarak alınacaktır). Aynı alanlar için itiraz yapılması hâlinde bu ücretlerin 2 katı alınacaktır.	
Gerekli Evraklar	İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne Başvuru	Gerekli ise Toprak Koruma Projesi

** 2020 yılı fiyatları*

2.1.1.3.2.4. Orman Arazilerinin Tahsisi

Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman arazisi sayılır.

Orman arazilerinin tahsisi için ilgili Orman Bölge Müdürlüklerine müracaat edilir. Bu kapsamda ilk olarak *Tablo 2.18*'de belirtilen bilgi ve belgeler ile ön izin başvurusu yapılır.

Müracaat sonrasında:

- İlgili Orman Bölge Müdürlüğü yapılan müracaatı öncelikle evrak üzerinde inceler.
- Eksiklikler varsa 10 (on) iş günü içinde müracaat sahibine bildirir.
- Eksiklikler tamamlanıncaya kadar talep değerlendirmeye alınmaz.
- Evrakın tam olması hâlinde heyet tarafından arazi üzerinde gerekli incelemeler yapılarak talebin Devlet ormanlarına isabet eden kısımları için ön izin veya kesin izin raporu düzenlenir.
- Akabinde, verilen izin müracaat sahibine tebliğ edilir. Tebligat tarihinden itibaren en geç 3 (üç) ay içerisinde izin sahibinden teminat, bedeller ve onaylı taahhüt senedi

alınır. Bu süre içerisinde bedellerin yatırılmaması, teminatın veya onaylı taahhüt senedinin verilmemesi hâllerinde ise saha teslimi yapılmaz, herhangi bir bildirime gerek kalmaksızın izin iptal edilir. İptal işlemi ilgiliye bildirilir.

- Aynı yerle ilgili yeniden izin talep edilmesi yeni izin talebi olarak değerlendirilir.
- İzin başlangıç tarihi, izin olurunda ayrıca izin başlangıç tarihi belirtilmemiş ise izin olurunun verildiği tarihtir. İznin uzatıldığı durumlarda izin başlangıç tarihi ilk iznin verildiği tarihtir.

Orman arazilerinin tahsisine ilişkin süreç ve işlemler *Diyagram 2.18* ve *Tablo 2.18*'de verilmiştir.

Diyagram 2.18. Orman Arazilerinin Tahsisi Süreci

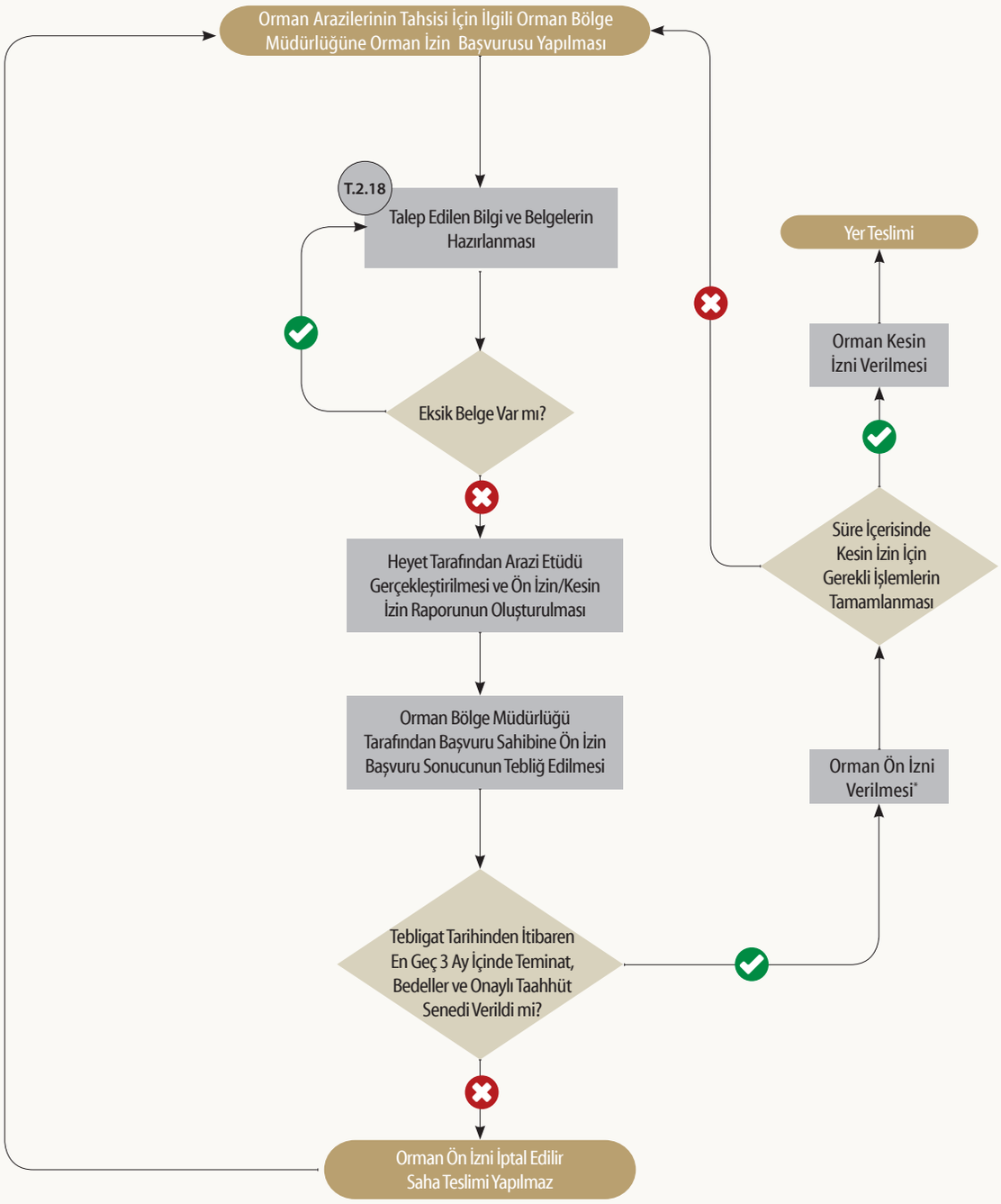

Evet Hayır

*Uygun Görülen Taleplere 24 Ay'a Kadar İzin Verilebilir. Ek Süre Alınabilir, Süreç En Fazla 36 Aydır

Tablo 2.18. Orman Arazilerinin Tahsisi Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Orman Arazilerinin Tahsisi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	Orman Kanunu'nun 17/3 ve 18. Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İlgili Orman Bölge Müdürlükleri
Yapılan İşlem	Orman Arazisi Yatırım Ön/Kesin İzni
İşlem Süresi	3 ay
İzin Ücreti	Verilen ön izinlerde ön izin bedeli, kesin izinlerde ise; a. Ağaçlandırma bedeli (Orman Genel Müdürlüğünce, Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından yılın ikinci yarısı için tespit edilen 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin 294 gün/ hektar katsayısıyla çarpımı sonucu belirlenen ağaçlandırma birim hektar bedelinin, izin alanı ile çarpımı sonucu hesaplanır), b. Arazi izin bedeli (İzin alanının metrekaresi, cari yıl ağaçlandırma birim metrekare bedeli, Orman Kanununun 17/3 ve 18 İnci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliği ekinde yer alan izin türü katsayısı, ekolojik denge katsayısı ve il katsayısının çarpımlarının sonucu hesaplanır), c. Orköy bedeli (Toplam proje bedelinin yüzde üçü alınarak hesaplanır), ç. Erozyon bedeli (Toplam proje bedelinin yüzde ikisi alınarak hesaplanır) alınır.
Gerekli Evraklar	a. 1/25.000 ölçekli harita veya krokisi b. Meşcere haritası c. 1/1.000 veya uygun ölçekli vaziyet planı ç. Koordinat özet çizelgesi d. Orman kadastro haritası e. 1/1.000 veya uygun ölçekli ağaç rölöve planı f. 1/1.000 ölçekli imar planı veya ilgili idareden alınacak imar planı gerektiren yapı ve tesislerden olmadığına dair yazı g. Depolama öncesi ve depolama sonrası nihai kodları gösterir çevresindeki topoğrafik yapı ile uyumlu ve orman idaresinin kabul edeceği kademeli kapatma planı ğ. ÇED kararı h) Bedelli izinlerde talep edilen sahada yapılacak tesislerin metraj cetveli ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili Devlet idareleri veya kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenecek cari yıl birim fiyatlarına veya proforma faturalarına göre hazırlanmış keşif özetleri.

2.1.1.3.2.5. Sanayi Alanlarında Yer Tahsisi

Yatırımın sanayi alanı içinde gerçekleştirilmesi durumunda yatırımcının valiliklere/belediyelere yer tahsisi için başvuruda bulunması gerekmektedir.

Sanayi parselleri, içerisinde sanayi tesisleri ile sanayiye hizmet vermek üzere diğer yapı ve tesislerin de yapılabileceği alanlardır.

Sanayi parselleri; sanayi alanı amaçlı hazırlanan ve onaylanan imar planları ile oluşturulmakta yapılaşma koşulları da (emsal, TAKS/KAKS, yükseklik, çekme mesafeleri, ayrık/bitişik nizam vb.) bu planlarla belirlenmektedir.

Sanayi alanı amaçlı imar planı hazırlama ve onaylama yetkisi ilgili idarelere (valilik/belediye) aittir.

Bu alanlarda aşağıdaki durumlar söz konusudur.

Arsanın imar belgesinde "sanayi+lojistik" ibaresi mevcut ise o araziyi lojistik alanında da kullanmak mümkündür. Bu sebeple bu gibi durumlar için öncelikle yer seçimi yapılan sanayi alanının bağlı olduğu belediyede yer alan imar birimine başvuruda bulunmak, arsanın imarı ve kullanım durumu hakkında bilgi edinmek gerekmektedir.

Arsanın imarı ve kullanım durumu yatırım konusu faaliyetin alanda gerçekleştirilmesine olanak sağlıyorsa arsaya yatırım yapılır. Sanayi alanı olarak imar kararı alınan bir alanın tahsisi için alan sahibinden kiralama veya satın alınma yoluna gidilir. Sanayi alanlarının tahsisi için özel bir prosedür bulunmamakla beraber arsa mülkiyet durumuna göre (şahıs, kurum vb.) yapılacak iş ve işlemler değişmektedir.

Sanayi alanlarında yapılacak yer tahsisi ile ilgili süreç *Diyagram 2.19*'da verilmiştir.

Diyagram 2.19. Sanayi Alanlarında Yer Tahsisi Süreci

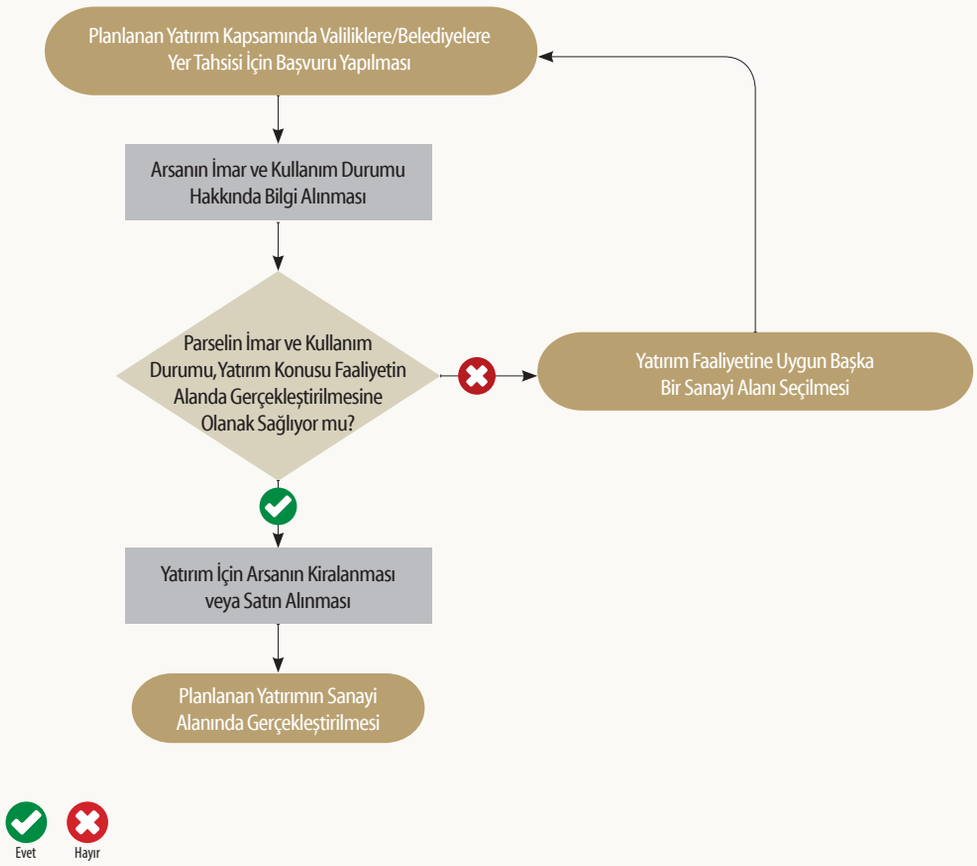

2.1.1.4. İmar Planı Süreci

Planlanacak proje kapsamında yatırım kararı alınmasına müteakip 1/5.000 ölçekli nazım ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planların yapılması gerekmektedir. Söz konusu imar planları T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü veya ilgili Belediyelerce hazırlanabileceği gibi; Organize Sanayi Bölgeleri için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, kendi hüküm ve tasarrufları dâhilinde bulunan alanlar için T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, İl Özel İdareleri, Toplu Konut İdaresi Genel Müdürlüğü (TOKİ), İller Bankası gibi Kurumların da ilgili mevzuatta tanımlanan süreçler dâhilinde imar planı hazırlama/hazırlatma ve onay yetkileri bulunmaktadır.

Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü, Belediyeler ve Organize Sanayi Bölgelerinde yapılacak imar planları için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen İmar Planı süreçleri, *Diyagram 2.20* ve *Diyagram 2.21*'de, işlemler için detaylı bilgiler ise *Tablo 2.19*'da verilmiştir.

Diyagram 2.20. Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü veya Belediye Nezdinde Yürütülen İmar Planı Süreci

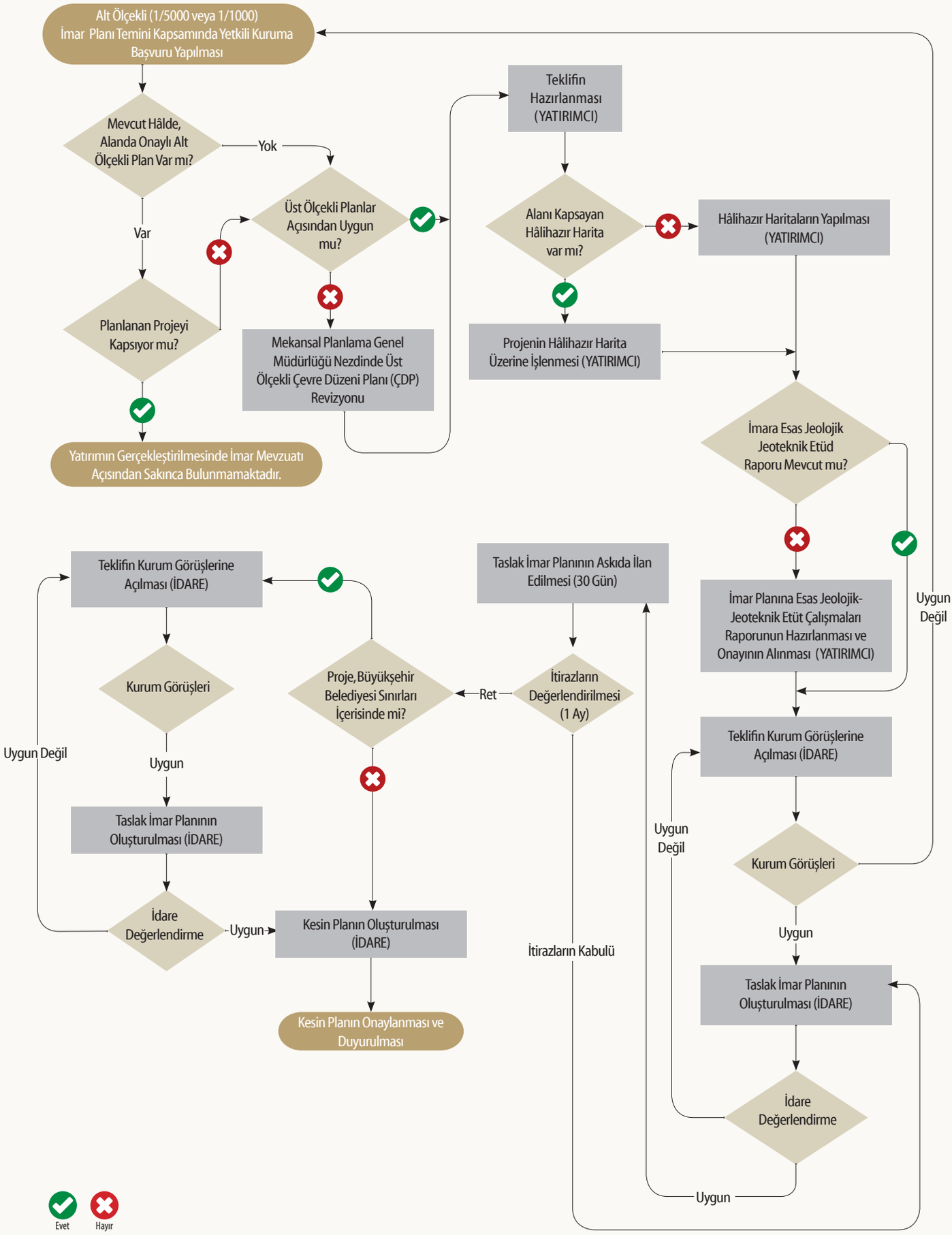

Diyagram 2.21. Organize Sanayi Bölgeleri ve/veya Endüstri Bölgeleri İçin İmar Planı Süreci

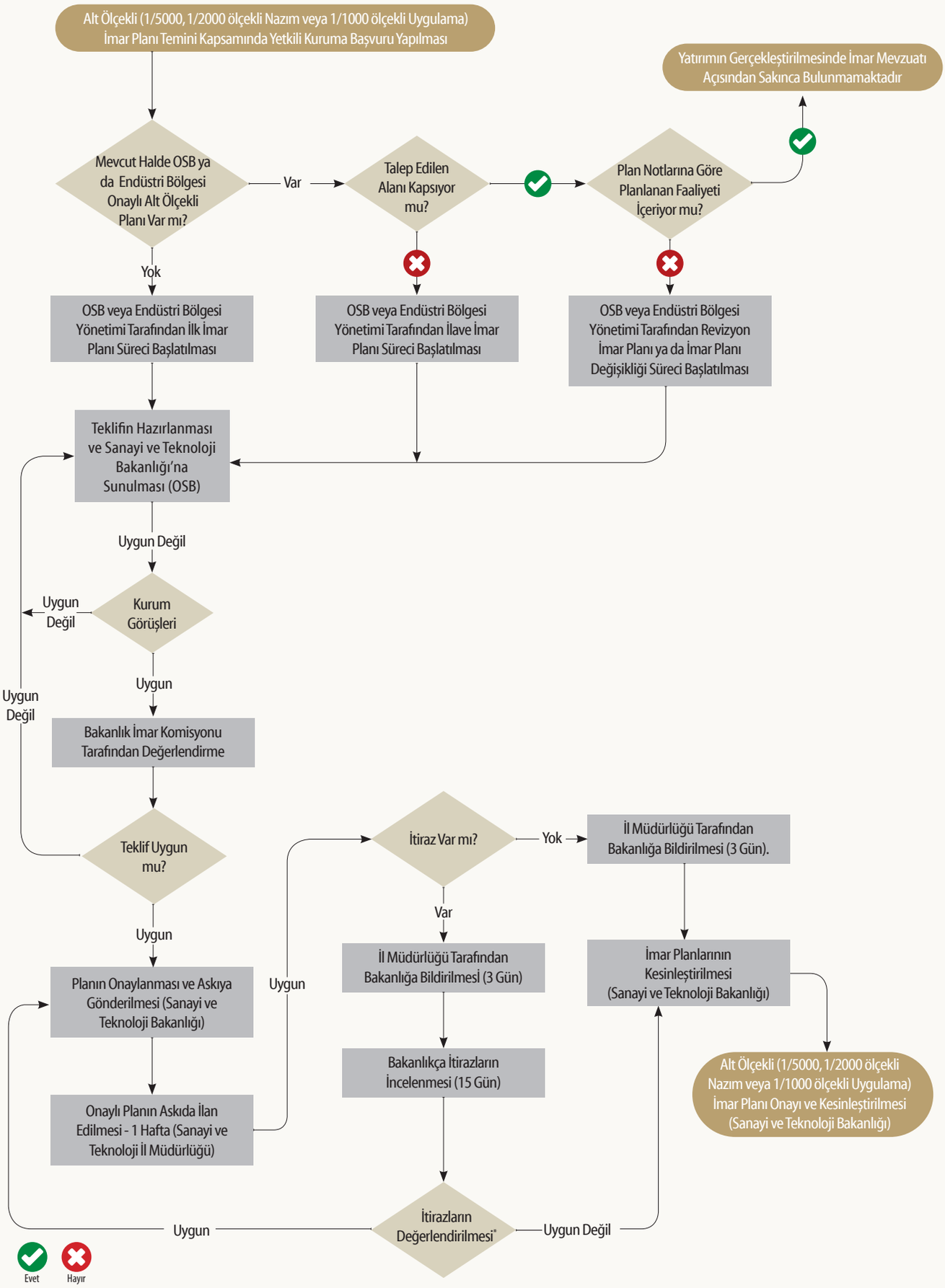

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

* İtiraz sonucu, onaylı planda maddi hataların düzeltilmesi veya itiraz eden dışındaki katılımcıları doğrudan etkilemeyen hususlarda yapılan düzeltmeler yeniden askı işlemine tabi olmaz.

Tablo 2.19. Genel İmar Planı Süreci

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** İmar Planı Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	3194 Sayılı İmar Kanunu, 7121 Sayılı Kıyı Kanunu, 4971 Sayılı Bazı Kanunlarda ve Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Kıyı Kanunun Uygulanmasına Dair Yönetmelik (03.08.1990 tarih ve 20594 sayılı Resmî Gazete), Kıyı Yapı ve Tesislerinde Planlama ve Uygulama Süreçlerine İlişkin Tebliğ (06.07.2011 tarih ve 27986 sayılı Resmî Gazete).
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	- Endüstri Bölgesi veya Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek projeler için T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın hüküm ve tasarrufundaki alanlarda gerçekleştirilecek projeler için T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanlığı - Tabiat varlığı veya doğal sit alanlarında yapılması planlanan projeler için T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü - Korunması gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı ile bunların korunma alanları ile sit (doğal sitler hariç) olarak tanımlanmış alanlarda yapılması planlanan projeler için T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı - Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların kullanımında bulunan ve 4971 Sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında kıyıda yer alan arazi ve yapılar için T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı - Diğer tüm projeler için ilgili yerel Belediye ya da İl Özel İdareleri (Büyükşehir Belediyesi olmayan iller için) - Projenin en az iki ilde gerçekleştirilmesi ya da ilgili yerel Belediye (veya İl Özel İdaresi) tarafından talebe cevap verilmemesi hâlinde T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü
Başvuru Sırasında İstenilen Belgeler	- Başvuru dilekçesi - Hâlihazır harita - Kurum görüşleri - ÇED Kararı - Orman İzni - Mera İzni - Tarım Dışı Kullanım İzni - Jeolojik Jeoteknik Etüt Raporu Onayı ve Plan açıklama raporu
İşlem Süresi	**90 Gün**
İşlem Ücreti*	Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü nezdinde yürütülen işlem ücretleri T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Döner Sermayesi İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından her yıl güncellenmektedir*. Diğer Kurum ve Kuruluşların nezdinde yürütülen işlemlere ait ücretler faaliyetin türüne, konumuna büyüklüğüne göre farklılık gösterebilmektedir.

** 2020 Yılı için yayınlanan ücretlere; https://webdosya.csb.gov.tr/db/donersermaye/menu/2020-birim-fiyat-listesi-20_20191231025714.pdf linkinden ulaşılabilir.*

2.1.1.5. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Süreci

Planlanan yatırımlar kapsamında inşaat çalışmalarına başlanabilmesi için öncelikle Yapı Ruhsatı (İnşaat Ruhsatı) alınması gerekmektedir. Yatırımcı, ilgili il/ilçe belediyesine imar durumu için başvuru yapar. Yatırımcının müracaatı ilgili idarede bulunan komisyon tarafından ilgili kanun, imar planı ve yönetmelikler doğrultusunda incelenir. İmar durumu hazırlanarak yatırımcıya verilir.

Yatırımcı tarafından, söz konusu işi yapacak olan; mimari proje, statik-betonarme proje, mekanik-tesisat proje, elektrik proje müellifleri ile zemin etüdü, yapı denetim, yüklenici firma ve arıtma tesisi firması veya müşaviri belirlenir.

Proje müellifleri, projeleri ile birlikte *Tablo 1.11*'de belirtilen belgeleri projesinin ekinde ilgili idareye vermek durumundadır.

Başvuruda eksik veya yanlış bulunması durumunda, müracaat tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde yatırımcıya, ilgili bütün eksik ve yanlışlıkları yazı ile bildirilir. Eksik ve yanlışlıklar giderildikten sonra yapılacak müracaattan itibaren en geç 15 (on beş) gün içinde yapı ruhsatı verilir.

Yapı ruhsatı alındıktan sonraki süreçte inşaat çalışmalarına başlanır ve devam eden süreçte Yapı Kullanma İzin Belgesi alınır. Yapı Kullanma İzin Belgesi, inşası tamamlanmış bir yapının tamamının veya kısmen kullanılması mümkün bölümlerinin kullanılabilmesi için, inşaat ruhsatını veren Belediye veya Valiliğe bağlı İl Özel İdaresi'nden alınan belgedir.

Yapı sahibinin müracaatı üzerine belediye veya valilik, yapının ruhsat ve eklerine, fen ve sağlık kurallarına uygun olarak tamamlanıp tamamlanmadığını, Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uygun malzeme kullanılıp kullanılmadığını belirler.

Yapının mevzuata uygun bulunması halinde, 30 (otuz) gün içinde yapı kullanma izin belgesi düzenlenir. Aksi halde, eksikliklerinin tamamlanarak yapının mevzuata uygun hale getirilmesi istenir. Eksikliklerin tamamlanmasından sonra, aynı süreç izlenerek yapı kullanma izin belgesi düzenlenip, yapı kullanma izni verilir. Yapı kullanma izin belgesinin birer örneği, yapı sahibi ve/veya sahiplerine, yapının müteahhidine, proje müelliflerine ve fenni mesullere verilir.

Yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi süreçlerine ilişkin işlemler *Diyagram 2.22*'de ve *Tablo 2.20* ile *Tablo 2.21*'de verilmiştir.

Diyagram 2.22. Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Alınması Süreçleri

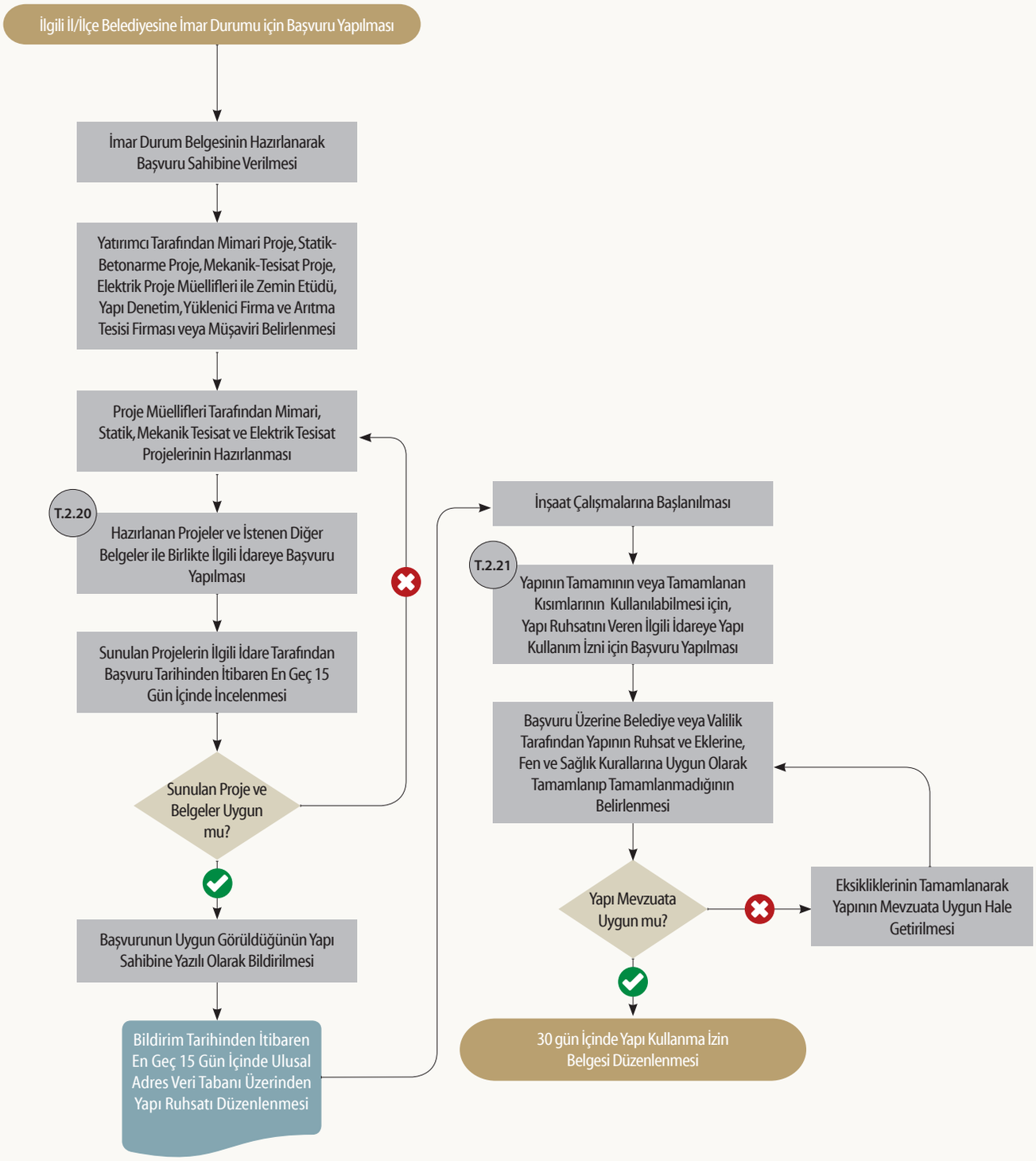

Evet Hayır

Tablo 2.20. Yapı Ruhsatı (İnşaat Ruhsatı) Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Yapı Ruhsatı
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İlgili Belediye veya Valilik (Özel İdare)
Yapılan İşlem	Yapı Ruhsatı (İnşaat Ruhsatı)
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Dilekçe, 2. Tapu kayıt belgesi, İmar Durum Belgesi, Yol Kotu, Aplikasyon Krokisi 3. Mimari proje müellifinin, "proje Müellifi Sicil Durum Belgesi", noter tarafından onaylanmış gerekli diğer belge suretleri ve taahhütname, (min. 4 imza) 4. Statik-Betonarme proje müellifinin, "Proje Müellifi Sicil Durum Belgesi", noter tarafından onaylanmış gerekli belge suretleri ve taahhütname, (min. 4 imza) 5. Mekanik-Tesisat proje müellifinin, "Proje Müellifi Sicil Durum Belgesi", noter tarafından onaylanmış gerekli belge suretleri ve taahhütname, (min. 4 imza) 6. Elektrik proje müellifinin, "Proje Müellifi Sicil Durum Belgesi", noter tarafından onaylanmış gerekli belge suretleri ve taahhütname, (min. 4 imza), 7. Yüklenici firmanın noter tarafından onaylanmış imza sirküleri ve gerekli belge suretleri ile taahhütname 8. Yüklenici firma ve şantiye şefi arasındaki sözleşme ve gerekli belge suretleri ile taahhütnamesi 9. Yapı denetim firmasınca "Yapıya İlişkin Bilgi Formu" almak üzere T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvuru yapılması gerekmekte olup; yapı denetim firmasına ait gerekli belgeler10. 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 23. Maddesine göre Yol Teknik Altyapı bedeli tahsis yazıları
İşlem Süresi	15 gün + 15 gün

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Yapı Ruhsatı
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**

İşlem Ücreti

ALINACAK KALEM	CİNSİ	B. FİYAT (TL)	M²	
Ruhsat Dosya Kontrol	Konut Dışı Yapılar (m² x birim fiyat)	2,10		5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 59. Maddesinin 1. fıkrasının e. bendi gereği*.
	Konut (m² x birim fiyat)	1,66		

		B. FİYAT (TL)	M²	
Plan ve Proje Tasdik Harcı	Ticaret (m² x b.fiyat)	0,12		2464 Sayılı Belediye Gelirler Kanunu'nun 80. Maddesinin 1. fıkrasının (c) bendine göre alınan, 13.04.2005 tarih ve 2005/8730 sayılı Kararname'nin ekinde Belediye Grupları itibarıyla harçların oranlarına göre belirlenen tutar.
	Konut (m² x b.fiyat)	0,09		
	Proje Adeti			

BİNA İNŞAAT HARCI	Konut (m² x b.fiyat)	100 m² ye kadar	0,75		2464 Sayılı Belediye Gelirler Kanunu'nun Mükerrer Yedinci Bölümü Ek-6 Maddesine göre alınan, 13.04.2005 tarih ve 2005/8730 sayılı kararname'nin ekinde Belediye Grupları itibarıyla harçların oranlarına göre belirlenen tutar.
		101-120	1,50		
		121-150	2,25		
		151-200	3,00		
		200 m² den yukarı	3,75		
	Ticaret (m² x b.fiyat)	25 m² kadar	3,00		
		26-50	4,50		
		51-100	6,00		
		100 m² den yukarı	7,50		

** Sincan Belediye Meclisi'nin 06.12.2019 tarih ve 231 sayılı Meclis Kararı ile belirlenen 2020 yılı içerisinde uygulanacak hizmet karşılığı ücret tarifesinden alınan bedel.*

Tablo 2.21. Yapı Kullanma İzin Belgesi Süreci İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Yapı Kullanma İzin Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	3194 sayılı İmar Kanunu ve/veya 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İlgili Belediye veya Valilik (Özel İdare)
Yapılan İşlem	Yapı Kullanma İzin Belgesi (İskân Ruhsatı)
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Dilekçe 2. Tapu kayıt belgesi 3. 492 Sayılı Harçlar Kanunu kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığı cins değişikliği harcı belgesi 4. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında SGK ilişiksizlik yazısı 5. Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği kapsamında zorunluluğu bulunan yapılar için enerji kimlik belgesi, 6. Dış kanal vize belgesi 7. Telekom ankastre yazısı 8. Fennî Mesul (yapı denetim kuruluşu) belge ve raporları 9. Yapı cephe fotoğrafları 10. “Borcu yoktur.” belgesi 11. Enerji kimlik belgesi 12. Asansör tescil belgesi 13. SGK İlişiksiz belgesi
İşlem Süresi	10 - 30 gün
İşlem Ücreti	Belediye Meclisi’nin belirlemiş olduğu birim fiyatlar çerçevesinde m^2 alan kullanımları üzerinden bedel alınmaktadır. 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun 59. Maddesinin 1. fıkrasının e bendi gereği*. Ticari: m^2 x 1,58 — Konut: m^2 x 1,07 2464 Sayılı Belediye Gelirler Kanunu’nun 80. Maddesinin (e) bendine göre alınan, 13.4.2005 tarih ve 2005/8730 sayılı Karaname’nin ekinde Belediye Grupları itibarıyla harçların oranlarına göre belirlenen tutar. Ticari: m^2 x 0,11 — Konut: m^2 x 0,09

** Sincan Belediye Meclisi’nin 06.12.2019 tarih ve 231 sayılı Meclis Kararı ile belirlenen 2020 yılı içerisinde uygulanacak hizmet karşılığı ücret tarifesinden alınan bedel.*

2.1.1.6. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci

Gayrisıhhi müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ekindeki Örnek 2'de yer alan başvuru/beyan formunu doldurarak yetkili idareye başvurur (*Şekil 2.6*). Yetkili idareye yönelik açıklamalar aşağıda verilmiştir:

- Büyükşehir Belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde Büyükşehir Belediyesi'nin yetkili olduğu konularda Büyükşehir Belediyesi
- Bunların dışında kalan hususlarda Büyükşehir İlçe Belediyesi
- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde ilgili Belediye
- Organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişilik.

Şekil 2.6. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Kapsamında Başvuru Yapılacak Yetkili İdareler

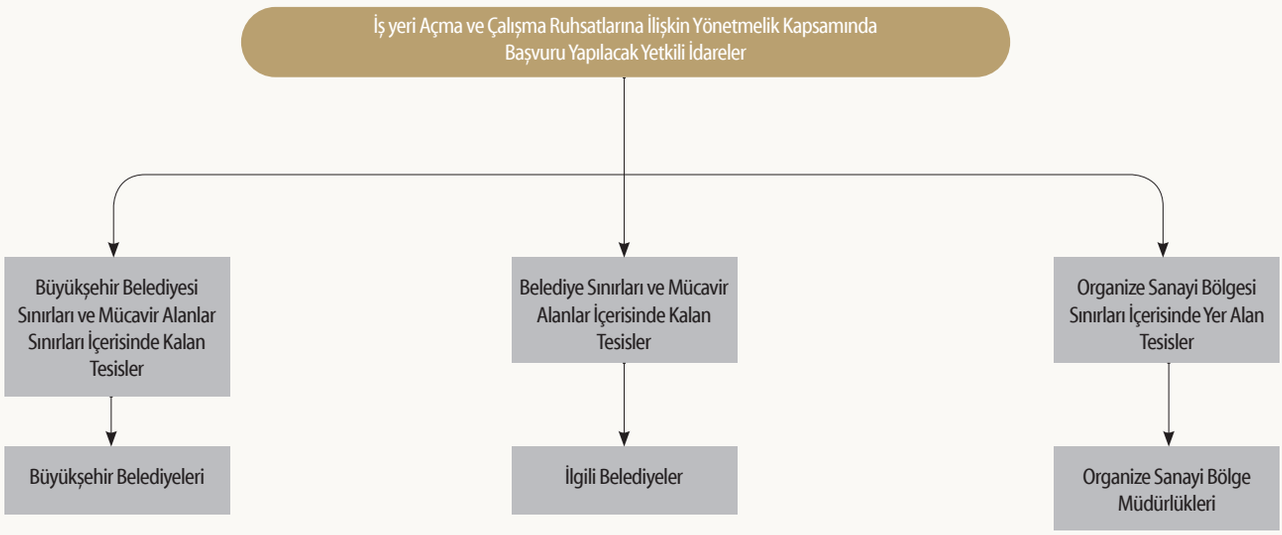

Birinci Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler

Birinci sınıf gayrisıhhi müesseseleri inceleme kurulu, ilgilinin başvurusundan itibaren en geç 7 (yedi) gün içinde tesisin kurulacağı yeri mahallinde inceleyerek "İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik" eki Örnek-3'teki yer seçimi raporu formunu düzenler ve görüşünü bildirir. Yer seçimi inceleme kurulunun raporu, ilgili birimin teklifi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya amirin görevlendireceği yetkili tarafından 3 (üç) gün içinde değerlendirilerek yer seçimi ve tesis kurma izni kararı verilir.

Yer seçimi ve tesis kurma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl süreyle geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, ilgilinin başvurusu üzerine yer seçimi ve tesis kurma izni 2 (iki) yıl daha uzatılır.

Projesine uygun olarak inşa edilmiş birinci sınıf gayrisıhhî müesseselere yetkili idarenin gerekli görmesi veya iş yeri sahibinin müracaatı hâlinde, inceleme kurulunun önerisi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya onun görevlendireceği yetkili tarafından süresi 1 (bir) yılı geçmemek üzere deneme izni verilebilir. Tesisin özelliğine göre inceleme kurulunun kararıyla bu süre 2 (iki) yıla kadar uzatılabilir. Deneme izni, bu süreçte açılma ve çalışma ruhsatı yerine geçer.

Yer seçimi ve tesis kurma izni verilmiş veya deneme izni sonunda çalışmasında sakınca bulunmadığı anlaşılan birinci sınıf gayrisıhhî müesseselerin çalışabilmesi için müracaatı takip eden 7 (yedi) gün içinde yetkili idarenin inceleme kurulu tarafından yerinde inceleme yapılır. Deşarj ve emisyon izin belgesi veya analizi, mevzuat hükümlerine uygun olan yerler için diğer tüm bilgi ve belgeler de dikkate alınmak suretiyle, "İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik" eki Örnek 4'teki açılma izni raporu düzenlenir ve yetkili idareye sunulur. Yetkili idarenin en üst amiri veya amirin görevlendireceği yetkili tarafından 3 (üç) gün içerisinde iş yeri açma ruhsatı düzenlenir.

Birinci sınıf gayrisıhhi müesseseler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması süreci *Diyagram 2.23*'te ve sürece ilişkin işlemler *Tablo 2.22*'de verilmiştir.

Diyagram 2.23. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci

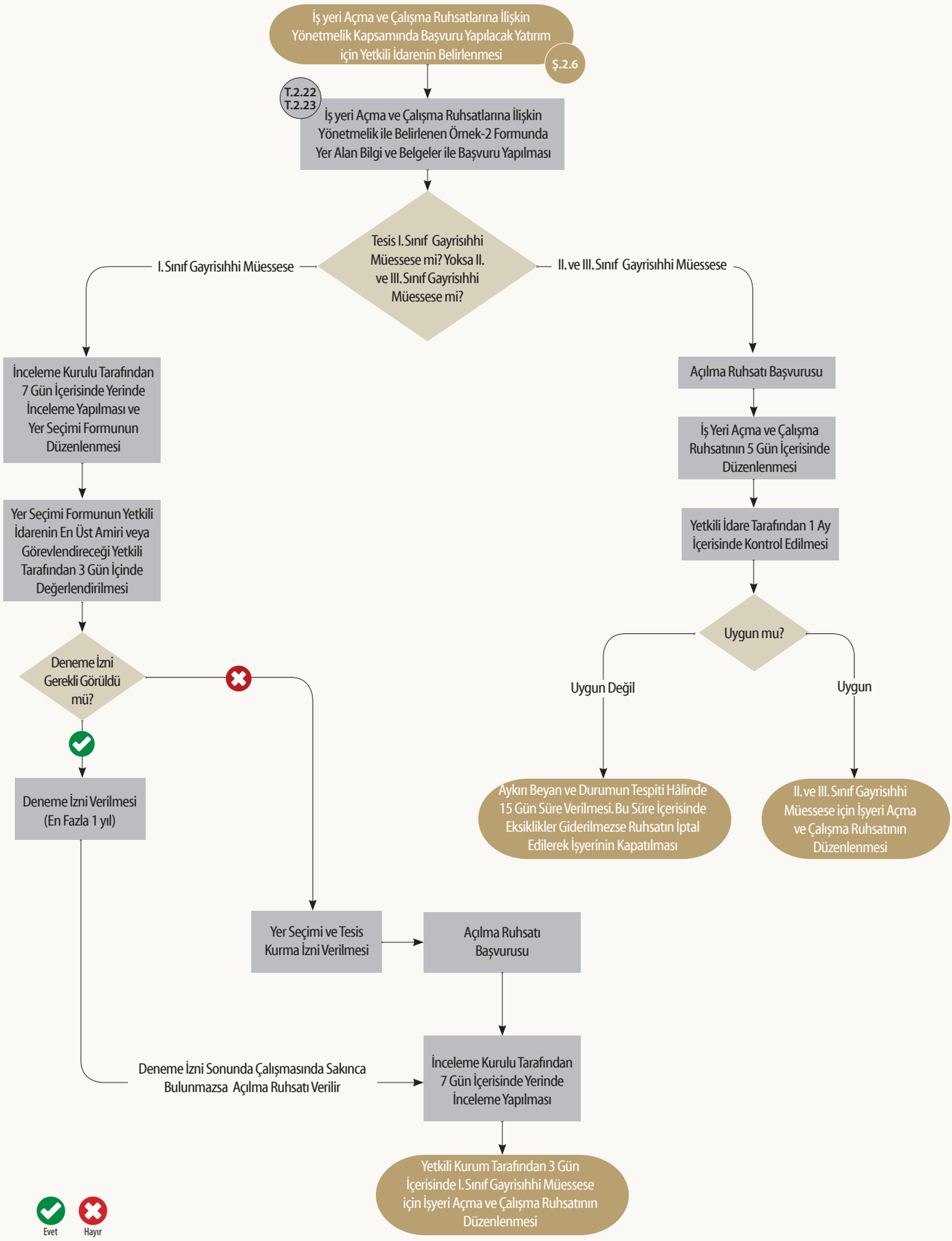

Tablo 2.22. Birinci Sınıf Gayrisıhhi Müesseselere Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci İşlemleri

Aşama: İşletme Dönemi	Adım: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvuru Süreci (Birinci Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler)
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 2005/9207 Sayılı İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	- Büyükşehir Belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde Büyükşehir Belediyesi'nin yetkili olduğu konularda Büyükşehir Belediyesi, - Bunların dışında kalan hususlarda Büyükşehir İlçe Belediyesi, - Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye - Organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliği
Yapılan İşlem	Birinci Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu
Başvuru İçin Gerekli Evraklar (Yer Seçimi Tesis Kurma)	1. Başvuru formu 2. Sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri içindekiler hariç işletmenin kurulacağı yeri gösteren plan örneği 3. İlgili inceleme kurulu tarafından hazırlanacak yer seçimi ve tesis kurma raporu 4. Çevre kirlenmesini önlemek amacıyla alınacak tedbirlere ait kirleticilerin nitelik ve niceliğine göre hazırlanmış proje ve açıklama raporları veya yatırım sürecinin hızlandırılması amacı ile yetkili makamca uygun görülen durumlarda, bir yıl içerisinde üretim sürecinin gerektirdiği atık limitlerini sağlayacak projenin ve raporların hazırlatılmasına ilişkin müteşebbisçe verilen taahhütname 5. Şehir şebeke suyu bulunmayan yerlerde içme ve kullanma suyunun hangi kaynaktan sağlandığı ile suyun bakteriyolojik ve kimyasal analiz raporu
Başvuru İçin Gerekli Evraklar (Ruhsat)	1. Başvuru formu, 2. Sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği, 3. Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu, 4. Sorumlu müdür sözleşmesi, 5. Emisyon izni veya analiz raporu, 6. Deşarj izni veya analiz raporu, 7. Kurul tarafından hazırlanacak açılma raporu.
İşlem Süresi	2005/9207 Sayılı İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile belirlenmiş başvuru ve inceleme süreleri
Başvuru Ücreti	3903 sayılı Harçlar Kanunu çerçevesinde ücretlendirme yapılmaktadır.

İkinci ve Üçüncü Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler

İkinci ve üçüncü sınıf gayrisıhhi müessese açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, işin özelliğine göre İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kriterlerine uygun olarak iş yerini düzenledikten sonra bu Yönetmeliğin eki Örnek 2'de yer alan başvuru/ beyan formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

Yetkili idareler, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisıhhî müesseseler için yapılacak beyan ve incelemelerde; insan sağlığına zarar verilmemesi, çevre kirliliğine yol açılmaması, yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemeleri esas alır.

Başvurunun öngörülen kriterlere uygun olarak yapıldığının tespiti hâlinde, başka bir işleme gerek kalmaksızın iş yeri açma ve çalışma ruhsatı 5 (beş) gün içinde düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir. Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İkinci ve üçüncü sınıf iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen iş yerleri, yetkili idare tarafından 1 (bir) ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi hâlinde ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti hâlinde, iş yerine bir defaya mahsus olmak üzere 15 (on beş) günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek iş yeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.

İkinci ve üçüncü sınıf gayrisıhhi müessesler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması süreci *Diyagram 2.23*'te ve sürece ilişkin işlemler *Tablo 2.23*'te verilmiştir.

Tablo 2.23. İkinci ve Üçüncü İkinci ve Üçüncü Sınıf Gayrisıhhi Müesseselere Ait İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınması Süreci İşlemleri

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvuru Süreci (İkinci ve Üçüncü Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler)
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 2005/9207 Sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	İlgili İlçe Belediyeleri
Yapılan İşlem	İkinci ve Üçüncü Sınıf Gayrisıhhi Müesseseler için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Başvurusu
Başvuru İçin Gerekli Evraklar	1. Beyanname (İlgili Belediyenin Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilecek.) 2. Maliye Vergi Levhası (Barkotlu) 3. Kira Kontratı ve Tapu Fotokopisi 4. Esnaf Sicil Tasdiknamesi 5. Bağlı Bulunduğu Oda Kaydı 6. Ustalık Belgesi 7. Çevre Temizlik-İlan Reklam-Emlak Vergisi ile ilgili Mali Hizmetler Müdürlüğünden “Borcu Yoktur.” yazısı. 8. Ticaret Oda Kaydı, Ticaret Sicil Gazetesi, İmza Sirküleri 9. Kapasite Raporu (Bağlı bulunduğu odadan alınacak.) 10. İş Akım Şeması 11. Çevre Kirliliğini Önleyici Tedbirler - Çevresel Gürültü Değerlendirme Raporu 12. Noterden Onaylı Mesul Müdür Sözleşmesi ve Diploma Örneği 13. İtfaiye Raporu (Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığı) 14. Emisyon iznine tabi olanlardan belge (Büyükşehir Belediyesi Sağlık Daire Başkanlığından veya Sağlık İl Müdürlüğü’nden alınacak.) 15. Deşarj İzni veya Bağlantı İzni 16. Motor Gücü Raporu (KW veya HP cinsinden) 17. Kapı Numarası Yazısı 18. Karayolu Trafik Güvenliği İzni (tabi olanlardan) 19. Yarım Kapak Dosya 20. 1 Adet Renkli Fotoğraf 21. Yapı Kullanma İzin Belgesi 22. İlaçlama Sözleşmesi
İşlem Süresi	2005/9207 Sayılı İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ile belirlenmiş başvuru ve inceleme süreleri
Başvuru Ücreti	**2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu Madde 84/3 kapsamında aşağıdaki ücretler tahsis edilir:** 1. İş Yeri Açma İzni Harcı: (beher metrekare için işin mahiyetine göre) 0,10 - 1 TL (Ancak bu miktar hiçbir suretle beş bin metrekareye isabet edecek tutarı aşamaz.) 2. Çeşitli Ücretler Harcı: 100 TL (Ruhsat Belge Ücreti) 3. Damga Vergisi: 35.70 TL

2.1.1.7. Karayolu Bağlantı İzni (Geçiş Yolu İzin Belgesi) Süreci

Planlanan yatırımlar kapsamında gerçek veya tüzel kişiler, karayoluna cephe konumda olan iş yerleri için 15.05.1997 tarih ve 22990 sayılı Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik kapsamında belediye sınırları içinde bulunan karayolu kenarındaki yapı ve tesisler için ilgili belediyelere, belediye sınırları dışında karayolu kenarında bulunan yapı ve tesisler için ise yolu yapan ve bakım altında tutan ilgili Karayolları Bölge Müdürlüğü'ne "Geçiş Yolu İzin Belgesi" müracaatında bulunur (*Şekil 2.7*).

Şekil 2.7. Geçiş Yolu izin Belgesi Alınması Kapsamında Başvuru Yapılacak Yetkili İdareler

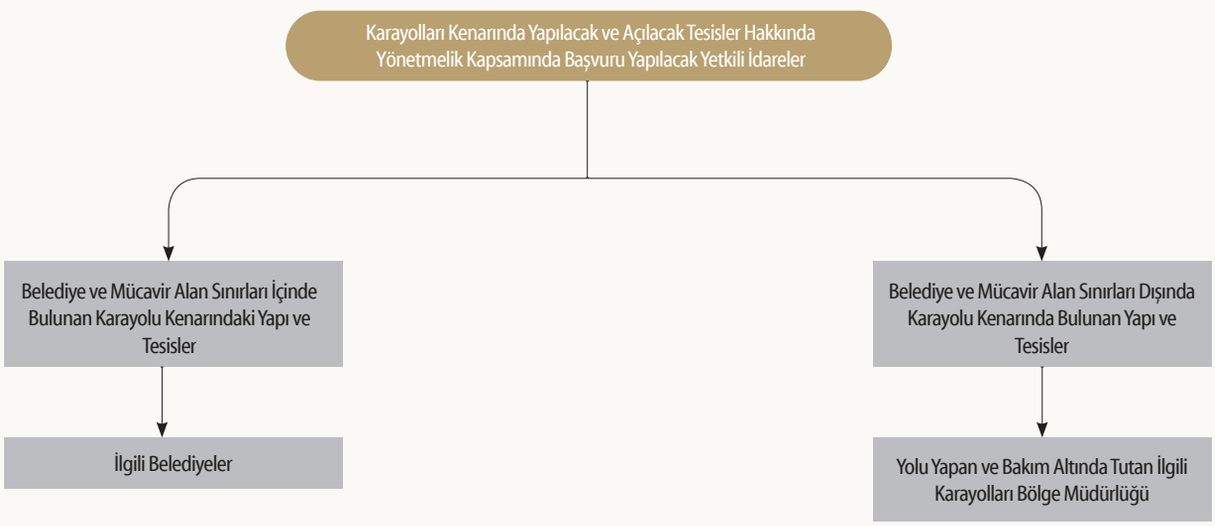

"Geçiş Yolu İzin Belgesi" sadece yol ve trafik güvenliğinin sağlanması ile ilgili olup 3194 Sayılı İmar Kanunu gereğince alınması gerekli ruhsatlar yönünden geçerli değildir. Ancak "Geçiş Yolu İzin Belgesi" alınmadan, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun öngördüğü ruhsat alınsa dahi, yatırımlar kapsamında inşaata başlanılamaz.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayolları kenarında yapılacak ve açılacak yapı, tesis ve iş yerlerine ilgili belediye tarafından "Geçiş Yolu İzin Belgesi" verilmesinden önce tesise ait onaylı vaziyet planının bir örneğini de eklemek suretiyle ilgili Karayolları Bölge Müdürlüğü'nden uygun görüş alınması gerekmektedir.

Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde yapılan başvurunun uygun bulunması durumunda "Geçiş Yolu İzin Belgesi"nin bir örneği Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ilgili Bölge Müdürlüğü'ne gönderilir. Planlanan tesislerin yapılması ve işletilmesinin, verilen izne ve bu Yönetmelik şartlarına uygunluğu, ilgili belediyeler ve Karayolları Genel Müdürlüğü yetkililerince denetlenir.

Belediye sınırları dışında karayolu kenarında bulunan yapı ve tesisler için yapılması istenilen tesis yerini açık olarak gösteren bir dilekçe ile *Tablo 2.24*'te belirtilen belgeler ile birlikte ilgili Karayolu Bölge Müdürlüğü'ne başvurulur.

Tablo 2.24. Geçiş Yolu İzin Belgesi Süreci İşlemleri

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Geçiş Yolu İzin Belgesi Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	15.05.1997 tarih ve 22990 sayılı Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	Karayolları Bölge Müdürlükleri
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Dilekçe 2. Tesis yapılacak yerin tapu tescil belgesi 3. Çaplı tasarruf belgesi 4. Kira kontratı (Kiralık işyerleri için) 5. Onaylı vaziyet plânı (imar müdürlüğünden) 6. Kadastro haritası 7. Tesis yerinin belediye sınırı veya mücavir alan dışında olduğuna dair ilgili belediyeden alınmış resmi yazı
Yapılan İşlem	Karayolu Bağlantı İzni
İşlem Süresi	30 gün
İşlem Ücreti*	1.500 TL

** Karayolları Bölge Müdürlükleri tarafından belirlenmekte olup, Karayolları 6. Bölge Müdürlüğü tarafından talep edilen izin tutarıdır.*

Başvuru sahibi, her bir inceleme için belirlenecek olan "Tesis Yeri Ön İnceleme Masrafı" karşılığı bedelini ilgili kuruluşun göstereceği banka hesabına en geç 15 (on beş) gün içinde yatırır. Tesis yeri ön inceleme masrafının yatırıldığına dair makbuzun ibraz edildiği tarihten itibaren de bir ay içinde ilgililerce gerekli inceleme mahallinde yapılarak inceleme sonucu başvuru sahibine bildirilir.

Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, henüz yapılmamış olan yapı, tesis ve işyerleri için yapılan müracaatın uygun bulunması hâlinde "Geçiş Yolu Ön İzin Belgesi" düzenlenir. Belgenin süresi 1 (bir) yıldır. Bu süre içinde yapı izni alınması gerekmektedir. Yapımı tamamlanan yapı, tesis ve işyerleri için sahibince tekrar müracaat edilir. Bağlantı yolunun "Geçiş Yolu Ön İzin Belgesi"nde belirtilen koşullara uygun olarak yapıldığının tespit edilmesi hâlinde "Geçiş Yolu İzin Belgesi" düzenlenir.

Belediye ve mücavir alan sınırları dışında, mevcut durumdaki yapı, tesis ve işyerleri için yapılan müracaatın uygun bulunması hâlinde, doğrudan "Geçiş Yolu İzin Belgesi" düzenlenir.

Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yapı, tesis ve işyerlerine "Geçiş Yolu Ön İzin Belgesi" ve "Geçiş Yolu İzin Belgesi" düzenlenebilmesi için, 492 Sayılı Harçlar Kanunu'nun 120. Maddesi gereğince, Kanun'a ekli 9 sayılı tarifede belirtilen harcın ilgili vergi dairesine yatırılması gerekmektedir.

Hem belediye sınırları içinde hem de belediye sınırları dışında karayolu kenarında yapılmak istenilen yapı, tesis ve iş yerinin incelemeye alınabilmesi için yolun trafiğe açılmış olması şarttır. Ancak projeleri onaylanarak kesinleşmiş, kamulaştırma işlemleri tamamlanmış, ancak inşaatı bitirilip tamamı trafiğe açılmadığı halde, başkaca bir alternatifi olmadığı için yöresel trafiğin zorunluluk nedeniyle kullandığı karayolu kenarında yapılmak istenen tesis başvuruları da incelemeye alınır.

"Geçiş Yolu İzin Belgesi" verilen tesisler için 3194 sayılı İmar Kanunu ve buna bağlı yönetmeliklere göre ilgili Valilikten İşletme İzin Belgesi (Yapı Kullanma İzni) alınır. Bu yönetmelik hükümleri ile "Geçiş Yolu İzin Belgesi"nde belirtilen hususlara aykırı olarak inşaatı bitirilen tesislere "İşletme İzin Belgesi" verilemez.

İlgili yönetmelik kapsamında yapı, tesis ve iş yerlerine "Geçiş Yolu İzin Belgesi" verilmesi sürecine ilişkin işlemler *Diyagram 2.24*'te sunulmuştur.

Diyagram 2.24. Geçiş Yolu İzin Belgesi Alınması Süreci

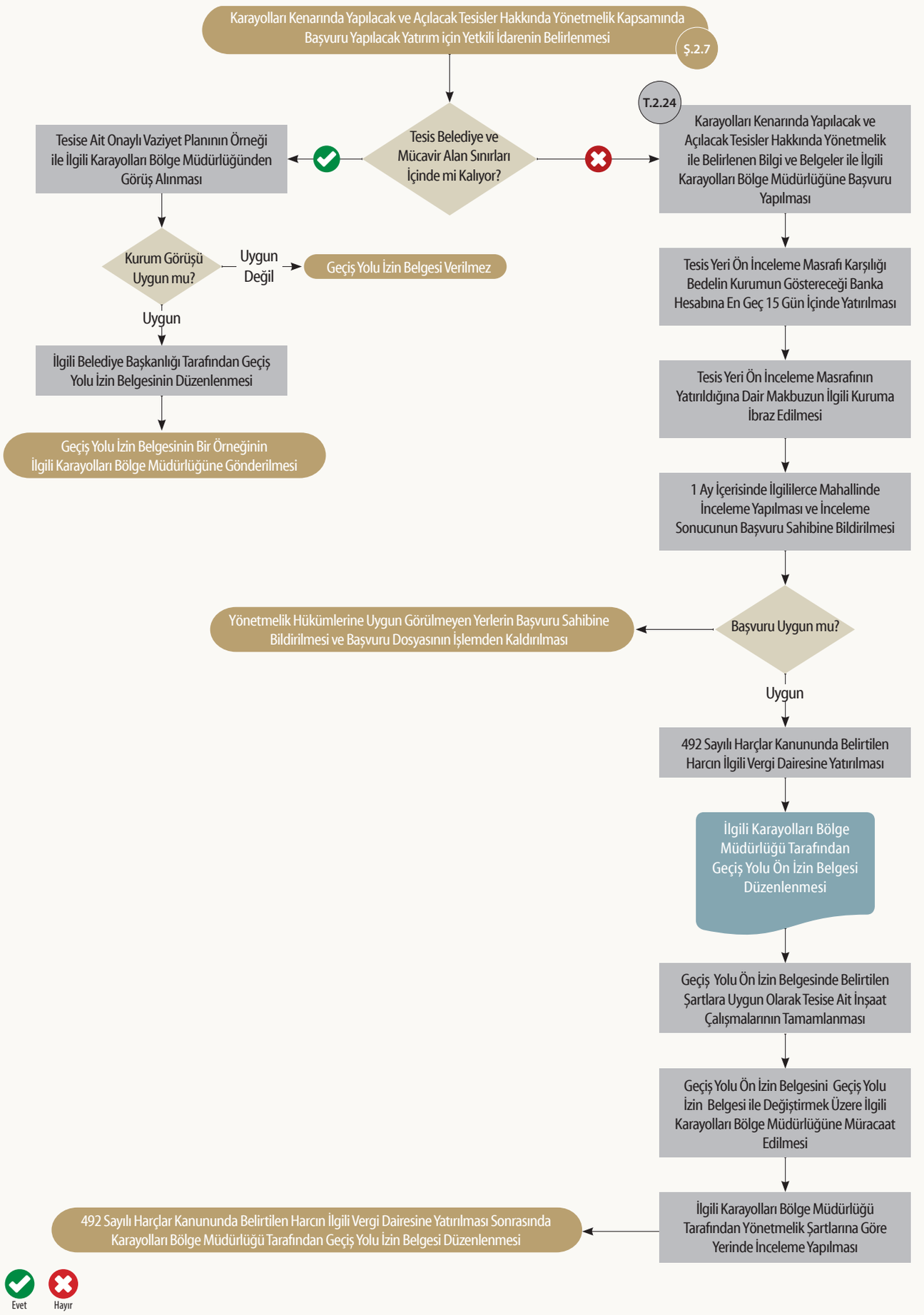

2.1.1.8. Su Bağlantı İzni

Su bağlantı izni için mücavir alan sınırları içerisinde ilgili Belediyelere ait su ve kanalizasyon idaresine, mücavir alan sınırları dışında ise ilgili İl Özel İdaresi'ne başvurulur. Başvurular aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler ile birlikte yapılır:

1. Yapı kullanma ruhsatı
2. Tesisat projesi
3. Arsa çapı ile ilgili belge
4. Kanal katılım makbuzu
5. İkametgâh ilmühaberi.

Yapılan başvuruların uygun bulunması hâlinde su bağlantı izni verilir.

2.1.1.9. Elektrik Bağlantı İzni

Yatırımcı tarafından ilgili elektrik dağıtım bölge müdürlüğüne bağlantı izin başvurusu yapılır. Başvurular aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler ile birlikte yapılır:

1. Tapu kaydı
2. Belediye ya da yapı denetim kuruluşu onaylı elektrik projesi.

Yapılan başvuruların uygun bulunması hâlinde; imarlı alanlarda 2, imar yerleşim dışı alanlarda ise 5 gün içerisinde bağlantı yapılır.

2.1.1.10. Kapasite Raporu Alınması Süreci

Sanayi odalarına kaydolarak sanayi kuruluşu niteliği kazanan özel veya tüzel kişiliklerin irtibat bilgilerini, üretim konularını ve yıllık üretim kapasitelerini, teknolojilerini, makine parklarını, kullandıkları hammaddeleri, sermaye ve istihdam bilgilerini ve benzeri konuları içeren kapasite raporları, kuruluşların bağlı bulundukları sanayi odaları tarafından düzenlemektedir.

Üye olunan sanayi odası tarafından görevlendirilen ekspertiz heyeti aracılığıyla işyerinde yapılan inceleme ve belgelerin değerlendirilmesi sonucunda düzenlenen kapasite raporları, prosedür gereğince sanayi odaları tarafından hazırlandıktan sonra onay için TOBB'a sunulmak zorundadır.

Kapasite Raporları;

- Yatırım Teşvik Belgesi'nde,
- Dahilde İşleme İzin Belgesi'nde,
- Geçici Kabul İzin Belgesi başvurularında ve bu belgeler kapsamındaki taahhütlerin kapatılması aşamasında,

- Yasal bir zorunluluk olan ve indirimli tarifeden elektrik ve doğalgaz alımı için de gerekli görülen Sanayi Sicil Belgesi başvurularında,
- Muhtelif İthalat ve İhracat İşlemlerinde,
- Resmi ve Özel İhalelerde,
- Yurtiçi ve Yurtdışı Kredi Teminlerinde,
- Tahsisli veya İthalinde Tarife Kontenjanı Uygulanan Hammaddelerin Temininde,
- İmalatçı Belgesi Alımında,
- Vergi İncelemelerinde,
- Kamunun Muhtelif Amaçlı İncelemelerinde gerekli olan bir belgedir.

Üretim yapan tüm kamu ve özel sektör kuruluşlarının üretim gücünü gösteren kapasite raporları düzenlendiği tarihten itibaren, firma tarafından değişiklik talebinde bulunulmaması veya odalarca değişiklik tespit edilmemesi halinde 2 yıl geçerli olan bir belgedir.

Kapasite raporu başvurusunda bulunabilmek için, firma üretim yeri veya merkez adresinden en az birinin bağlı olduğu odanın sınırları içinde bulunması ve ilgili odaya üye olunması gerekmektedir. Kapasite Raporu İstek Formu, odalardan ücretsiz temin edilebilmektedir. Temin edilen Kapasite Raporu İstek Formu doldurularak ilgili odaya dilekçe ile başvuru yapılır.

İşletme dönemi izinleri arasında yer alan “Kapasite Raporu” alınması sürecine ait iş ve işlemler *Diyagram 2.25*’te ve *Tablo 2.25*’te verilmiştir.

Diyagram 2.25. Kapasite Raporu Alınması Süreci

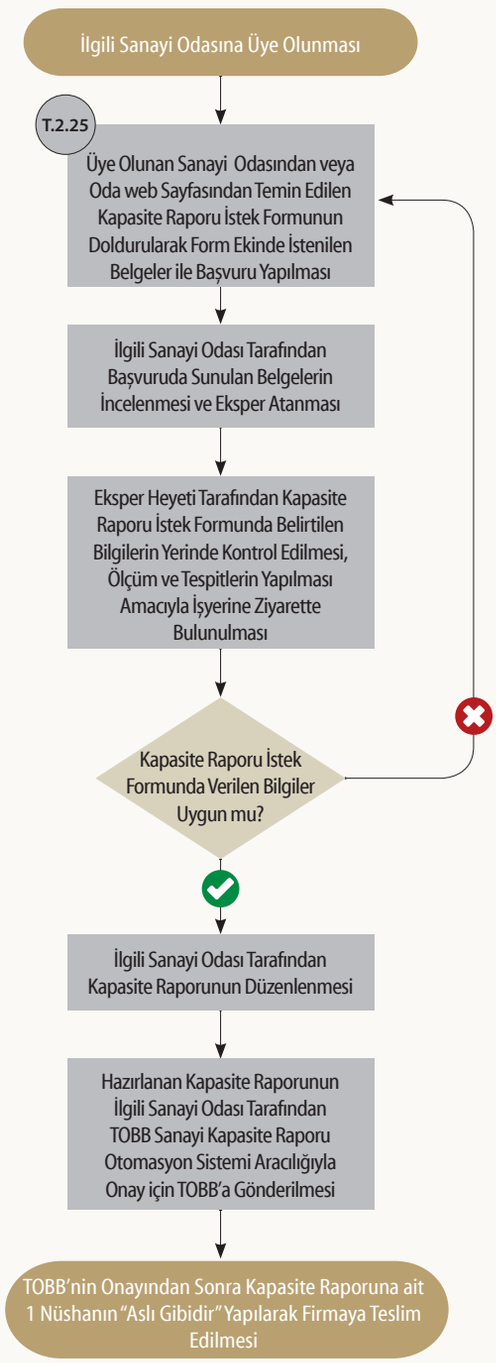

Evet Hayır

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Tablo 2.25. Kapasite Raporu Başvuru Süreci İşlemleri

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Kapasite Raporu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	- 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu - 6948 sayılı Sanayi Sicil kanunu, - Kapasite Raporlarının Düzenlenmesi Usul ve Esasları 2016/9-1
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Sanayi Odası
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- Dilekçe - Kapasite Raporu Müracaat Formu - Makine ve Teçhizat Fatura Fotokopileri veya YMM/SMMM Onaylı Makine ve Teçhizat Listesi - Leasing ile Alınmış Olan Makinelerin Leasing Sözleşmeleri Proforma Faturaları ve Ödeme Planları - Makineler Kiralık ise Kira Mukavelesi (İmza Sirküleri ile Birlikte) - SGK e-Bildirge ve Tahakkuk Makbuzu - Onaylı Bilanço - İmza Sirküleri - Sanayi Sicil Belgesi Fotokopisi (Varsa) - Vergi Levhası Fotokopisi - İş Yeri Kiralık ise Kira Mukavelesi, Firmaya Aitse Tapu Fotokopisi - Son Aya Ait Elektrik Faturası Fotokopisi - Kalite Belgeleri Fotokopileri - TOBB Kapasite Raporu Onay Ücretinin Yatırıldığına Dair Dekont
Yapılan İşlem	Kapasite Raporu Başvurusu
İşlem Süresi	1 ay
İşlem Ücreti*	TOBB Kapasite Rapor Onay Ücreti: 525,00 TL - (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği hesabına yatırılması gerekmektedir.) Oda Hizmet Ücreti: 300,00 TL Eksper Ücretleri: Şehir Merkezi: 210,00 TL Şehir Merkezi Dışı: 325,00 TL

**Sanayi ve Ticaret Odaları tarafından belirlenmekte olup, il bazında Kapasite Raporu Ücreti, Oda Hizmet Ücreti ve Eksper ücretleri değişiklik göstermektedir. Verilen işlem ücretleri Ankara Ticaret Odası tarafından 2020 yılı için belirlenen tutarlardır.*

2.1.1.11. Sanayi Sicil Belgesi Alınması Süreci

Gerçekleştirilen yatırımlar kapsamında faaliyet göstermek isteyen yatırımcıların, 6948 Sayılı Sanayi Sicil Kanunu kapsamında, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nden Sanayi Sicil Belgesi alması gerekmektedir.

6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunun, 2. Maddesi gereği, sanayi işletmelerinin üretim faaliyetlerine başladıktan sonra 2 (iki) ay içinde "Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne" kayıt olması zorunludur. Her üretim yapılan yerin ayrı ayrı kaydedilmesi gerekmektedir.

Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne kayıt yapılan her işletme adına Sanayi Sicil Belgesi düzenlenir. Veriliş tarihi itibariyle Sanayi Sicil Belgesi 2 (iki) yılda bir vize yapılır.

Kanunun 4. Maddesi gereği sanayi işletmelerinin faaliyetlerine son vermeleri, ara vermeleri, yeniden üretime başlaması ve verilen bilgilerde değişiklik olması durumlarında 1 (bir) ay içinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına (ilgili Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğüne) bilgi verilmesi zorunludur.

Sanayi Sicil Belgesi alınması kapsamında ilk kayıt işlemleri ve diğer işlemler, e-Devlet veya Bakanlık web sitesi "Sanayi Sicil Bilgi Sistemi" üzerinden elektronik ortamda yapılmaktadır. Bu doğrultuda işletme yetkilisi tarafından elektronik ortamda yapılan müracaat, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından ilgili mevzuat hükümleri ve ürün sınıflaması çerçevesinde incelenmektedir. Yapılan incelemeler neticesinde sanayi siciline kayıt için yapılan müracaatın uygun bulunması halinde Sanayi Sicil Belgesi, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından elektronik ortamda onaylanmaktadır. Yapılan başvurunun onaylandığına dair bilgi, işletme yetkilisine elektronik ortamda verilmektedir.

Kaydı uygun bulunmayan müracaat ile eksik ya da hatalı müracaat, gerekçesi belirtilerek reddedilmekte ve yine elektronik ortamda işletmeye bildirilmektedir.

Sanayi Sicil Belgesi'ne sahip olan işletmeler aşağıdaki imkânlardan yararlanma hakkına sahiptir:

- Sanayi Sicil Belgesinin bağlı bulunulan elektrik dağıtım firmasına ibraz edilerek, elektrik faturalarının sanayi abonesi tarifesinden ödenmesi
- Elektrik kullanımlarında %2 oranında TRT payından muaf olunması
- İhracat yapan işletmelerde, ihracat işlemleri tamamlanıncaya kadar KDV ödenmemesi
- Kamu İhale Kanununda yer alan yerli isteklilerin belirlenmesinde avantaj sağlaması
- Kamu kurum ve kuruluşlarının sağladığı desteklerden faydalanma

Sanayi Sicil Belgesi süreci işletme dönemi izinleri arasında yer almakta olup, sürece ait iş ve işlemler *Diyagram 2.26*'da ve *Tablo 2.26*'da verilmiştir.

Diyagram 2.26. Sanayi Sicil Belgesi Alınması Süreci

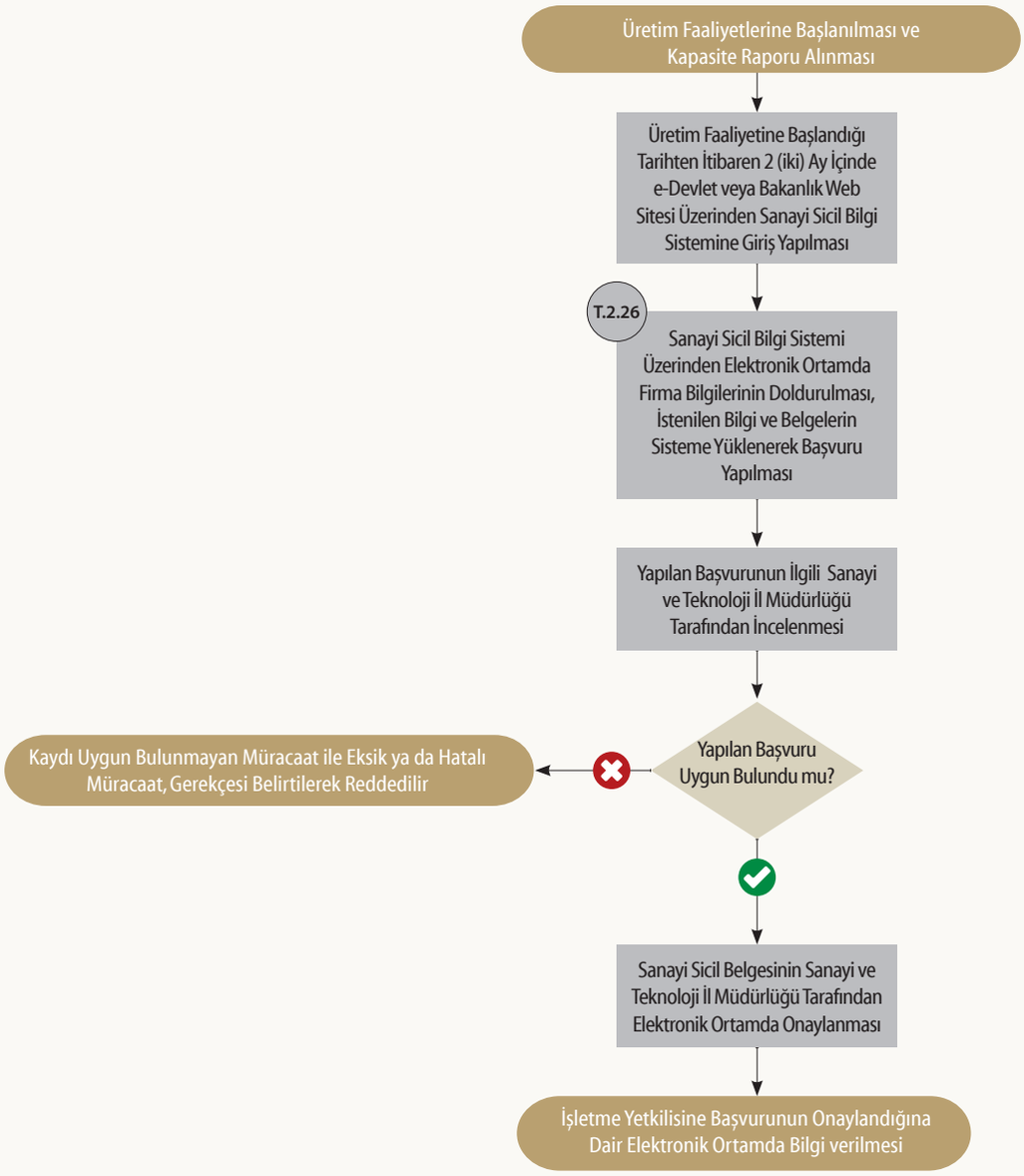

Evet Hayır

Tablo 2.26. Sanayi Sicil Belgesi Başvuru Süreci İşlemleri

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Sanayi Sicil Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	6948 Sayılı Sanayi Sicil Kanunu Sanayi Sicil Tebliği (SGM 2014/11)
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (e-devlet veya https://sanayisicil.sanayi.gov.tr)
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Başvuru Dilekçesi (e-Dilekçe) 2. Kapasite Raporu Sureti 3. Kobi Beyannamesi (Küçük ve Orta Ölçekli işletmeler için) 4. Taahhütname (Belgeler elektronik ortamda sisteme yüklenir.)
Yapılan İşlem	Sanayi Sicil Kaydı ve Belge Başvurusu
İşlem Süresi	5 Gün
İşlem Ücreti	Ücretsiz

2.1.1.12. Çevre İzin ve Lisans Süreci

10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği'nde işletme döneminde çevre izni veya çevre izin ve lisansı alması gereken tesisler tanımlanmış olup çevresel etkilerine göre Ek-1 ve Ek-2 olarak iki liste verilmiştir.

İmalat Sektörü ve Genel İmalat Alt sektöründe faaliyet göstermek isteyen yatırımcılar, 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmekte olup Çevre İzin ve Lisans süreci işletme dönemi izinleri arasında yer almaktadır.

İşletmenin faaliyete/üretime geçebilmesi için öncelikle anılan yönetmelik kapsamında "Geçici Faaliyet Belgesi" (GFB) alması ve GFB alınma tarihinden itibaren en geç bir yıl içerisinde nihai izin olan Çevre İzin ve Lisans Belgesi alması zorunludur.

Çevre izin ve lisans süreci *Diyagram 2.27*'de, sürece ilişkin işlemler ise *Tablo 2.27*'de sunulmuştur.

Diyagram 2.27. Çevre İzin ve Lisans Süreci

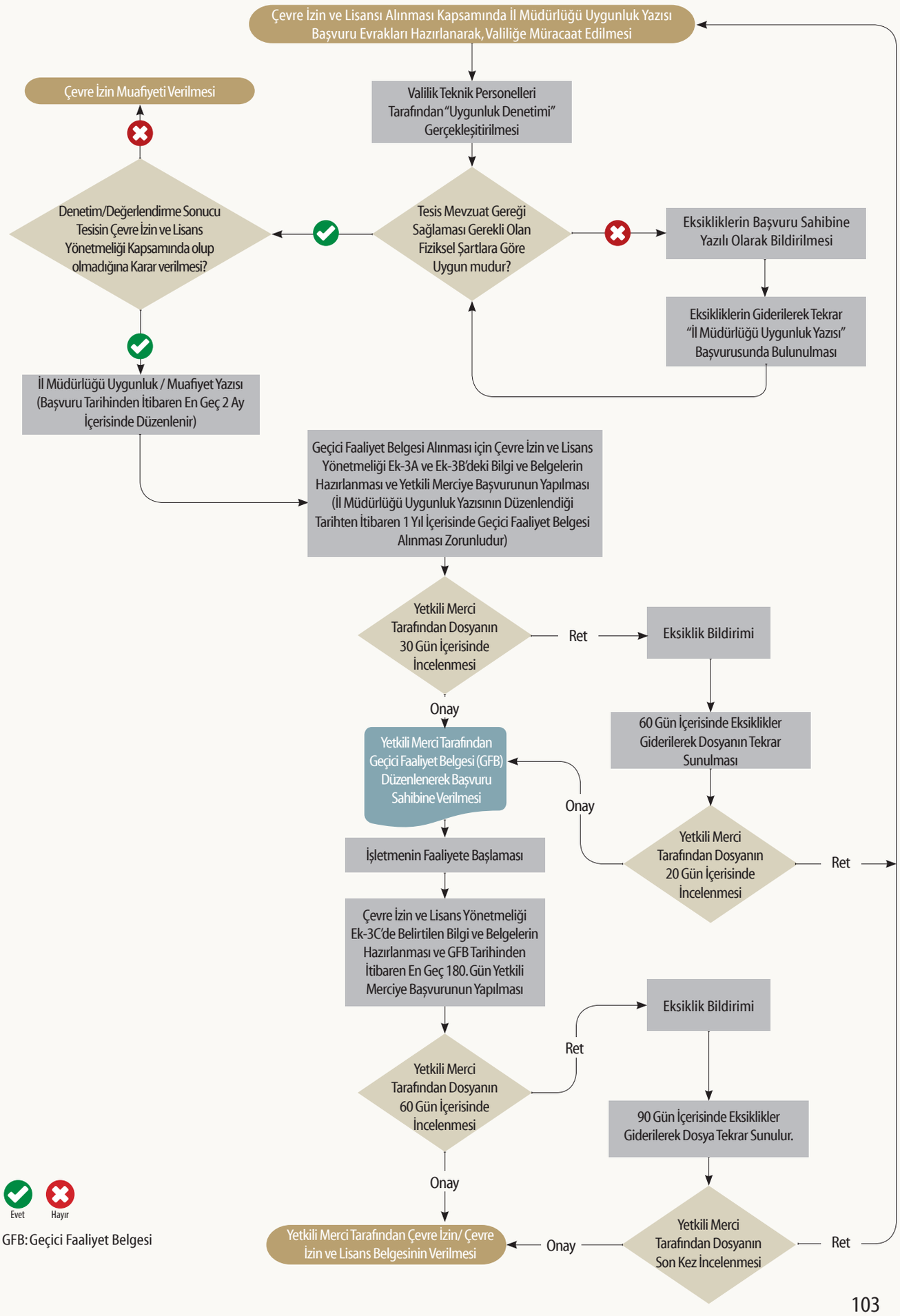

GFB: Geçici Faaliyet Belgesi

Tablo 2.27. Çevre İzin ve Lisans Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Çevre İzin ve Lisans Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği **Ek-1/Ek-2**
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı / Valilikler
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısı İçin;** - ÇED Kararı - Kapasite Raporu - Ticaret Sicil Gazetesi - İş Akım Şeması ve Proses Özeti - Tehlikeli Madde ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası. **Geçici Faaliyet Belgesi Başvurusu İçin;** - İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısı - ÇED Kararı - Kapasite Raporu - Ticaret Sicil Gazetesi - İş Akım Şeması ve Proses Özeti - Tehlikeli Madde ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası - Sanayi Sicil Belgesi* - İşletme Planı* - Deneme Yakması Planı* - Düzenli Depolama Tesisi Onay Belgesi* - Maden Atığı Depolama Onay Belgesi* - Mali Teminat* - Maden Atığı Derine Enjeksiyon Onay Belgesi* - Değerlendirme Komisyonu Nihai Kararı* - Teminat Mektubu* - Sterilizasyon Cihazı Uygunluk Belgeleri* - Onaylı Vaziyet Planı* - Gemi Söküm Belgesi* - Atık Kabul Tesisi Onay Belgesi* - Tesis Onay Yazısı* **Çevre İzin ve Lisans Belgesi İçin;** - Emisyon Ölçüm Raporu* - Akustik Rapor* - Atıksu Deşarjı Teknik Bilgiler Listesi* - AAT Proje Onayı* - AAT Giriş ve Çıkış Atık Su Analiz Sonuçları* - Derin Deniz Deşarjı Teknik Bilgiler Listesi* - Derin Deniz Deşarjı Proje Onayı* - Teknik Uygunluk Raporu* - EPDK Madeni Yağ Lisansı veya Uygunluk Yazısı* - EPDK Biodizel İşletme Lisansı veya Uygunluk Yazısı* - Onaylı Deneme Yakma Planı* - Deneme Yakma Planı Sonuç Raporu* - İzleme Raporları* - Faaliyet Raporu*
Yapılan İşlem	Çevre İzin ve Lisans Belgesi
İşlem Süresi	İl Müdürlüğü Uygunluk Yazısı: 60 gün Geçici Faaliyet Belgesi: 30-110 gün Çevre İzin ve Lisans Belgesi: 60-180 gün
İşlem Ücreti**	Geçici Faaliyet Belgesi Bedeli: Ek-2 tesis için 1.500,00 TL, Ek-1 tesis için 2.700,00 TL Çevre İzin ve Lisans Belgesi Bedeli: min. 2.100,00 TL, max. 517.550,00 TL

**Çevre izin ve lisans konusuna göre ilgili olan doküman/dokümanlar gereklidir.*
***Çevre İzin ve Lisans konusuna göre değişkenlik göstermektedir.*

2.2. Sektör Bazında İzin ve Onay Süreçleri

Genel imalat hariç imalat sektöründe, sektör bazında alınması gereken izinler ve onay süreçlerine ait özel adımlar ve sektör değerlendirmeleri; ilaç, gıda, kimya/petrokimya, savunma sanayii, metal işleme, otomotiv ve otomotiv yan sanayii, çimento ve kâğıt olmak üzere sekiz alt başlıkta incelenmiştir.

2.2.1. İlaç Sektörü

İlaç sektörü kapsamında faaliyet gösterecek olan yatırımcı için kritik kurum, T.C. Sağlık Bakanlığı'na bağlı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu (TİTCK) olup yatırım kapsamında gerekli olan özel izinler ve/veya ruhsatların TİTCK'den alınması zorunludur.

İlaç sektöründe gerçekleştirilecek faaliyetler kapsamında TİTCK'den alınması gereken izin ve/veya ruhsat başvurularının tamamı elektronik ortamda yapılmakta ve kurumun resmî web sitesinde başvurulara ilişkin kılavuz yer almaktadır.

Yatırım süreci, üretilmesi planlanan tıbbi beşeri ürünler kapsamında değişiklikler göstermektedir. Bu sebeple yatırımcı ilk etapta ne üreteceğini belirlemelidir. Ardından üretilmesi planlanan ürün kapsamında üretim yeri izni ve ilaç ruhsatı alınması gerekmektedir.

İlaç sektöründe faaliyet göstermek için iştigal konuları arasında ilaç üretimi olan bir şirketin kurulması gerekmektedir. Şirket kuruluş sürecine imalat sektörü ortak adımları kapsamında yer verilmiştir.

Genel İmalat sektörü ortak adımlar kapsamındaki evraklar (bkz. *Diyagram 2.1*) tamamlandıktan sonra sırasıyla *Diyagram 2.25*'te sunulan süreçler işletilmelidir.

T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu'na; 21.10.2017 tarih ve 30217 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler İmalathaneleri Yönetmeliği kapsamında üretim yeri izni 19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği kapsamında ilaç üretim ruhsatı için başvuruda bulunulması ve ilgili izin ve/veya ruhsatların alınması gerekmektedir. İlaç sektörü yatırım süreci *Şekil 2.8*'de verilmiştir.

Şekil 2.8. İlaç Sektörü Yatırım Süreci

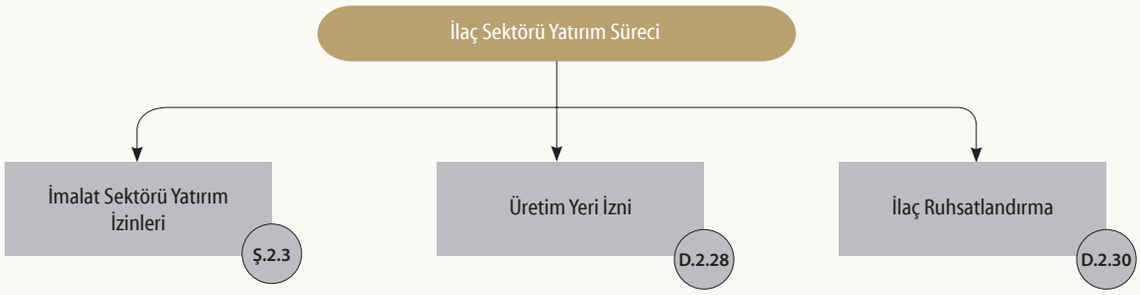

Beşerî tıbbi ürün imalathaneleri kapsamında üretim yeri izni 21.10.2017 tarih ve 30217 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler İmalathaneleri Yönetmeliği'nin 5. maddesi doğrultusunda TİTCK'ye elektronik ortamda başvuru yapılması gerekmektedir.

Kurum, başvuru dosyasında eksik belge olmaması durumunda 90 gün içinde denetim raporu sonucunu başvuru sahibine bildirmektedir. Üretim yeri izin süreci *Diyagram 2.28'de* ve *Tablo 2.28'de* gösterilmiştir.

Diyagram 2.28. İlaç Üretim Yeri İzin Süreci

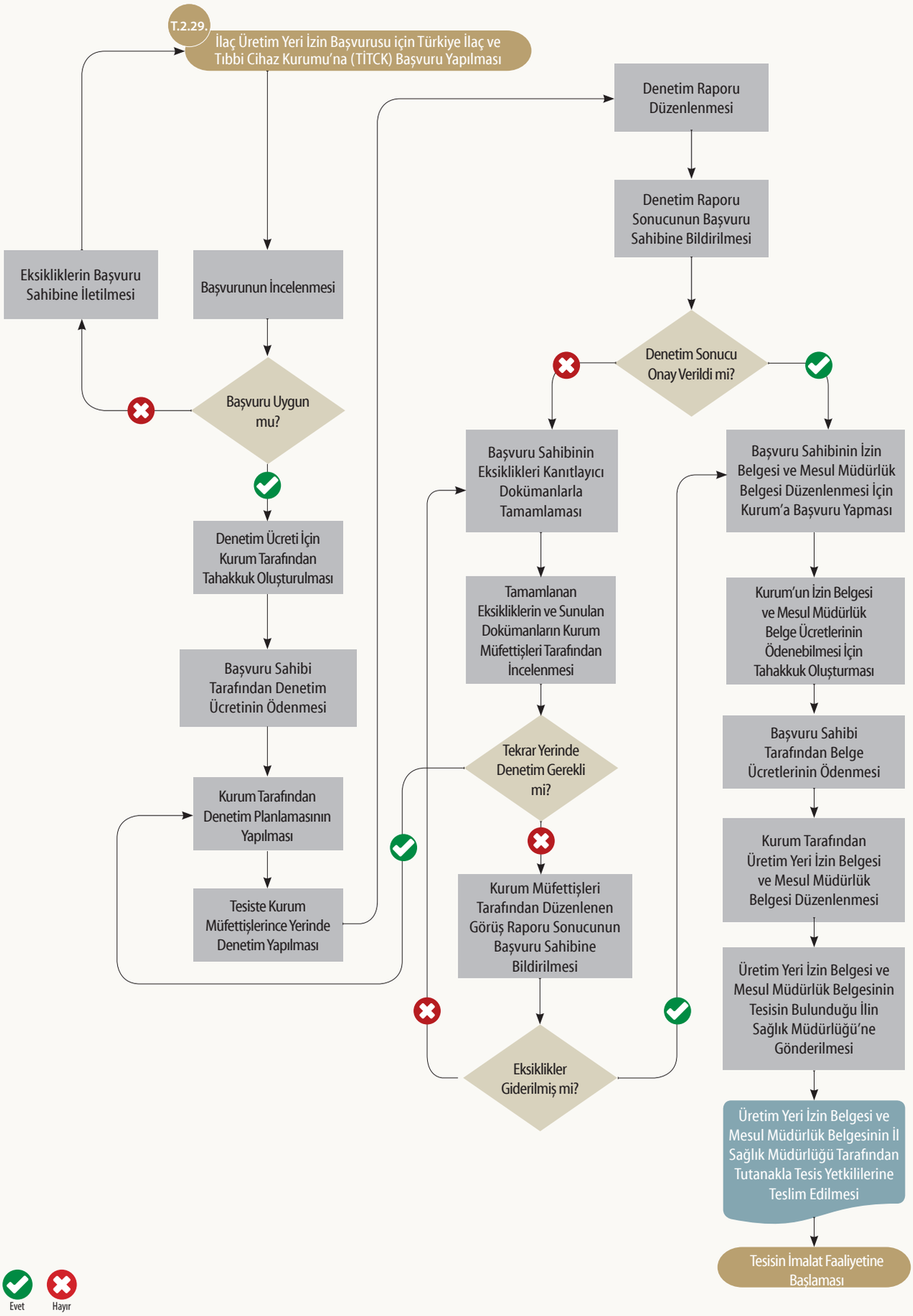

Tablo 2.28. Üretim Yeri İzin Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Üretim Yeri İzni
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	21.10.2017 tarih ve 30217 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler İmalathaneleri Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Firma a. Ad ve adres b. Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin aslı veya noter onaylı sureti 2. Mesul müdür a. Öz geçmiş (tarihli ve imzalı) b. Görev ve sorumlulukların kabul edildiğine dair yazı c. Lisans diplomasının veya fotoğraflı çıkış belgesinin kurum onaylı sureti (İl Sağlık Müdürlüğü veya noter onaylı) ç. En az 2 yıllık deneyim sahibi olduğunu gösteren işveren beyanı ve/veya sigorta prim belgeleri d. Nüfus cüzdanı sureti e. Altı aydan eski olmamak üzere göz muayenesi raporu ve sağlık raporu f. Adli sicil kaydına ilişkin yazılı beyan g. Son altı ayda çekilmiş 2 adet vesikalık fotoğraf ğ. Bağlı olunan meslek odasından alınan oda kayıt belgesi (varsa) h. Daha önce çalışılan işten ayrılındığını kanıtlayan belge 3. Yönetmeliğin 8'inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kilit personel a. Öz geçmiş b. Lisans diplomasının veya çıkış belgesinin noter onaylı sureti c. Mesleki deneyim ile ilgili diğer belgeler 4) Tesis: a. İş yeri Açma ve Çalışma ruhsatının aslı veya noter onaylı sureti b. ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) kararı c. Organizasyon şeması ve iş tanımları (kilit personeller için) ç. Yürütülecek faaliyetler ve üretimi yapılacak formlar d. Üretim akış şemaları e. Tesiste üretilen beşerî tıbbi ürünler dışındaki tüm ürünler ve varsa ayrılmış alanlarda üretimi yapılacak beşerî tıbbi ürünler f. Bina yerleşim planları g. Malzeme ve personel akışlarını, alanlar/odalar arası basınç farklarını, sınıflandırılmış alanlar için hava sınıflarını gösteren krokiler, su sistemi akış şeması ğ. Üçüncü firmalara fason olarak yaptırılacak üretim veya analiz faaliyetleri h. Validasyonmaster planı (ekipman/sistem/proseslerin validasyon/ kalifikasyon durumlarını gösterecek şekilde) ı. Prosedür ve talimat listesi i. Varsa tesis ana dosyası
Yapılan İşlem	Üretim Yeri İzin Belgesi
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	• İlaç/Özel Tıbbi Amaçlı Diyet Gıda/Merkezi Radyofarmasi Laboratuvarı/ Homeopati Üretim Tesisi Açılış Denetimi: 45.678,00 TL • İlaç/Özel Tıbbi Amaçlı Diyet Gıda/Merkezi Radyofarmasi Laboratuvarı/ Homeopati Üretim Tesisi İzin Belgesi: 4.569,00 TL • İlaç/Özel Tıbbi Amaçlı Diyet Gıda/Merkezi Radyofarmasi Laboratuvarı/ Homeopati Üretim Tesisi Mesul Müdürlük Belgesi: 4.570,00 TL • GMP Sertifikası (Yerli üretim tesisleri için): 440.,00 TL **NOT:** İşlem ücretleri 1, 4 ve 46 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 512 sıra numaralı-Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca 2020 yılı fiyatları esas alınarak belirlenmiştir. İşlem ücretleri her yıl yenilenmektedir.

Bir beşerî tıbbi ürünün üretilip pazara sunulabilmesi için ilaç ruhsatı/ruhsatname düzenlenmesi gerekmekte olup ruhsat başvurusunun 19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği Madde 7, 8 ve Ek-1 kapsamında (CTD formatı doğrultusunda) TİTCK'ye başvuru yapılması gerekmektedir.

Kurum, başvuru dosyasının ön incelemesini (CTD ön inceleme) 30 gün içinde gerçekleştirir. Başvuru sahibinin CTD ön inceleme sürecinde, kurum tarafından tespit edilen eksiklikleri 30 gün içinde gidererek dosyayı ikinci ve son kez kuruma sunma hakkı bulunmaktadır. Başvuru değerlendirmesi sonucunda verilerin eksik bulunması hâlinde başvuru reddedilir. Başvuru sahibi aynı ürün için yeni bir başvuru yapmak suretiyle tekrar ruhsat başvurusunda bulunabilir.

CTD ön incelemesi uygun bulunan başvuru için ruhsatlandırma süreci, yıllık dört dönem olarak belirlenmiş aralıklarda, kurum değerlendirme kapasitesi doğrultusunda başlatılır. Ancak ruhsat başvurusunda bulunulan ürünün "öncelikli" veya "yüksek öncelikli ürün" statüsünde olması durumunda, bu dönemler beklenmeksizin ürün ile ilgili ruhsatlandırma süreci başlatılır ve Yönetmeliğin 17. maddesi kapsamında değerlendirme yapılır.

Ürünün öncelik ve yüksek öncelik statüsü Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Beşeri Tıbbi Ürünler Öncelik Değerlendirme Kurulu Çalışma Usûl ve Esaslarına İlişkin Kılavuz'a göre belirlenmektedir. Kılavuz kapsamında yüksek öncelikli, öncelikli ve normal şeklinde öncelik kategorileri bulunmaktadır.

Uygun bulunan CTD ön değerlendirme sonrasında ruhsatlandırma süreci, (analizlerde ve firmada geçen süre hariç olmak üzere) 210 gün içerisinde tamamlanmaktadır. Ruhsatlandırma başvurusu yapılan ürünün öncelikli olması durumunda ruhsatlandırma süresi 180 gün, yüksek öncelikli olması durumunda ise 150 gün olarak uygulanmaktadır. Yine analizlerde ve firmada geçen süre, yukarıda verilen sürelere dâhil değildir.

GMP sertifikasyonu (üretim yeri izni) olmayan ürün için CTD (ilaç ruhsatı) sürecine başlanamamaktadır. Ancak ürünün GMP-1 yüksek öncelik statüsü alması durumunda, GMP sertifikasyonu ve CTD sürecine eş zamanlı başvuruda bulunulabilecektir. Bu durumda ruhsatlandırma süreci devam edecektir ancak; GMP sertifikası olmadan ruhsatlandırma süreci tamamlanamayacaktır. Ürünün bilimsel/idari değerlendirme süreçlerinin tamamlanması ve GMP sertifikası alınmasından sonra ürünün ruhsatlandırma süreci tamamlanarak ürün ruhsatlandırılabilir. CTD ön inceleme süreci adımları Diyagram *2.29*'da verilmiştir.

Diyagram 2.29. CTD Ön İnceleme Süreci

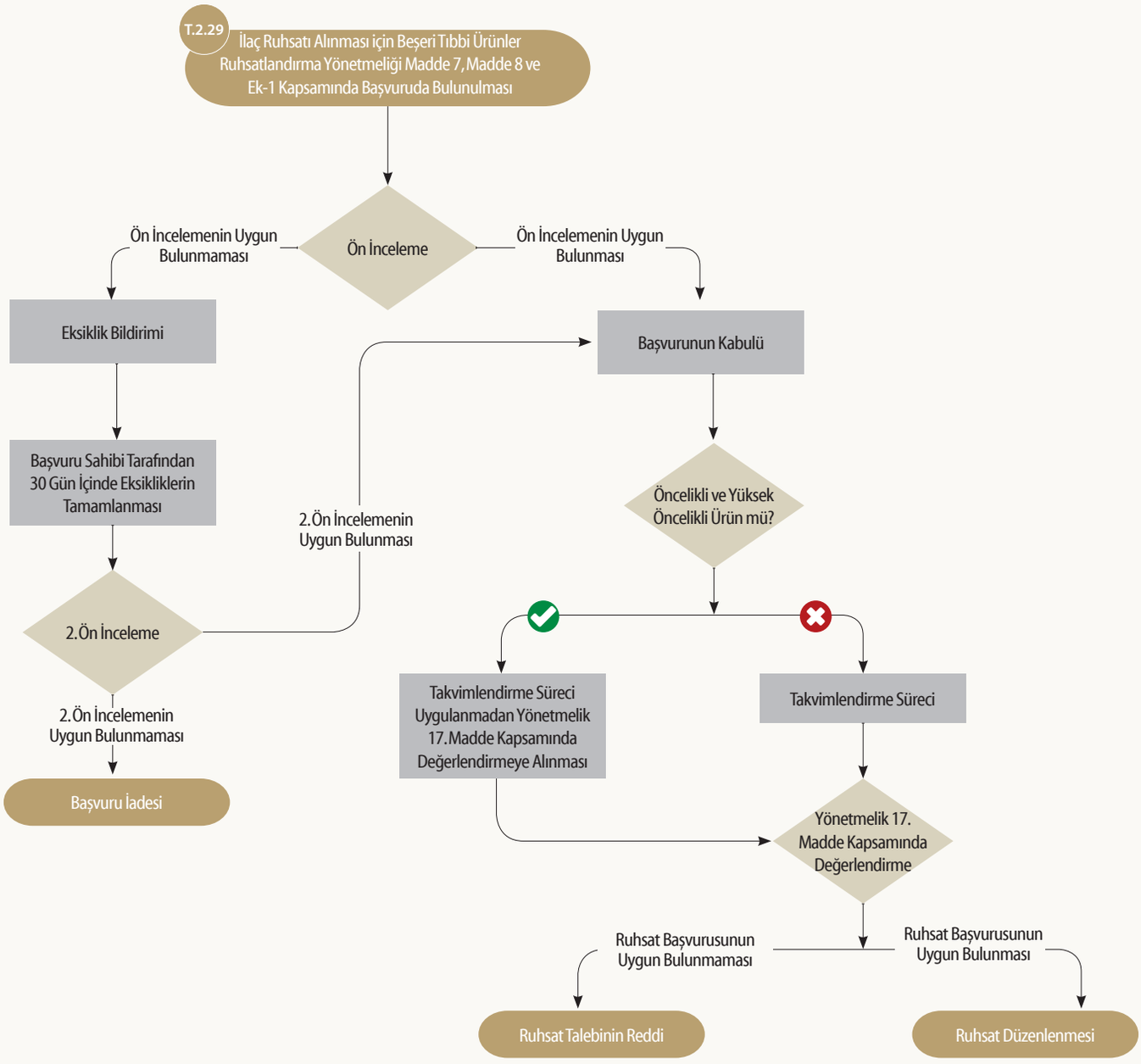

Evet Hayır

Ruhsatlandırma sürecine ait diyagram ve süreç içinde yapılacak olan işlemlere ait bilgiler *Diyagram 2.30* ve *Tablo 2.29*'da paylaşılmıştır.

Diyagram 2.30. İlaç Ruhsatlandırma Süreci

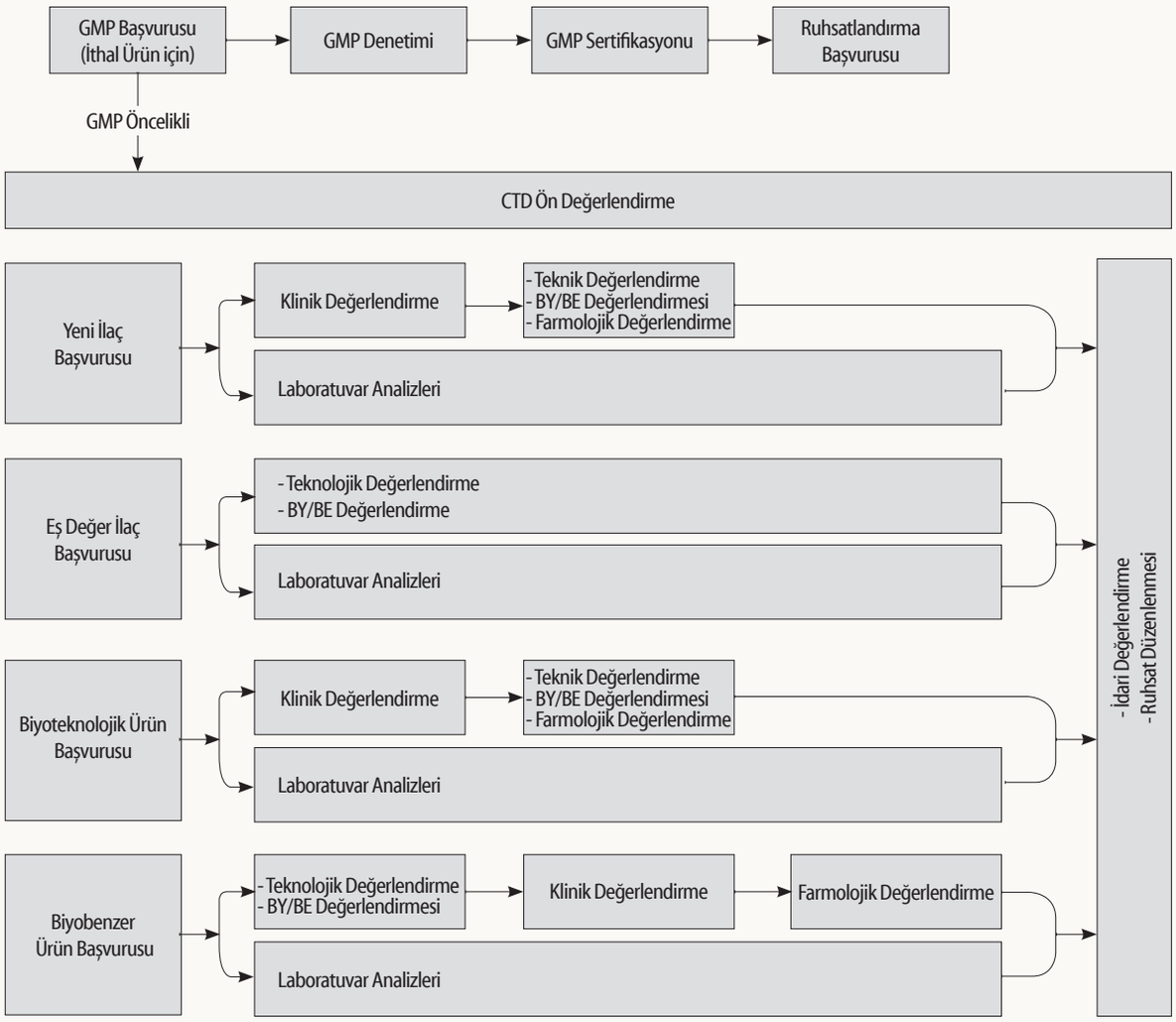

GMP: İyi İmalat Uygulamaları
CTD: Ortak Teknik Doküman Kılavuzu
BY/BE Değerlendirmesi: Biyoyararlanım ve Biyoeşdeğerliliğinin Değerlendirilmesi

Tablo 2.29. İlaç Ruhsatlandırma Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** İlaç Üretim Ruhsatı
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	Beşeri Tıbbi Ürünler Ruhsatlandırma Yönetmeliği Ek-1'de tanımlı olan bilgi ve belgeler ile başvuruda bulunulur.
Yapılan İşlem	İlaç ruhsatı
İşlem Süresi	**Ön İnceleme:** 30 gün (Eksikliklerin giderilmesi için geçen süre hariçtir.) **Ruhsatlandırma:** Takvimlendirme sürecinden sonra; • Öncelikli/yüksek öncelikli olmayan ürünler için 210 gün • Öncelikli ürün için 180 gün • Yüksek öncelikli ürün için 150 gün (Ek belge ve bilgilerin temin edilmesi ile analizlerde geçen süre hariçtir.)
İşlem Ücreti	Ürünün statüsüne göre (imal/ithal) işlem ücreti olarak aşağıdaki işlem ücretleri kurum hesabına yatırılır. Her yıl 1, 4 ve 46 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 512 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca hazırlanan kurum fiyat tarifesi yeniden değerleme oranına göre güncellenip Bakanlık Makam Oluru'nu müteakip kurum internet sitesinde yayımlanmaktadır. • Yerli üretilen ürüne ait ruhsat dosyası ön değerlendirme başvurusu: 3.605,00 TL • Yurt dışında üretilen ürüne ait ruhsat dosyası ön değerlendirme başvurusu: 5.407,00 TL • Ruhsat (yurt dışında üretilen Ürün) başvurusu: 69.445,00 TL • Ruhsat (yerli üretilen ürün) başvurusu: 34.723,00 TL • İlaç (yurt dışında üretilen ürün) ruhsatı belgesi: 5.407,00 TL • İlaç (yerli üretilen ürün) ruhsatı belgesi: 3.605,00 TL

2.2.2. Gıda Sektörü

İmalat sektör projelerinin alt sektörü olan gıda sektörüne ait faaliyetler *Şekil 2.9*'da sunulmuştur.

Şekil 2.9. Gıda Sektörü İzin Süreci

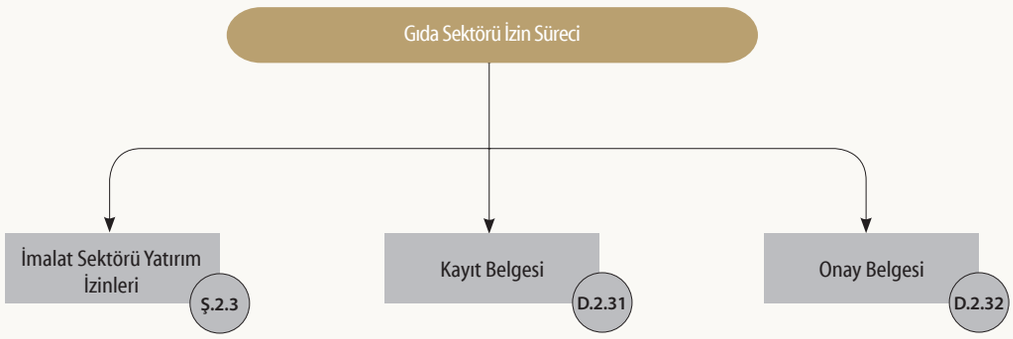

Gıda sektörünün alt kategorileri et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, un ve unlu ürünler, meyve ve sebze ürünleri, katı ve sıvı yağlar, şeker ve şekerli ürünler, alkolsüz içecekler, alkollü içecekler, fermente ürünler, hazır tüketilen gıdalar ve bebek mamaları olarak sıralanabilir.

Gıda işletmelerine ilişkin usul ve esaslar 17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan onaya tabi olan gıda işletmeleri faaliyete geçmeden önce şartlı onay belgesi, daha sonra onay belgesi almak zorundadır.

Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik'in Ek-1'inde belirtilen işletmeler, dışında kalan işletmeler kayıt kapsamındadır.

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun Sorumluluklar başlıklı 22. maddesinin 7. fıkrasına göre gıda işletmeleri, Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik'teki Ek-1A listesinde belirtilen işin türüne göre konu ile ilgili lisans eğitimi almış personel çalıştırır.

Kayıt ve onay belgesi alınmasının ardından 10.09.2014 tarih ve 29115 sayılı Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında çevre izin belgesinin alınması gerekmektedir.

Gıda işletmesi kayıt belgesine ait süreç *Diyagram 2.31*'de, işlem özeti şeklinde ise *Tablo 2.30*'da verilmiştir.

Diyagram 2.31. Gıda İşletmesi Kayıt Belgesi Süreci

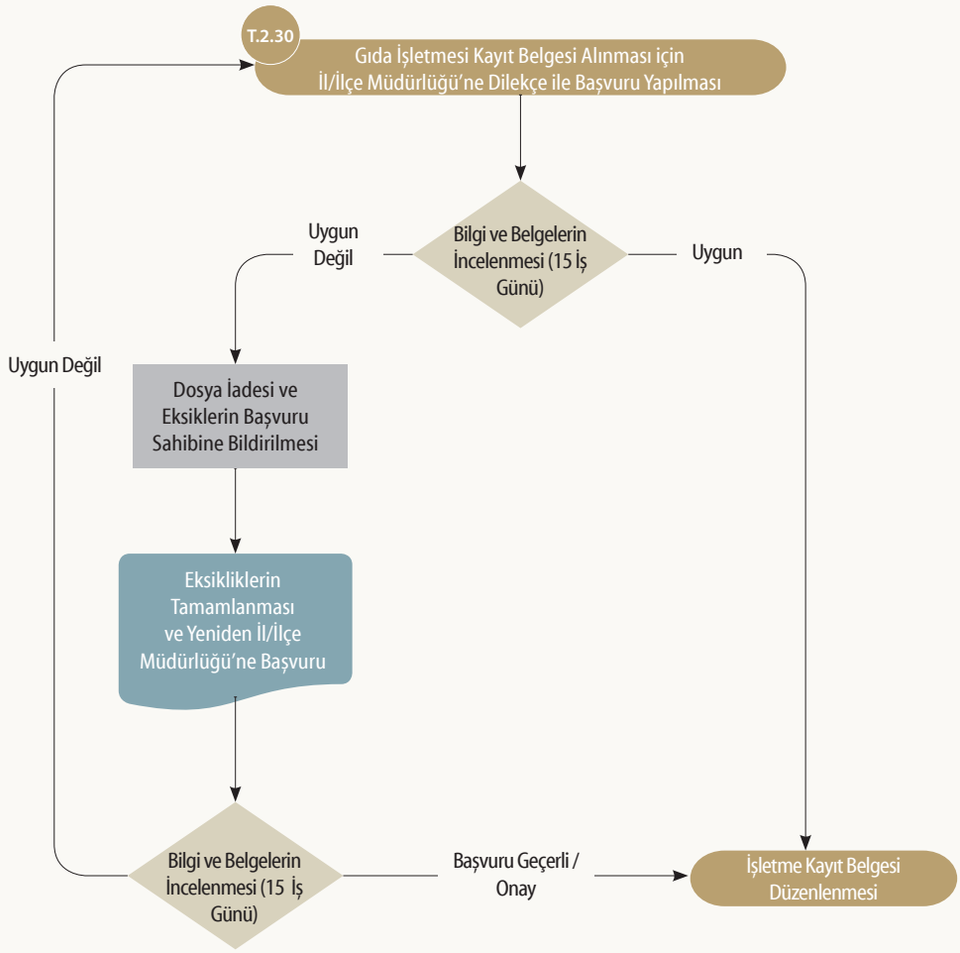

Tablo 2.30. Gıda İşletmesi Kayıt Belgesi İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	Adım: Gıda İşletmesi Kayıt Belgesi İşlemleri	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik Ek-1 Dışındaki İşletmeler	
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	İl/İlçe Tarım Müdürlüğü	
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Depo, perakende, toplu tüketim işletmecilerinden kayıt başvurusunda istenen bilgi ve belgeler: a. İşletme kayıt belgesi başvurusu ve beyannamesi (Ek-4) 2. Gıda üreten işletmecilerden kayıt başvurusunda istenilen bilgi ve belgeler: a. İşletme kayıt belgesi başvuru ve beyannamesi (Ek-4) b. Şeker üretimi veya şeker paketlemesi konusunda faaliyet gösterecek gıda işletmeleri için taahhütname c. Ekmek, ekmek çeşitleri, diğer ekmek çeşitleri ve sade pide üreten işyerleri için İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatının sureti	
Yapılan İşlem	İşletme Kayıt Belgesi Başvurusu	
İşlem Süresi	30 iş günü	
İşlem Ücreti	İşletme Kayıt İşlemleri (Üretim Yeri ve Hazır Tabldot Yemek Fabrikaları Dâhil) Belge Başına	TL
	0-10 BG adet (0 BG'den fazla, 10 BG dâhil)	450,00
	11-20 BG adet (10 BG'den fazla, 20 BG dâhil)	530,00
	21-30 BG adet (20 BG'den fazla, 30 BG dâhil)	700,00
	31-40 BG adet (30 BG'den fazla, 40 BG dâhil)	1.750,00
	41-50 BG adet (40 BG'den fazla, 50 BG dâhil)	3.500,00
	50 BG üstü Adet	5.250,00
	Depo (onay kapsamında olanlar hariç), Satış ve Toplu Tüketim Yerleri Kayıt İşlemleri, Yerel Marjinal ve Sınırlı Faaliyet Kapsamında Kayıt İşlemleri (Toplam personel sayısı işletmenin yapacağı beyana göre)	TL
	1-10 personel	90,00
	11-20 personel	180,00
	21-30 personel	440,00
	31-40 personel	1.750,00
	41-50 personel	3.500,00
	51 ve üzeri personel	5.250,00

Gıda işletmesi onay belgesine ait süreç *Diyagram 2.32*'de, işlem özeti ise *Tablo 2.31*'de verilmiştir.

Diyagram 2.32. Gıda İşletmesi Onay Belgesi Süreci

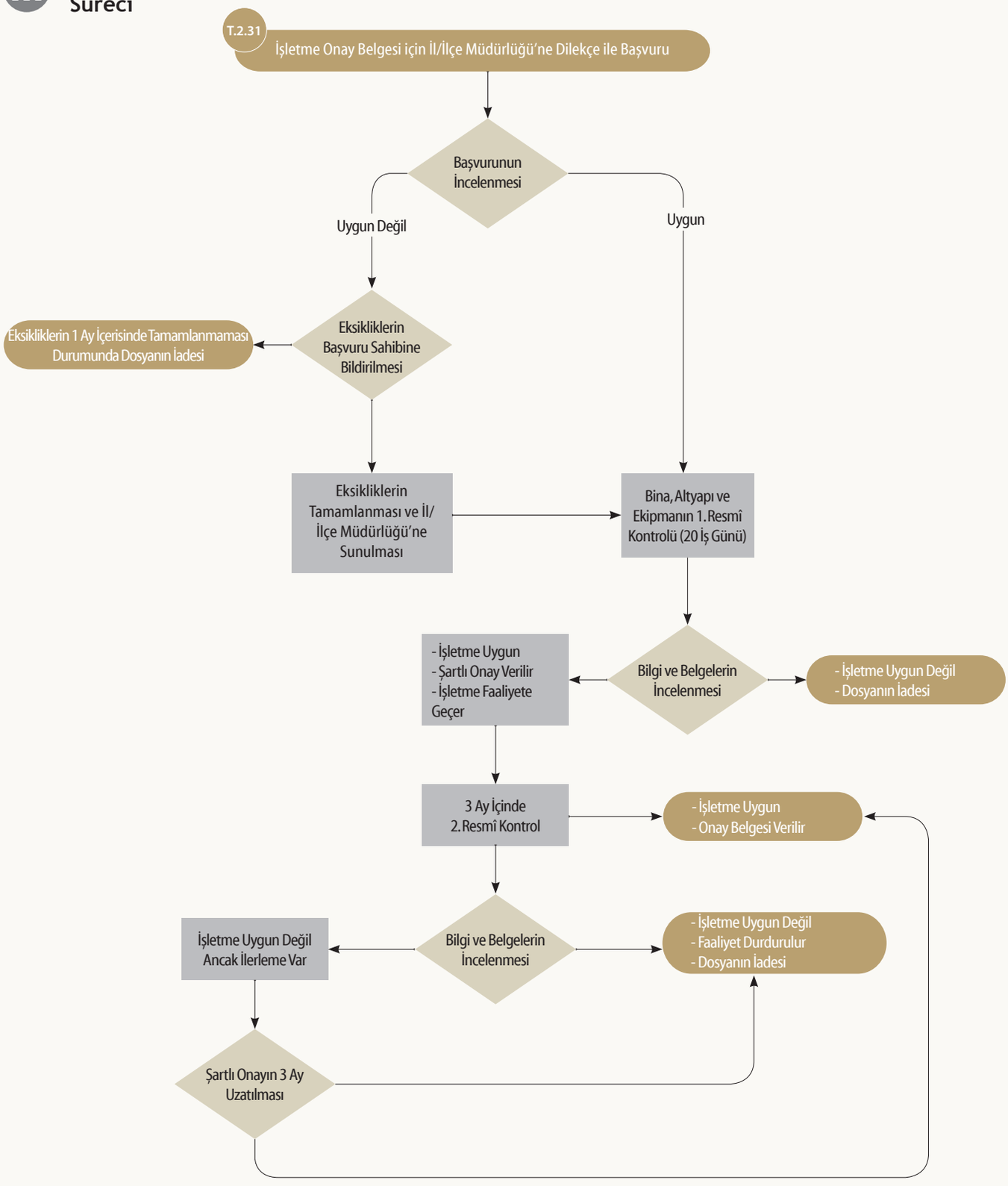

Tablo 2.31. Gıda İşletmesi Onay Belgesi İşlemleri

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Gıda İşletmesi Onay Belgesi İşlemleri	
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**	
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik	
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	İl/İlçe Tarım Müdürlüğü	
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	a. Gıda işletmeleri için onay belgesi başvuru beyannamesi genel kısmı (Ek-10) b. Gıda işletmeleri için onay belgesi beyannamesi özel kısmı (Ek-11) c. İşletmenin teknik resim kurallarına göre çizilmiş su giderleri, personel hareketleri, ürün akış şeması, makine yerleşim planı gibi bilgileri içeren en az A3 boyutunda yerleşim krokisi	
Yapılan İşlem	İşletme Onay Belgesi Başvurusu	
İşlem Süresi	6 Ay	
İşlem Ücreti	İşletme Şartlı Onay Belgesi İşlemleri	TL
	a. 0-10 BG adet (0 BG'den fazla, 10 BG dâhil)	880,00
	b. 11-20 BG adet (10 BG'den fazla, 20 BG dahil)	1.740,00
	c. 21-30 BG adet (20 BG'den fazla, 30 BG dahil)	3.480,00
	d. 31-40 BG adet (30 BG'den fazla, 40 BG dahil)	5.220,00
	e. 41-50 BG adet (40 BG'den fazla, 50 BG dâhil)	7.000,00
	f. 50 BG üstü adet	8.700,00
	g. Bıldırcın Kesimhanesi	445,00
	h. Süt Toplama Merkezi İşletme Onay Belgesi	430,00
	Şartlı Onay Belgesinin İşletme Onay Belgesine Çevrilmesi İşlemleri	TL
	a. 0-10 BG adet (0 BG'den fazla, 10 BG dâhil)	225,00
	b. 11-20 BG adet (10 BG'den fazla, 20 BG dâhil)	450,00
	c. 21-30 BG adet (20 BG'den fazla, 30 BG dâhil)	900,00
	d. 31-40 BG adet (30 BG'den fazla, 40 BG dâhil)	1.350,00
	e. 41-50 BG adet (40 BG'den fazla, 50 BG dâhil)	1.800,00
	f. 50 BG üstü adet	2.250,00
	g. Bıldırcın Kesimhanesi	120,00
	h. Süt Toplama Merkezi İşletme Onay Belgesi	115,00

2.2.3. Kimya-Petrokimya Sektörü

İmalat sektör projelerinin alt sektörü olan kimya-petrokimya sektörüne ait faaliyetler *Şekil 2.10*'da sunulmuştur.

Şekil 2.10. Kimya-Petrokimya Sektörü Yatırım Süreci

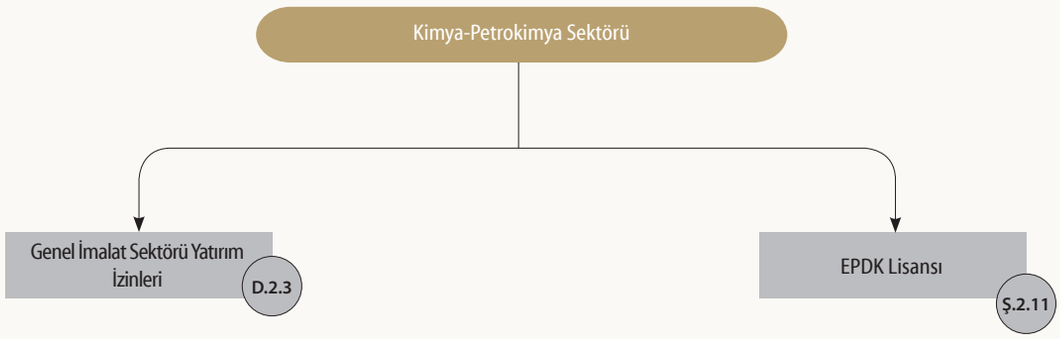

EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

Kimya-petrokimya sektöründe faaliyet göstermek için ilk etapta iştigal konuları arasında kimya-petrokimya faaliyeti yer alan şirketin kurulması gerekmektedir. Şirket kuruluş sürecine dair bilgilere Genel İmalat sektörü ortak adımları kapsamında yer verilmiştir.

Şirket kurulduktan sonra 25.11.2015 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında ÇED kararının alınması gerekmektedir. ÇED kararının alınması sürecine imalat sektörü ortak adımları kapsamında yer verilmiştir.

ÇED kararının alınmasının ardından projenin inşaat süreci tamamlanır ve Genel İmalat sektörü ortak adımlar kapsamında tanımlanmış olan evraklar (*Şekil 2.3*) hazırlandıktan sonra 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği gereği, 31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı kapsamında iştigal konusuna göre aşağıda belirtilen lisansların alınması zorunludur (*Şekil 2.11*):

- İşleme Lisansı
- Madeni Yağ Lisansı
- Depolama Lisansı
- İhrakiye Teslimi Lisansı
- Rafinerici Lisansı
- İletim Lisansı
- Taşıma Lisansı
- Dağıtıcı Lisansı

Süreçler ve süreç içinde yapılacak işlemlere ait bilgiler *Tablo 2.32* ile *Tablo 2.39* arasında aktarılmıştır:

Şekil 2.11. Kimya-Petrokimya Sektörü EPDK Lisansları

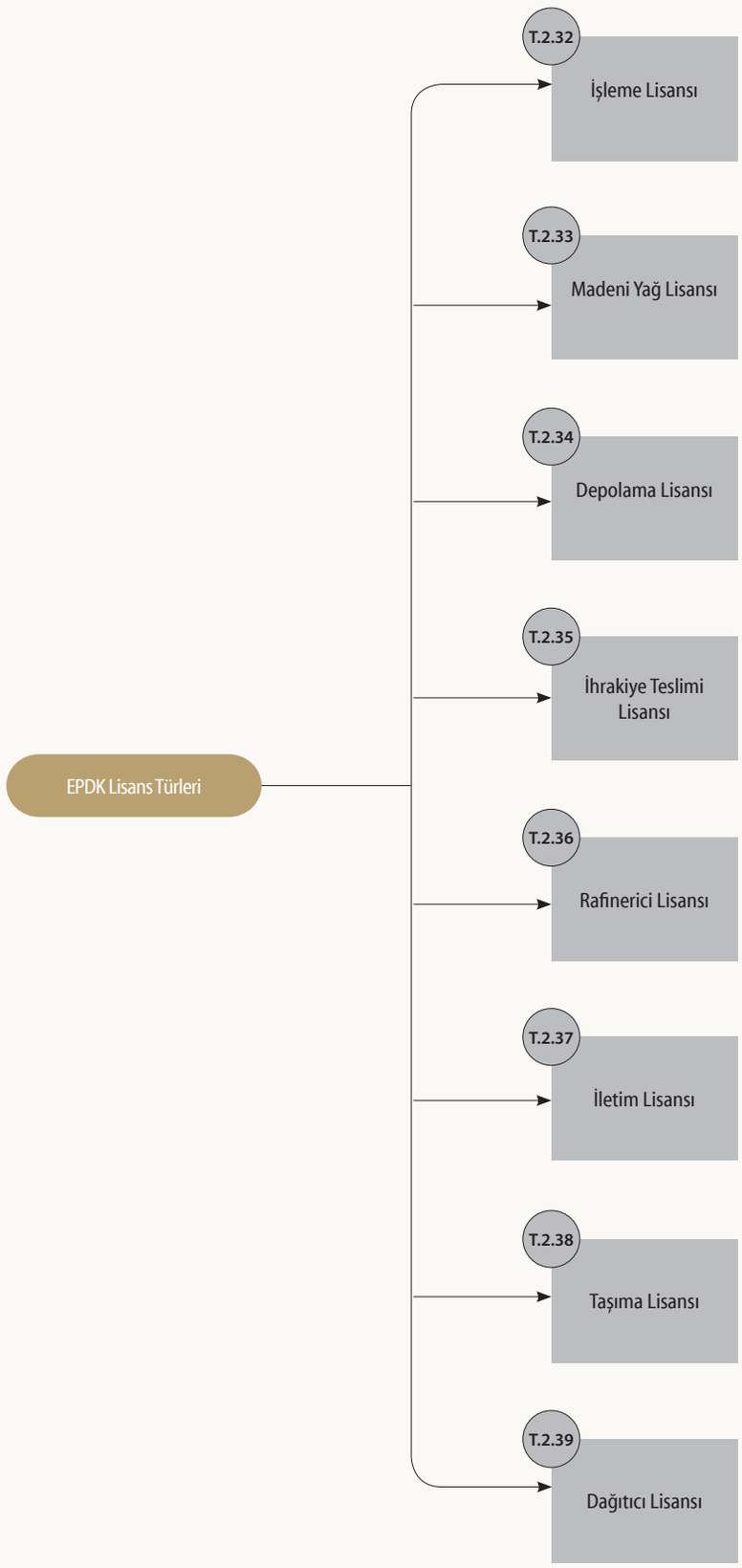

EPDK: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu

Tablo 2.32. İşleme Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşleme Dönemi	**Adım:** İşleme Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanları 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı, Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdi sermaye tespitine dair rapor 9. Mali tablolar 10. Sanayi sicil belgesi 11. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 12. Tesis bilgi dosyası **Biodizel üretimi ve petrokimya için yapılan işleme lisansı başvurularında tesis bilgi dosyasında tesisle ilgili olarak;** a. Tesis adı ve yeri b. Tesiste üretilecek ürünlerin adı ve gümrük tarife istatistik pozisyonu c. Yıllık üretim kapasitesi ç. Üretim standardı ve üretim standardına ilişkin belgenin tarih ve sayısı d. Üretimde kullanılacak hammaddelerin adı ve gümrük tarife istatistik pozisyonu e. Yıllık hammadde kullanım kapasitesi bilgileri yer alır. **Atıktan akaryakıt üretimi için yapılan işleme lisansı başvurularında tesis bilgi dosyasında tesisle ilgili olarak;** a. Tesis adı, yeri ve yıllık üretim kapasitesi b. Tesis ünitelerinin adı, kapasitesi ve ünitelerde kullanılacak standart bilgileri c. Tesisler için mülkiyet ve ünitelerin konuşlandırılmasına ilişkin uygun ölçekli harita bilgileri ç. Tesisteki ara ürün, akaryakıt harici ürün, akaryakıta harmanlanan ürün tankları, ulusal marker uygulanacak ve uygulanmayacak akaryakıt tankları ile dâhili tüketim tanklarına ilişkin tank numarası, kapasite, statü, kullanım durumu ve ürün cinsi bilgileri d. Kullanılacak atıklara ve üretilecek akaryakıt türlerine ilişkin bilgiler e. Kapsamlı proses akış şeması yer alır. 13. Kapasite raporu 14. TSE uygunluk belgesi 15. Sigorta beyan formu 16. Ulusal marker enjeksiyon cihazı beyanı 17. Biodizel satışına ilişkin belgeler (yapılması hâlinde) 18. Atık teminine ilişkin belgeler (yapılması hâlinde) 19. Akaryakıt satışına ilişkin belgeler (yapılması hâlinde) **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Belgeler:** a. Biodizel üretimi için: 1. Çevre izni ve lisansı belgesi b. Petrokimya için: 1. Mülkiyet bilgileri 2. Zemin etüdü ve depremsellik raporları 3. Teknik ve ekonomik nihai fizibilite raporu 4. Kıyı tesisi işletme izin belgesi 5. Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) belgesi c. Atıktan akaryakıt üretimi için: 1. Çevre izni ve lisansı belgesi 2. Mülkiyet bilgileri 3. Zemin etüdü ve depremsellik raporları 4. Teknik ve ekonomik nihai fizibilite raporu 5. Kıyı tesisi işletme izni belgesi 6. Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) belgesi
Yapılan İşlem	EPDK İşleme lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	Petrokimya için: 35.200 TL Biyodizel için: 12.000 TL İşleme (atık) lisansı için: 92.300 TL

Tablo 2.33. Madeni Yağ Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Madeni Yağ Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanları 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı, Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Mali tablolar 9. Sanayi sicil belgesi 10. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 11. Tesis bilgi dosyası 12. Kapasite raporu 13. TSE uygunluk belgesi 14. Marka tescil belgesi 15. Sigorta beyan formu 16. Hizmet yeterlilik belgesi **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Olan Belgeler:** 1. Yeminli mali müşavir denetim ve tasdik raporu 2. Çevre izni ve lisansı belgesi
Yapılan İşlem	EPDK Madeni Yağ Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	117.000 TL

Tablo 2.34. Depolama Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Depolama Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarihli ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans Başvuru Dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililer beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı, Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdi sermaye tespitine dair rapor 9. Mali tablolar 10. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 11. Tesis bilgi dosyası 12. Mecra ve emniyet şeridi dosyası 13. Boru hattı inceleme raporu 14. Ulusal marker enjeksiyon cihazı beyanı 15. Yatırım değerlendirme dosyası 16. Tarife dosyası 17. Sigorta beyan formu **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Olan Belgeler:** 1. Antrepo açma ve işletme izin belgesi 2. Kıyı tesisi işletme izin belgesi
Yapılan İşlem	EPDK Depolama Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	35.200 TL

Tablo 2.35. İhrakiye Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** İhrakiye Teslimi Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik Belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz Satışlardan Dolayı Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdi sermaye tespitine dair rapor 9. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 10. Pazarlama projeksiyonu önerisi 11. İhrakiye bilgi dosyası Bu dosyada aşağıdaki belgeler yer alır; a. Piyasa faaliyetine konu edilecek ihrakiyenin resmî ismi ve Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonuna ilişkin yazılı beyan b. İhrakiyenin satılacağı kullanıcıyla yapılmış ihrakiye satış sözleşmesi veya ön sözleşmesi ile bunu imzalayanların yetki belgeleri c. İhrakiyenin ikmal edileceği deniz veya hava araçlarının listesi, resmî izin ve ruhsatları, kullanım kapasitelerini ve fiili kullanım miktarlarını gösteren belgeler ç. İhrakiyenin ikmal edileceği deniz araçları için geçerli durumdaki ÖTV indirilmiş yakıt alım defteri d. Jet yakıtı satacak kişiler için, havaalanındaki depolama veya ikmal faaliyetleri için kendi adlarına aldıkları iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veya söz konusu iş yeri açma ve çalışma ruhsatına ve uygun türde lisansa sahip kişilerle yaptıkları en az bir yıl süreli depolama veya ikmal hizmeti alım sözleşmesi veya 23/1/2009 tarih ve 27119 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14B) uyarınca büyük heliportlara ilişkin olarak kendi adlarına aldıkları heliport işletme ruhsatı e. Jet yakıtı depolama veya ikmal hizmeti alınacak ise bu hizmeti verecek şirketin yetki belgesi 12. Sigorta beyan formu
Yapılan İşlem	EPDK İhrakiye Teslimi Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	35.200 TL

Tablo 2.36. Rafinerici Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Rafinerici Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdi sermaye tespitine dair rapor 9. Mali tablolar 10. Sanayi sicil belgesi 11. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 12. Tesis bilgi dosyası 13. Mecra ve emniyet şeridi dosyası 14. Boru hattı inceleme raporu 15. Ulusal marker enjeksiyon cihazı beyanı 16. Yatırım Değerlendirme Dosyası 17. Tarife dosyası 18. Pazarlama projeksiyonu önerisi 19. Sigorta beyan formu **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Olan Belgeler:** 1. Zemin etüdü ve depremsellik raporları 2. Teknik ve ekonomik nihai fizibilite raporu 3. Kıyı tesisi işletme izin belgesi 4. Akaryakıt haricinde kalan petrol ürünü listesi 5. Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) belgesi
Yapılan İşlem	EPDK rafinerici lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	815.300 TL

Tablo 2.37. İletim Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** İletim Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz Satışlardan Dolayı Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdî sermaye tespitine dair rapor 9. Mali tablolar 10. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 11. Tesis bilgi dosyası 12. Mecra ve emniyet şeridi dosyası 13. Boru hattı inceleme raporu 14. Yatırım değerlendirme dosyası 15. Tarife dosyası 16. Sigorta beyan formu **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Olan Belgeler:** 1. Kıyı tesisi işletme izin belgesi
Yapılan İşlem	EPDK İletim Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	35.200 TL

Tablo 2.38. Taşıma Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Taşıma Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler: 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı, Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Tesis bilgi dosyası 9. Sigorta beyan formu
Yapılan İşlem	EPDK Taşıma Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	6.100 TL

Tablo 2.39. Dağıtıcı Lisansı Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Dağıtıcı Lisansı Başvurusu
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	31.5.2011 tarih ve 3242-2 sayılı Petrol Piyasasında Lisans Başvurusu Açıklamalarına İlişkin Kurul Kararı 17.06.2004 tarih ve 25495 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	**Başvuruda Sunulması Gereken Bilgi ve Belgeler:** 1. Lisans başvuru dilekçesi 2. Yetki belgesi 3. Oda sicil kaydı 4. Vergi kimlik belgesi 5. Ortaklar, yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile yetkililerin beyanı 6. Kaçakçılık fiilleri nedeniyle mühürleme, adli takibat, ödenmemiş idari para cezası ile kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü bulunmadığına ilişkin beyan 7. ÖTV'siz satışlardan dolayı Kanun'un 20. maddesi kapsamında lisansının iptal edilmediği ve/veya lisansı iptal edilen tüzel kişilikler ile ilişkisinin bulunmadığına dair beyan 8. Asgari ödenmiş nakdi sermaye tespitine dair rapor 9. Mali tablolar 10. İş yeri açma ve çalışma ruhsatı 11. Tarife dosyası 12. Pazarlama projeksiyonu önerisi 13. Marka tescil belgesi 14. Sigorta beyan formu 15. Biyodizel dağıtımına ilişkin belgeler 16. Gaz yağı dağıtımına ilişkin belgeler **İnceleme ve Değerlendirme Sırasında İstenecek Olan Belgeler** 1. Kurumsal kimlik dosyası 2. Tip sözleşme örneği 3. Bayilik ön sözleşmeleri
Yapılan İşlem	EPDK Dağıtıcı Lisansı
İşlem Süresi	90 gün
İşlem Ücreti	590.000 TL

2.2.4. Savunma Sanayii Sektörü

Savunma sanayii sektörüne ait yatırım aşamaları; yatırım öncesi, yatırım dönemi ve işletme dönemi olmak üzere üç ayrı alt başlıkta tanımlanmıştır.

Kontrole Tâbi Liste kapsamında bulunan bir malzemenin üretimini yapacak yatırımcıların öncelikle Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı'ndan kuruluş izni almaları gerekir. Bu kapsamda faaliyet göstermek isteyen kuruluşlar, T.C. Millî Savunma Bakanlığı'nca belirlenen özellikleri en kısa süre içinde tamamlar ve kuruluş izni verilmesi talebiyle başvuruda bulunur.

Kuruluş izni başvurusu için Kontrole Tâbi Liste kapsamında üretim yapmak isteyen kurum/kuruluşlarca, T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi kapsamında kuruluş izni talebinde bulunulur.

Kurulacak tesisin Tesis Güvenlik Belgesi şartlarına uygun hâlde projelendirilmesi ve inşa edilmesi gereklidir. Savunma sanayii mevzuatı kapsamında gerekli personel için kişi Güvenlik Belgesi, tesis için Tesis Güvenlik Belgesi alınması gerekmektedir. Kuruluş izninin veriliş tarihinden itibaren 18 ay içinde üretim tesisinin kurulup Tesis Güvenlik Belgesi gereklerine hazır hâle getirilmesi gerekir.

Şahıs şirketi statüsünde olan kuruluşların hissedarlarının tamamı, anonim şirket statüsünde olan kuruluşların ise ortakları, gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemeye nüfuz etmesine yönetim kurulu kararı ile izin verilen hissedarlar ile bu şirketlerin yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcıları, güvenlik koordinatörü ile gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemeye nüfuz etmesi muhtemel personeli için Kişi Güvenlik Belgesi alınması maksadıyla, T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi kapsamında Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığından kişi Güvenlik Belgesi talebinde bulunur.

Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı'nın (Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı) talebi üzerine güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması mevzuata uygun olarak Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü veya mahalli mülki idare amirlikleri tarafından yaptırılır.

Sonuç Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı'na (Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı) bildirilir. Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucu uygun olanlar ile hakkında belgelendirmeye engel teşkil edebileceği değerlendirilen tereddütlü hususlar bulunan personel için Kişi Güvenlik Belgesi tanzim edilip edilemeyeceğine ilişkin hukuki mütalaa sonrası uygun bulunan kişilere, Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı (Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı) tarafından istenilen gizlilik derecesinde, en fazla beş yıl geçerli Kişi Güvenlik Belgesi tanzim edilir.

5201 Sayılı Kanun gereğince yayımlanan "Kontrole Tâbi Liste" kapsamında faaliyet göstermek isteyen kuruluşlar ile bu yönerge'de tanımlı gizlilik dereceli projelerde yer almak isteyen kuruluşlarca ofisleri, iş yerleri veya tesisleri için Tesis Güvenlik Belgesi düzenlenebilmesi amacıyla T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi kapsamında Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı'na başvuruda bulunulur.

Başvuru belgelerini tamamlayan kuruluşlara ait tesislerin denetim heyeti vasıtasıyla denetlenmesi sağlanarak uygun bulunan kuruluşlara iptal gereken bir durumla karşılaşılmadığı takdirde 5 yıl geçerli olmak üzere talep edilen Millî/NATO gizlilik dereceli Tesis Güvenlik Belgesi tanzim edilir ve Tesis Özel Güvenlik El Kitabı onaylanır.

NATO gizlilik dereceli Tesis Güvenlik Belgesinin tanzimi maksadıyla Dışişleri Bakanlığı KAAT (Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı) Merkez Kurulu Başkanlığı bilgilendirilir.

Yabancı ortaklı veya yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin bir veya birkaçı yabancı uyruklu olan kuruluşlara, denetim heyetince yapılacak denetim sonucunun uygun olması hâlinde Savunma Sanayii Millî Güvenlik Makamı tarafından sadece "Millî Hizmete Özel" gizlilik dereceli Tesis Güvenlik Belgesi verilir. "Millî Gizli" gizlilik dereceli Tesis Güvenlik Belgesi verilebilmesine yönelik işlemler Millî Savunma Bakanının onayı alındıktan sonra başlatılabilir.

Kontrole Tâbi Liste kapsamında üretim yapmak isteyen kuruluşlarca Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi kapsamında izin talebinde bulunulur.

Üretim izin başvurusunun Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığına ulaştırılmasının ardından Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı tarafından 5201 sayılı Kanun gereği T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından görüş alınır. Ana platformlarla ilgili olarak SSM'nin görüşüne başvurulur. Görüşlerin olumlu gelmesi hâlinde ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile yapılan denetim sonucunun olumlu olması durumunda T.C. Millî Savunma Bakanının Üretim İzin Belgesi düzenlenmesi hususunda onayı alınır.

Kontrole Tabi Liste'nin 3. Maddesi "Askeri Patlayıcılar ve Piroteknik Malzeme" kapsamında patlayıcı madde içeren üretim faaliyeti gerçekleştirilecek ise tesiste işlem görecek patlayıcı madde ve depoların "Tekel Dışı Bırakılan Patlayıcı Maddelerle Av Malzemesi ve Benzerlerinin Üretimi, İthali, Taşınması, Saklanması, Depolanması, Satışı, Kullanılması, Yok Edilmesi, Denetlenmesi Usul ve Esaslarına İlişkin Tüzük" ün Ek-1 çizelgesinde gösterilen güvenlik mesafesine uygun olması gerekmektedir. Organize sanayi bölgelerinde patlayıcı madde içeren mühimmat üretimine izin verilmemektedir.

İmalat sektör projelerinin alt sektörü olarak ele alınan savunma sanayi sektörüne ait faaliyetler *Diyagram 2.33, Diyagram 2.34 ve Diyagram 2.35*'te sunulmuştur.

Diyagram 2.33. Savunma Sanayii Yatırım Süreci

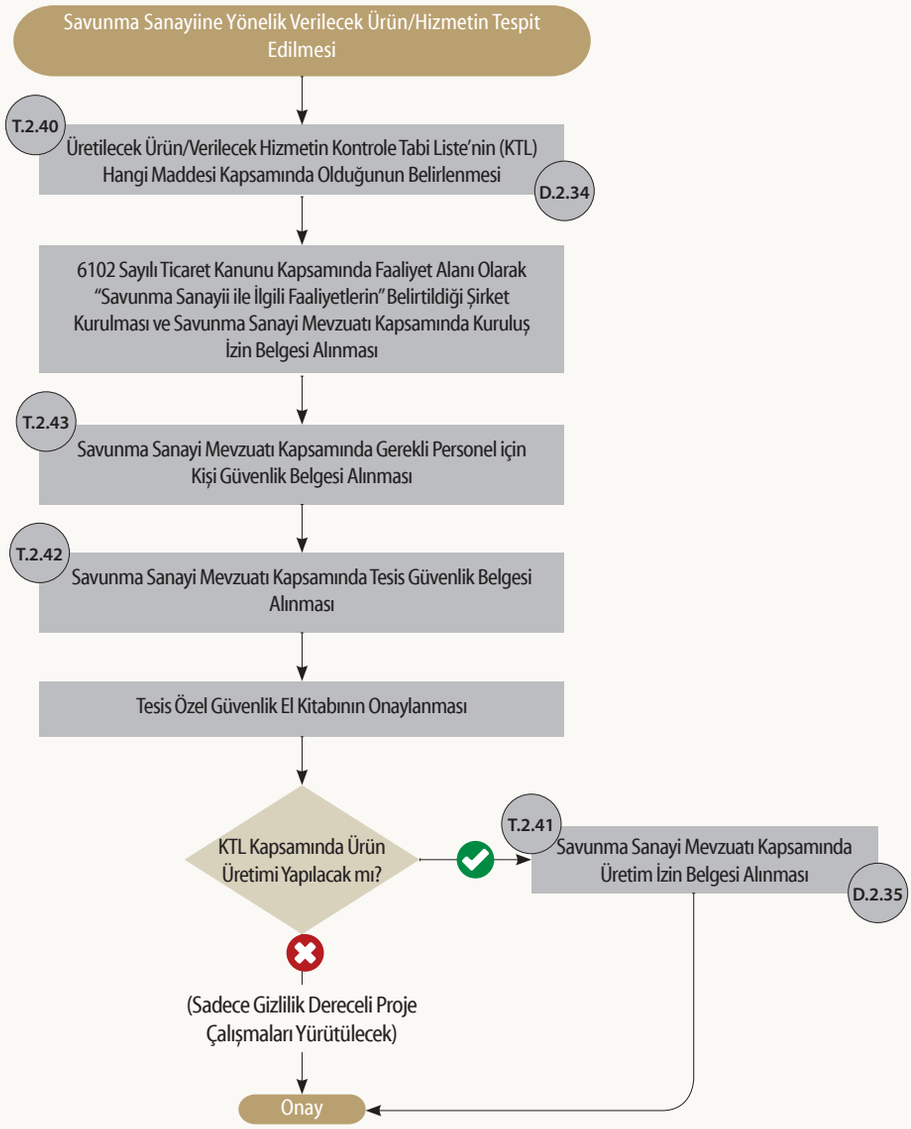

Evet Hayır

KTL: Kontrole Tabi Liste

Diyagram 2.34. Savunma Sanayii Kuruluş İzin Belgesi Süreci

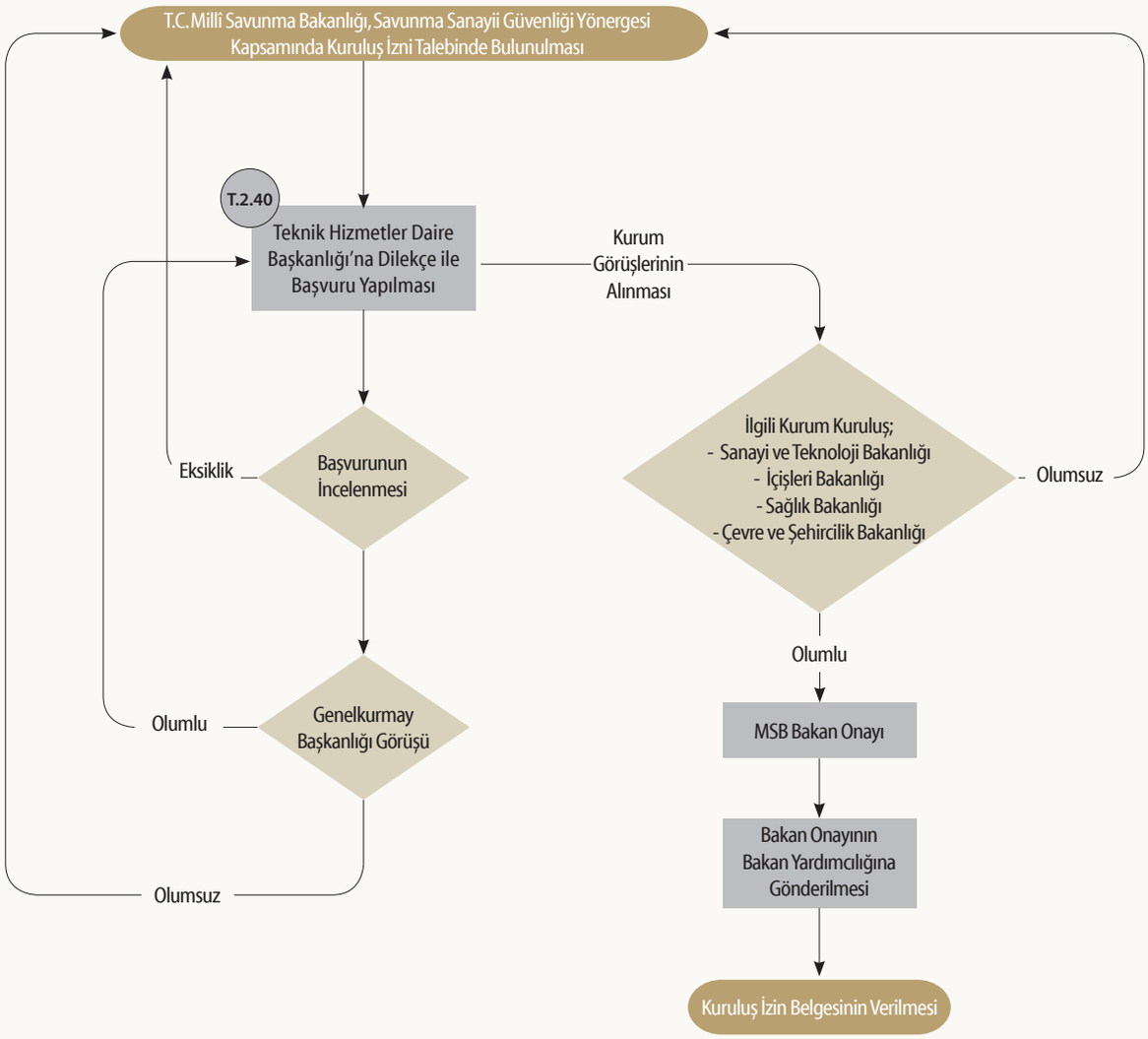

MSB: Milli Savunma Bakanlığı

Diyagram 2.35. Üretim İzni Süreci

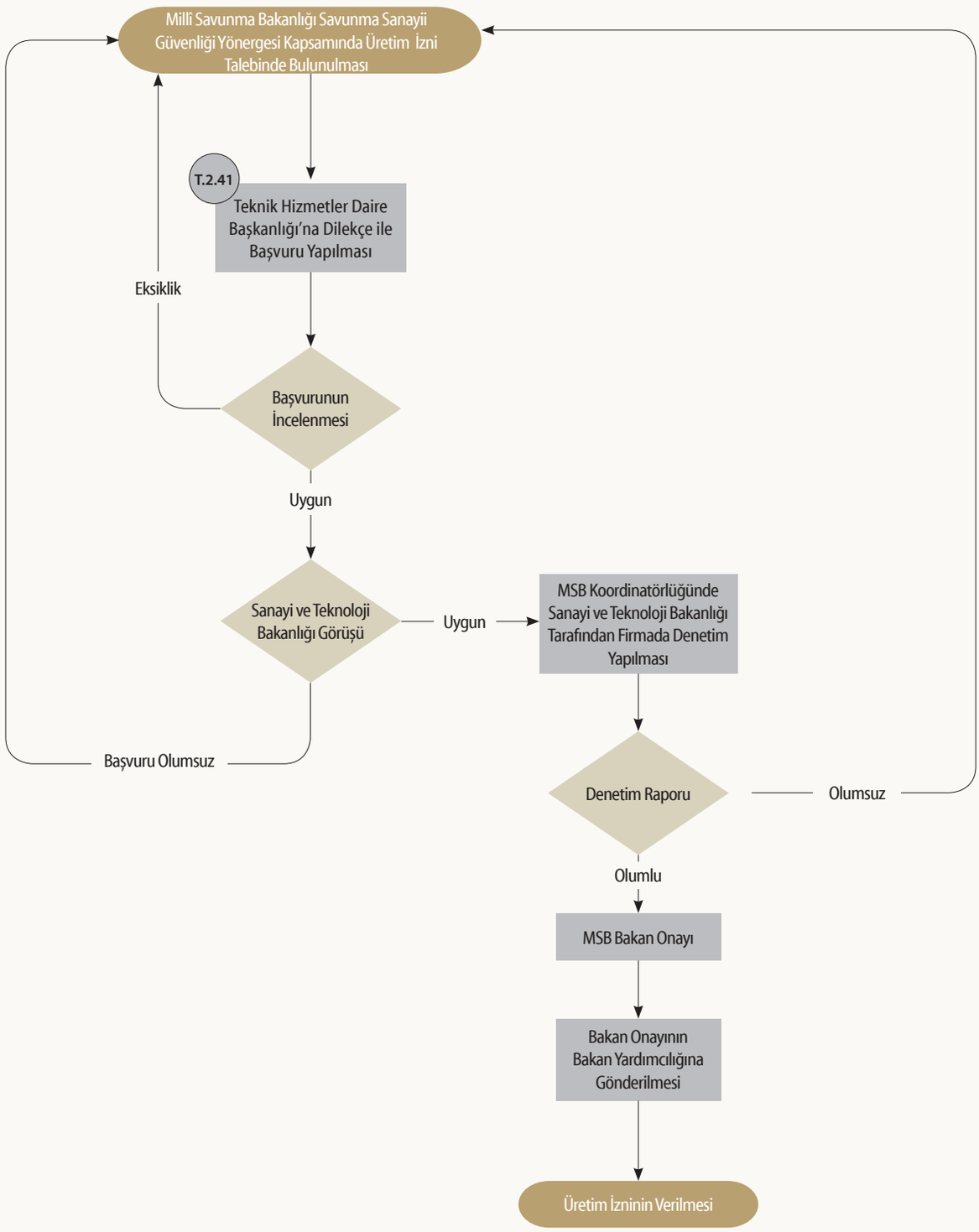

MSB: Milli Savunma Bakanlığı

Diyagram 2.33, Diyagram 2.34 ve *Diyagram 2.35*'te tanımlanan süreçlere ait işlemler *Tablo 2.40* ile *Tablo 2.43* arasında aktarılmıştır:

Tablo 2.40. Kuruluş İzin Belgesi Süreci

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Kuruluş İzin Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	5201 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan Yönetmelik T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	MSB Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin (TTSG) onaylı örneği (Kuruluş İzni (Kİ) talep edilen adresin yer aldığı güncel tarihli TTSG olmalıdır.) - Tesisi kuracak ve işletecek olanlar ile sermaye sahiplerinin açık kimlikleri ve bu iş için koyacakları sermaye miktarı (Hissedarları temsile yetkili gerçek kişilerin isimleri ve bilgilerinin bulunduğu hazirun cetveli, tesisi kuracak işletecek olanların açık kimlikleri ve yetkili kişi/kişilere ait imza sirküleri imzalı kaşeli olarak gönderilmelidir.) - Tesisin kurulacağı alanın; ada, pafta, parsel numaraları ve arazinin kayıtlı olduğu il ile tesise ait depo, satış merkez ve şubeleriyle idare merkezi ve bürolarının bulunacağı yerlerin adresleri (Tesisin belirtilen ada, pafta, parselde olduğuna dair imzalı kaşeli belge de yer almalıdır.) - Tesisin kurulacağı alanın mülkiyeti kuruluşa ait değil ise, taşınmazın sahibi ile kuruluş arasındaki sözleşmenin onaylı sureti - Üretilecek ürüne ait bilgi, belge, ürünlerin proses iş akım şemaları, tesiste olabilecek atıklar ve bertaraf yöntemlerine ilişkin bilgi ile kapasite raporu (Son yayımlanan KTL (Kontrole Tâbi Liste)'de üretim izni talep edilen ürünlerin neler olduğu açıkça belirtilmelidir.) - İlgili makamdan alınacak iş yeri açma ve çalışma ruhsatı - Kİ istenen adreste farklı tüzel kişilik olmadığını gösteren beyanname veya taahhütname - Hazırlanan fizibilite (yapılabilirlik) raporu veya yapılacak yatırıma ilişkin genel bilgiler (Fizibilite raporu veya yapılacak/yapılan yatırıma ilişkin rapor gönderilmelidir.)
Yapılan İşlem	Kuruluş İzni
İşlem Süresi	6 ay
İşlem Ücreti	İşlem ücreti bulunmamaktadır

Tablo 2.41. Üretim İzin Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Üretim İzin Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	5201 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan Yönetmelik Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	MSB Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- Onaylı protokol sureti - Protokolde belirtilen ön inceleme ücretinin ilgili hesaba yatırıldığını gösteren makbuzun fotokopisi (Ücretin hangi amaçla yatırıldığı makbuz üzerinde belirtilecektir.), ücret ve banka hesap bilgisi - Üretimi yapılacak olan malzemenin, yürürlükte olan "Kontrole Tâbi Liste"nin hangi maddesi ve fıkrasına dâhil olduğunu belirtir bilgi (Bu husus başvuru yazısında da belirtilerek talep yapılacaktır. Ayrıca hangi ürünler için ÜİB istendiği başvuru yazısında belirtilmelidir.) - Tesis güvenlik belgesinin veya belge almak üzere yapılmış başvurunun bir sureti (üretimin yapılacağı tesise ait) - Üretimin yapılacağı kamu kurum kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait tesisin a. Ayrıntılı kurucu kimlikleri b. Hissedarları ve hisse oranları (Yabancı ortaklık varsa hisse oranı ayrıca belirtilir.) c. Denetçilerine ait bilgileri içeren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin fotokopisi (Firma bilgilerinde değişiklik varsa ayrıca güncel tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi gönderilecektir.) (Tüm hissedarların nüfus cüzdan fotokopileri ve ÜİB istenen adresi gösterir TSG'nin gönderilmesi gerekmektedir. - Varsa üretimin yapılacağı tesise ait ISO ve/veya eşdeğer kalite sistem belgesi (Yoksa olmadığını gösterir belge gönderilmelidir.) - Varsa üretim izin belgesi talep edilen ürüne/ürünlere ait TSE veya TSEK belgeleri (Yoksa olmadığını gösterir belge gönderilmelidir.) - Üretimin yapılacağı tesise ait güncel tarihli kapasite raporu (5201 sayılı Kanun kapsamında üretimi yapılacak ürünler kapasite raporunda yer almalı ve detaylı girdi yapılmalıdır.) - Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınan ve yıllık vizeleri yapılmış sanayi sicil belgesi - 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alındığına dair taahhütname - Üretilecek malzeme için kullanılacak olan mamul/yarı mamul malzemenin nereden tedarik edildiğine ilişkin ayrıntılı bilgi (Üretilecek malzeme için alt yüklenici kullanılacak ise alt yüklenicilerden alınacak malzeme veya hizmete ilişkin ayrıntılı bilgi) - Üretilecek malzemenin cins ve miktarı, işaretleme yöntemi, varsa stok numaraları - Üretilecek malzemeye ait aşağıdaki konuları içerecek şekilde ayrıntılı bilgi a. Arz, talep, ithalat, ihracat, üretime ilişkin yaratılacak yurt içi katma değer, off-set öngörüleri ile varsa tespit edilen sektörel bilgiler b. Lisans altında üretim veya araştırma geliştirme yöntemlerinden hangisiyle üretim yapıldığı, üretim bilgilerine (üretim/teknik bilgi paketi) sahip olunup olunmadığı, sahip olunması hâlinde söz konusu bilgilerin kaynağı (Ar-Ge, lisans, know-how, konsorsiyum vb.) c. İstihdam durumu, (Çalıştırılan ve çalıştırılması muhtemel personel bilgileri-mühendis/işçi vb.) ç. Üretimde kullanılacak kritik alt teknolojiler/sistem ve ekipmanlar(olmadığında ürünün/ürünlerin üretimi engelleyecek tarzdaki alt sistem ve ekipmanlar) d. Ürünün tamamı üzerinden kuruluşun yerli katkı oranı (Üretilen ürüne ait yurt dışından tedarik edilen parça/malzeme listesi) *(Arz, talep, ithalat, ihracat, üretime ilişkin yaratılacak yurt içi katma değer, off-set öngörüleri ile varsa tespit edilen sektörel bilgileri ve üretimde kullanılacak kritik alt teknolojiler/sistem ve ekipmanlar, olmadığından ürünün/ürünlerin üretimini engelleyecek tarzdaki alt sistem ve ekipmanlar) ile ilgili bilgi içermelidir.)* - Üretilecek her bir malzeme için ayrı ayrı üretim akış şeması - Yetkili personel imza sirküleri
Yapılan İşlem	Üretim izni
İşlem Süresi	3 ay
İşlem Ücreti	1.500 TL (500 + 1.000 TL)

Tablo 2.42. Tesis Güvenlik Belgesi Süreci

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Tesis Güvenlik Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	5202 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan Yönetmelik T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	MSB Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- Şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi tarafından imzalanmış protokol sureti (iki/ikişer adet) - Protokolde belirtilen ön inceleme ücretinin ilgili hesaba yatırıldığını gösteren makbuzun aslı veya onaylı fotokopisi (Millî ve/veya NATO TGB ön inceleme ücreti olarak makbuz üzerinde belirtilmelidir.),ücret ve banka hesap bilgisi - TGB talep edilen kuruluşun adı, açık adresi ve iletişim bilgileri (Telefon, faks, e-posta vb. bir sayfada yazılıp onaylanarak konulmalıdır. Ayrıca varsa Ankara irtibat telefon numarası eklenmelidir.) - Kuruluş güvenlik koordinatörünün kimlik ve iletişim bilgileri - Gizlilik dereceli bilgiye ulaşacak üst düzey personel ile güvenlik koordinatörü, bilgi işlem, evrak sorumlusu ve kuryeyi içeren personel listesi (Adı, soyadı ve görevlerini içerecek şekilde) - TGB talep edilen kuruluşun faaliyet gösterdiği adresine ait; a. 5188 Sayılı Kanun kapsamında, firma adına Özel Güvenlik Teşkilâtının oluşturulduğuna dair izin belgesinin onaylı fotokopisi b. Özel Güvenlik Teşkilatı İl Güvenlik Komisyon Kurulu kararının onaylı fotokopisi c. Özel güvenlik firmasından özel güvenlik hizmeti alınıyorsa firma ile yapılan hizmet sözleşmesinin onaylı fotokopisi - Kuruluşun a. Kuruluşa ilişkin Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nin onaylı sureti b. TGB talep edilen adrese ait güncel Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin onaylı sureti - Kuruluşu temsil ve ilzama yetkili kişileri ile kuruluş güvenlik koordinatörünün imza sirkülerinin onaylı sureti - Kuruluşun hissedarları (yerli, yabancı), hisse oranları, yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile şirketi temsil ve ilzama yetkili kişi bilgileri (Bir sayfada yazılıp onaylanarak konulmalıdır.) ile bu kişileri gösteren güncel tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin onaylı sureti - Kuruluşun TGB talebine esas; a. Faaliyet bilgileri/tesisteki mal/hizmet üretim bilgileri b. Hâlen ana yüklenici veya alt yüklenici olarak üstlendiği veya yer aldığı projeler - Çevre emniyet tedbirlerini gösterir kroki (Ayrıntılı olarak çevre tedbirleri, tel-çit yükseklileri, kamera, kulübe, yangın teçhizatları, turnike/X Ray cihazları ve saat kurma noktaları vb. diğer çevre emniyet tedbirleri gösterecek şekilde hazırlanmalıdır.). - Girilen kamu ihalelerinden hâlen yasaklama alıp almadığına dair belge - TEMPEST Raporu'nun onaylı fotokopisi (Özel ve üzeri gizlilik dereceli bilgi üretilmesi ve elektronik ortamda depolanacak olması halinde TEMPEST Raporu gönderilmelidir.). - Denetlemeye esas kontrol formu (6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alındığına dair güvenlik koordinatörü ve üst düzey yetkili tarafından verilen taahhütname) - Tesisin güvenliğine ilişkin uygulanan güvenlik tedbirlerini içeren Tesis Özel Güvenlik El Kitabı (TÖGEK) (5202 Sayılı Kanun kapsamında onaylanmak üzere Yönerge'de belirtilen başlıklar altında önce 1 adet arkalı-önlü basılmalıdır onay sayfası hariç). - Firma hissedarları, yönetimde yer alan kişiler ile gizlilik dereceli bilgi/belgeye ulaşacak personel için yapılmış KGB başvuru yazılarının fotokopileri Ayrıca, KGB başvurusu TGB dosyasından ayrı siyah bir klasörde ve ayrı bir başvuru yazısı (GİZLİ gizlilik dereceli) ile talep yapılması ve yukarıda belirtilen şekilde gizlilik dereceli bilgiye ulaşacak personele KGB başvurusu yapılması gerekmektedir. TGB evraklarının hacmine göre seçilecek siyah klasörde bir nüsha ve ayrı bir başvuru yazısı (HİZMETE ÖZEL gizlilik dereceli) ile talep yapılarak eksiksiz teslim edilmesi gerekmektedir.
Yapılan İşlem	Tesis güvenlik belgesi
İşlem Süresi	2 – 6 ay
İşlem Ücreti	1.500 TL (500 + 1.000 TL)

Tablo 2.43. Kişi Güvenlik Belgesi Süreci

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Kişi Güvenlik Belgesi
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	5202 sayılı Kanun ve bu kanun kapsamında yayımlanan yönetmelik T.C. Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Güvenliği Yönergesi
Başvuru Yapılacak Kurum/ Kuruluş	MSB Teknik Hizmetler Dairesi Başkanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- İçişleri Bakanlığı'nın yürürlükteki Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Yönetmelik Esasları'na göre aynı sayfada olacak şekilde tanzim edilmiş, fotokopi olmayan (son altı ay içinde çekilmiş renkli vesikalık) fotoğraflı ve ıslak imzalı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Formu ve Nüfus Cüzdanı Sureti - Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nden temin edilecek 15 günü geçmemiş ve resmî kuruma hitaben alınan adli sicil belgesi/ sabıka kaydı (Biri asıl, biri onaylı fotokopi olacaktır. Kişinin kaydına rastlanmışsa kayıtla ilgili mahkeme kararı gibi açıklayıcı bilgi ve belge eklenir.) - Kuruluş yetkilisi tarafından onaylı, T.C. kimlik numaralı nüfus cüzdanı aslının fotokopisi Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Formlarının ve KGB Listesi'nde yer alan bilgilerin eksiksiz doldurularak CD (2 adet) ortamında gönderilmesi gerekmektedir. *(Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Formu'nun her bir suretine 4,5x6 cm ebatında, son altı ay içinde ön cepheden çekilmiş renkli vesikalık fotoğraf yapıştırılır. Fotoğrafların kenarındaki fazlalıklar uygun bir şekilde kesilerek ince bir katı alındıktan sonra sadece zamkla veya benzeri bir yapıştırıcı ile yapıştırılır ve kesinlikle tel zımba veya toplu iğne kullanılmaz. Fotoğraflar, kuruluş yetkilisi tarafından mühür veya kaşe ile onaylanır. Resimli formların fotokopi ile çoğaltılmış suretleri kabul edilmez.)*
Yapılan İşlem	Kişi güvenlik belgesi
İşlem Süresi	2 – 6 ay
İşlem Ücreti	İşlem ücreti bulunmamaktadır

2.2.5. Metal-İşleme Sektörü

İmalat sektörünün alt sektörü olan Metal-işleme sektörü metal üretimi yapan tesisler ve haddehaneler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Metal-işleme alt sektöründe yer alan faaliyetler *Şekil 2.12*'de gösterilmiştir.

Şekil 2.12. Metal-İşleme Sektöründe Yer Alan Faaliyetler

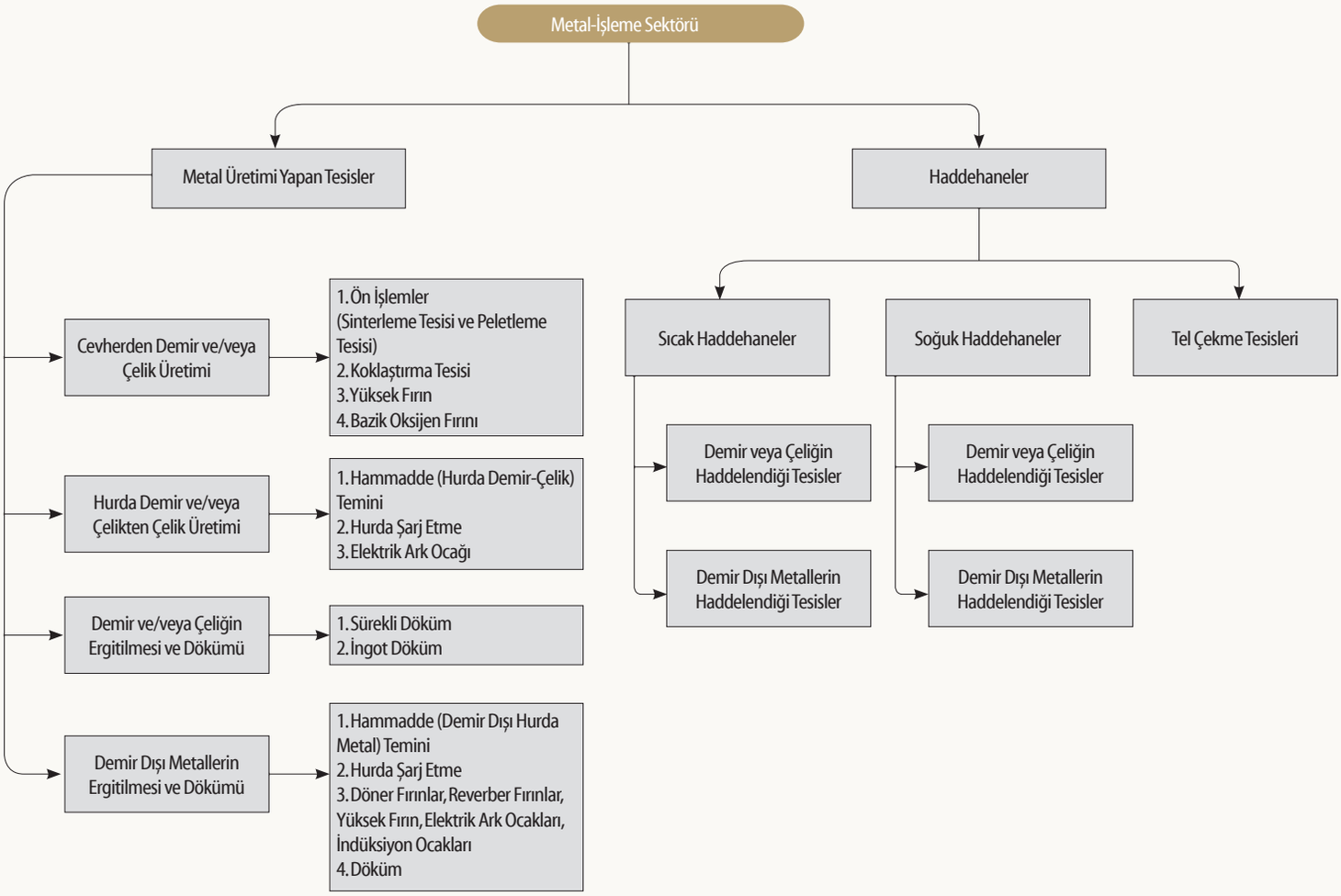

Metal Üretimi Yapan Tesisler

Ham çelik üretiminde iki farklı proses uygulanmaktadır. Bunlardan ilki entegre tesislerde cevherden demir-çelik üretimi, ikincisi ise hurdadan çelik üretimidir. Bu iki temel prosese ek olarak yine cevherden çelik üretilen ergitme indirgenmesi ve doğrudan indirgeme yöntemleri de yaygın olmamakla ve ülkemizde kullanılmamakla beraber mevcuttur.

Haddehaneler

Dövme, haddeleme ve ekstrüzyon proseslerinin gerçekleştirildiği haddehaneler sıcak ve soğuk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Sıcak haddeleme; slab, blum, kütük ya da ingot formundaki yarı mamullerin yeniden kristalleşme sıcaklığının üzerinde, merdaneler arasında ezilmesi sonucu boyut, şekil ve metalurjik özelliklerinin değiştirilmesi olarak tanımlanabilir.

Soğuk haddeleme, sıcak haddehaneden bobinler şeklinde getirilen malzemelerin yeniden kristalleşme sıcaklığının altında, merdaneler arasında sıkıştırılması ile kalınlık azaltma ve mekanik niteliklerin kazandırılması işlemidir.

Yatırım Süreci

Metal-İşleme sektöründeki yatırım süreci *Şekil 2.13*'te görüldüğü üzere 4 ana başlık altında kategorize edilmiştir. Bunlar:

1. Genel İmalat Sektörü Yatırım İzinleri
2. Katı Yakıt İthalatçı Belgesi Alınması (Metal üretimi yapan tesisler için)
3. Radyasyon Uygunluk Belgesi (Hurda metalden üretim yapan tesisler)
4. Metal Hurdası İthalatçı Belgesi (Hurda metalden üretim yapan tesisler)

Şekil 2.13. Metal-İşleme Sektörü Yatırım Süreci

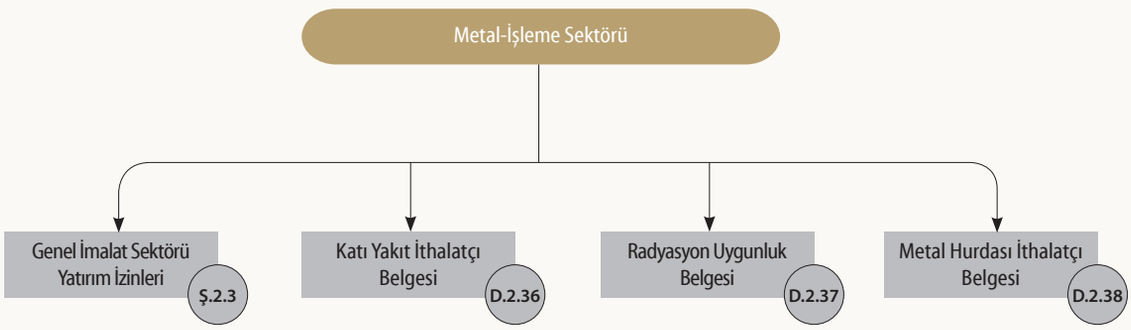

2.2.5.1. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması Süreci

Metal-İşleme sektörü Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi süreci *Diyagram 2.36*'da ve bu sürece yönelik işlemler *Tablo 2.44*'te olarak verilmiştir.

Diyagram 2.36. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci

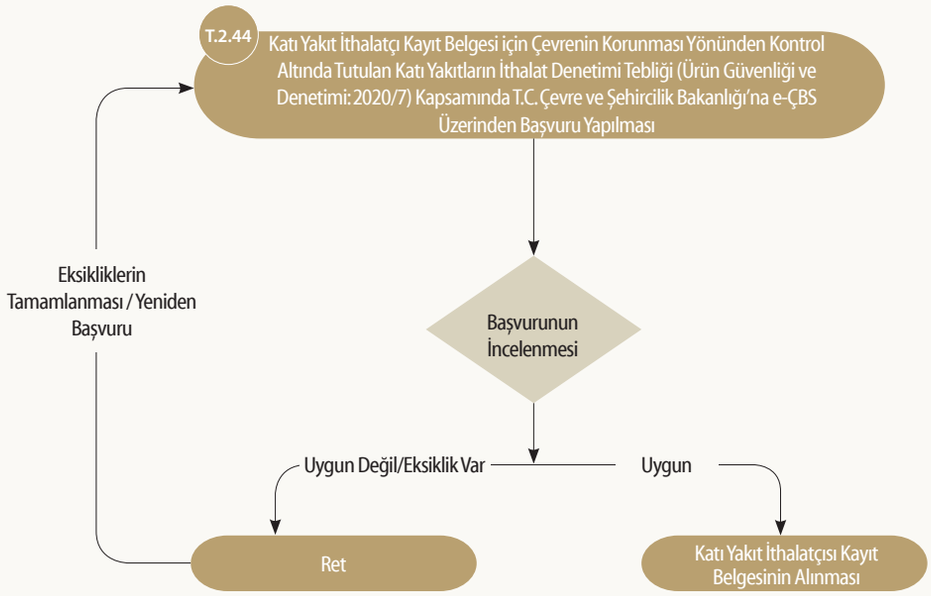

e-ÇBS: Entegre Çevre Bilgi Sistemi

Katı maden yakıtlarının (kömür, linyit, antrasit) ithalatı için T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan İthalatçı Kayıt Belgesi alınması gerekmektedir. Bakanlık'tan kayıt belgesi almayan firmalar bu maddelerin ithalatını yapamamaktadır. Ayrıca ithalat işlemleri esnasında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden uygunluk yazısı alınması gerekmektedir. Bu yazı ürünün bulunduğu ildeki Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden alınır.

Tablo 2.44. Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Katı Yakıtların İthalat Denetimi Tebliği (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2020/7) *Not: Söz konusu tebliğ her yıl yenilenmektedir.*
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. İthalatçı veya temsilcisi tarafından Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi veya Esnaf ve Sanatkârlar Sicil Gazetesi (oda kaydı) (ilgili kurumlardan veya noterden onaylı), 2. Vergi levhası, 3. Noter onaylı imza sirküleri, 4. Taahhütname , 5. Katı yakıt ithalatçısı kayıt belgesi bedeli dekontu
Yapılan İşlem	Katı Yakıt İthalatçı Kayıt Belgesi
İşlem Süresi	Mevzuatta süre belirtilmemiştir. Uygulamada 7 gün
İşlem Ücreti	Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi bedeli olarak 28.500 TL (**Söz konusu meblağ her yıl yenilenen tebliğ kapsamında değişmektedir**.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı **döner** sermaye hesabına yatırılacaktır. a. Ödeme yapacak firmaların Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nden alınan referans numarası ile herhangi bir Halk Bankası şubesine giderek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Kurumsal Hesabı adına ödeme yapacağını bildirmesi yeterli olacaktır. (Hesap Kodu: 106) b. Ücret yatırılırken işletmenin adı ve Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi Bedeli olduğu tam olarak belirtilecek ve dekontun **açıklama kısmına yazılacaktır.** c. Kurumsal tahsilat hesabı EFT ve havalelere kapalı olduğundan ödemeler sadece banka şubesine gidilerek yapılabilecektir. EFT ve havale ile tahsilat yapılmayacaktır. ç. Katı Yakıt İthalatçısı Kayıt Belgesi bedelinin yatırıldığını gösterir 1 adet makbuz sisteme yüklenecektir.

2.2.5.2. Radyasyon Uygunluk Belgesi Alınması Süreci

Metal-işleme sektörü metal hurdası ithalatçı kayıt belgesi almadan önce TAEK'e (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu) başvuru yaparak Radyasyon uygunluk belgesi alınmalıdır.

Metal-işleme sektörü radyasyon uygunluk belgesi süreci *Diyagram 2.37*'de ve *Tablo 2.45*'te ayrıntılı olarak verilmiştir.

Radyasyon uygunluk belgesi almak üzere TAEK'e yapılacak başvurularda başvuru sahibi öncelikle tesisinde Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Değerlendirmesine İlişkin Usul ve Esaslar Madde 5'te verilen koşulları sağlamalıdır:

a. Tesislerde, kantar veya tesise giriş yapılan yerlere Sabit Radyasyon Ölçüm (SRÖ) cihazı/cihazlarının monte edilmiş olması
b. Tesiste en az iki adet Taşınabilir Radyasyon Ölçüm (TRÖ) cihazının çalışır hâlde bulundurulması

c. SRÖ ve TRÖ cihazlarının kalibrasyonlarının yaptırılmış olması
ç. Tesis için, en az iki radyasyondan korunma görevlisinin belirlenmiş olması
d. Karantina sahasının yerinin ve geçici depolama kuyusunun oluşturulmuş olması
e. Karantina sahasının girişine görünür bir şekilde "Dikkat! Radyoaktif Malzeme Karantina Sahası" ve geçici depolama kuyusunun üzerine görünür bir şekilde "Dikkat! Radyoaktif Malzeme Depolama Kuyusu" levhalarının asılmış olması
f. Ek-4'te verilen Radyasyon Uyarısı Durumunda Yapılması Gerekenler talimatının SRÖ cihazının kontrol ünitesinin bulunduğu yerlerde görülebilir şekilde asılmış olması

Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Değerlendirmesine İlişkin Usul ve Esaslar Madde 5'te verilen şartlar sağlandıktan sonra uygunluk belgesi almak üzere TAEK'e aşa***ğıdaki*** belgelerle başvuru yapılır:

a. Formatı Ek-2'de verilen, yetkili kişi tarafından imzalı ve kaşeli başvuru dilekçesi
b. Formatı Ek-3'te verilen, yetkili kişi tarafından imzalı ve kaşeli başvuru formu
c. SRÖ ve TRÖ cihazlarının teknik özelliklerini gösteren belge
ç. SRÖ ve TRÖ cihazlarına ait geçerli kalibrasyon belgesi
d. Radyasyondan korunma görevlilerine ait ön lisans veya lisans diploma sureti, öz geçmiş ve RÖRK kursuna ait başarı belgesi
e. SRÖ cihazlarının, karantina sahalarının ve geçici depolama kuyusunun tesis içerisindeki yerlerini gösterir kroki
f. Ücretin ödendiğine dair banka dekontu

Başvuru değerlendirildikten sonra herhangi bir eksiklik bulunmazsa yerinde inceleme yapılır ve 2 yıl geçerli Radyasyon Uygunluk Belgesi düzenlenir.

Diyagram 2.37. Radyasyon Uygunluk Belgesi Süreci

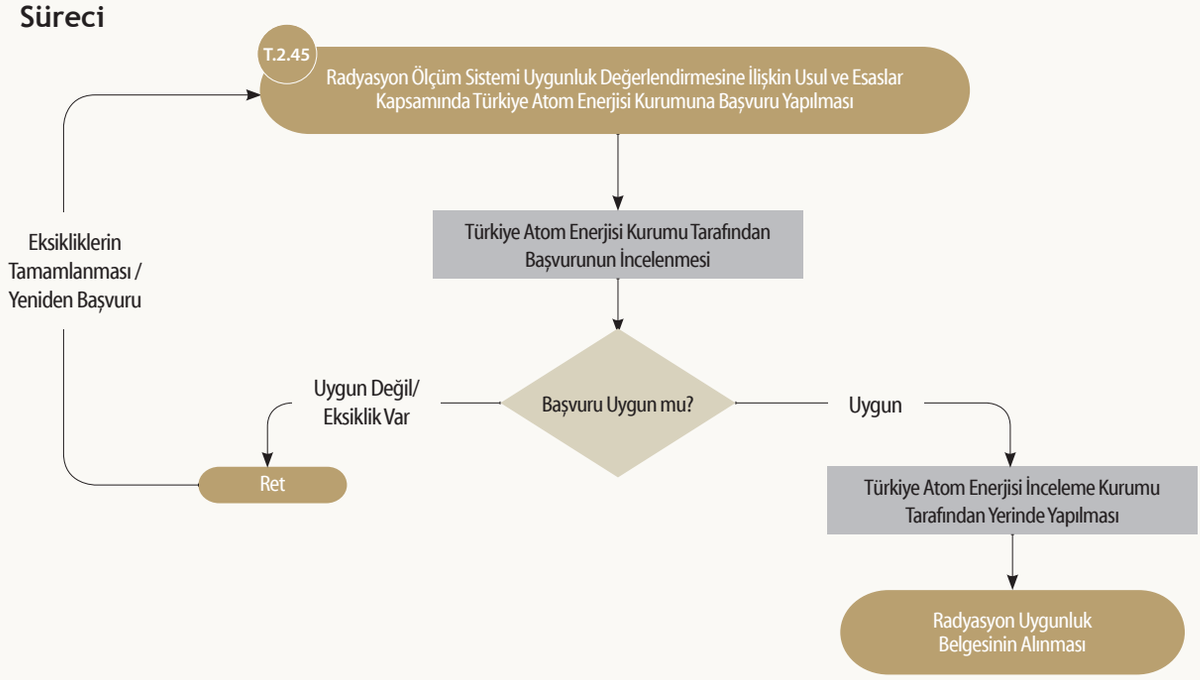

Tablo 2.45. Radyasyon Uygunluk Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Radyasyon Uygunluk Belgesi Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği* (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2020/23) *Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Değerlendirmesine İlişkin Usul ve Esaslar*
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK)
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	Öncelikle tesiste Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Değerlendirmesine İlişkin Usul ve Esaslar Madde 5'te verilen koşulları sağlamalıdır: a. Tesislerde, kantar veya tesise giriş yapılan yerlere Sabit Radyasyon Ölçüm (SRÖ) cihazı/cihazlarının monte edilmiş olması b. Tesiste en az iki adet Taşınabilir Radyasyon Ölçüm (TRÖ) cihazının çalışır hâlde bulundurulması c. SRÖ ve TRÖ cihazlarının kalibrasyonlarının yaptırılmış olması ç. Tesis için, en az iki radyasyondan korunma görevlisinin belirlenmiş olması d. Karantina sahasının yerinin ve geçici depolama kuyusunun oluşturulmuş olması e. Karantina sahasının girişine görünür bir şekilde "Dikkat! Radyoaktif Malzeme Karantina Sahası" ve geçici depolama kuyusunun üzerine görünür bir şekilde "Dikkat! Radyoaktif Malzeme Depolama Kuyusu" levhalarının asılmış olması f. Ek-4'te verilen Radyasyon Uyarısı Durumunda Yapılması Gerekenler talimatının SRÖ cihazının kontrol ünitesinin bulunduğu yerlerde görülebilir şekilde asılmış olması Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Değerlendirmesine İlişkin Usul ve Esaslar Madde 5'te verilen şartlar sağlandıktan sonra uygunluk belgesi almak üzere TAEK'e aşağıdaki belgelerle başvuru yapılır: a. Formatı Ek-2'de verilen, yetkili kişi tarafından imzalı ve kaşeli başvuru dilekçesi b. Formatı Ek-3'te verilen, yetkili kişi tarafından imzalı ve kaşeli başvuru formu c. SRÖ ve TRÖ cihazlarının teknik özelliklerini gösteren belge ç. SRÖ ve TRÖ cihazlarına ait geçerli kalibrasyon belgesi d. Radyasyondan korunma görevlilerine ait ön lisans veya lisans diploma sureti, öz geçmiş ve RÖRK kursuna ait başarı belgesi e. SRÖ cihazlarının, karantina sahalarının ve geçici depolama kuyusunun tesis içerisindeki yerlerini gösterir kroki f. Ücretin ödendiğine dair banka dekontu
Yapılan İşlem	Radyasyon Uygunluk Belgesi alınması
İşlem Süresi	Mevzuatta süre belirtilmemiştir. Ancak TAEK tarafından yerinde yapılan incelemede eksiklik tespit edilmesi halinde eksikliklerin tamamlanması için Başvuru Sahibine en fazla 3 (üç) ay süre verilir. Verilen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanmaması halinde başvuru iptal edilir ve yatırılan ücret TAEK'e gelir olarak kayıt edilir.
İşlem Ücreti	TAEK tarafından her yıl güncellenen mal ve hizmet türlerine ait ücret listesinde Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri başlığı altında belirtilen Radyasyon Ölçüm Sistemleri Uygunluk Değerlendirmesi'ne ilişkin Uygunluk Belgesi Düzenlenmesi ücreti, Radyasyon Uygunluk Belgesi başvurusu aşamasında TAEK'e yatırılır. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu 2020 Yılı Hizmet ve İşlem Bedellerine göre bu bedel 2.500 TL'dir.

**Söz konusu tebliğ her yıl yenilenmektedir.*

2.2.5.3. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması Süreci

Metal-işleme sektörü metal hurdası ithalatçı kayıt belgesi süreci *Diyagram 2.38*'de ve *Tablo 2.46*'da ayrıntılı olarak verilmiştir. Metal hurdası ithalatçı kayıt belgesinin geçerlilik süresi 2 yıldır.

Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği kapsamında ithal edilmek istenen metal hurdaları ve döküntüleri için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan izin alınması gerekmektedir. Metal hurdaları ithal edecek firmanın sanayici olması ve bu kapsamda Bakanlıktan Geçici Faaliyet Belgesi veya Çevre İzni Ve Lisans Belgesine sahip olması gerekmektedir.

İthal ettiği hurdayı satmak isteyen firmalara izin verilmemektedir.

Ayrıca izin alacak firmanın Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından düzenlenen Radyasyon Uygunluk Belgesine sahip olması gerekmektedir. Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Belgesinin süresinin dolmasını müteakip belgenin yenilenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde firmanın Metal Hurda İthalatçı Belgesi iptal edilmektedir.

Diyagram 2.38. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci

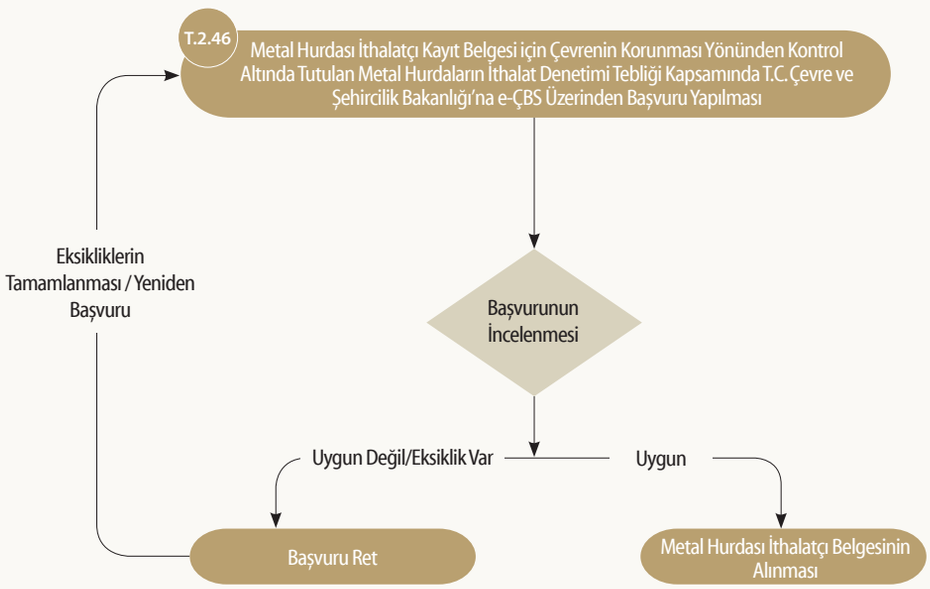

e-ÇBS: Entegre Çevre Bilgi Sistemi

Tablo 2.46. Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** Metal Hurdası İthalatçı Kayıt Belgesi Alınması
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/ veya Kanun	Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Metal Hurdaların İthalat Denetimi Tebliği* (Ürün Güvenliği ve Denetimi: 2020/23)
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	1. Metal hurdayı ergiterek işlem yapan sanayicilerin Bakanlık'tan almış olduğu Geçici Faaliyet Belgesi veya tehlikesiz Atık Geri Kazanım Lisansı, metal hurdayı parçalamak ve boyutlarını küçültmek suretiyle kalitesini ve yoğunluğunu artırmak üzere ön işlem uygulayanların Bakanlık'tan almış olduğu Geçici Faaliyet Belgesi Veya Hurda Metal/ÖTA İşleme Lisansı, 2. Nükleer Düzenleme Kurumu tarafından yerinde yapılacak tespit çerçevesinde radyasyon ölçüm sistemine (bu iş için uygun ve kalibre edilmiş sabit ve portatif radyasyon ölçüm cihazlarına) sahip olduğunu gösterir Radyasyon Ölçüm Sistemi Uygunluk Belgesi, 3. Radyasyon güvenliği konusunda eğitim almış personele ait eğitim sertifikası 4. Kapasite raporu 5. Metal Hurda İthalatçı Belgesi bedeli dekontu ve fatura bilgi formu *Not: 1 Kasım 2018 tarihi itibarıyla yazılı ortamda bakanlığa Metal Hurda İthalatçı Belgesi başvurusu yapılmamaktadır. Ekleri pdf formatında Entegre Çevre Bilgi Sistemi'ne (https://ecbs.cevre.gov.tr) yükleyerek elektronik başvuru yapılmaktadır.*
Yapılan İşlem	Metal Hurda İthalatçı Belgesi
İşlem Süresi	Mevzuatta süre belirtilmemiştir. Uygulamada 1-2 hafta
İşlem Ücreti	"Metal Hurda İthalatçısı Belgesi bedeli olarak 39.100 TL (**Söz konusu meblağ her yıl yenilenen tebliğ kapsamında değişmektedir**.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı döner sermaye hesabına yatırılacaktır. a. Ödeme yapacak firmaların, Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü'nden alınan referans numarası ile herhangi bir Halk Bankası şubesine giderek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi kurumsal hesabı adına ödeme yapacağını bildirmesi yeterli olacaktır (Gelir Kod No: 106). b. Ücret yatırılırken işletmenin adı ve "Metal Hurda İthalatçı Belgesi Bedeli" olduğu tam olarak belirtilecek ve dekontun açıklama kısmına yazılacaktır. c. Kurumsal tahsilat hesabı EFT ve havalelere kapalı olduğundan ödemeler sadece banka şubesine gidilerek yapılabilecektir. EFT ve havale ile tahsilat yapılmayacaktır.d. Metal Hurda İthalatçı Belgesi bedelinin yatırıldığını gösteren 1 adet makbuz ya da banka dekontu başvuru sırasında Entegre Çevre Bilgi Sistemi'ne pdf formatında **yüklenecektir.**
İşlem Ücreti	**Çevre Katkı Payı** Hurda ithalatını gerçekleştirmek isteyen sanayiciler 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca hurdaların CIF bedelinin binde beşi oranında çevre katkı payı ödemek zorundadır. Çevre katkı Payı ödemeleri defterdarlık, saymanlık ve mal müdürlükleri veznelerine yatırılabilir. Söz konusu çevre katkı payının gümrük beyannamesinin tescili sırasında ödenmesi gerekmektedir. Ödeme makbuzlarının ve gümrük beyannamelerinin yıllık olarak (bir sonraki yılın ocak ayı sonuna kadar) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri ve Finansman Dairesi Başkanlığına iletilmesi gerekmektedir. <u>Maliye Bakanlığınca Yeni Açılan Yardımcı Hesaplara Ait Kodlamalar</u> Çevre katkı payı ödemeleri defterdarlık, saymanlık ve mal müdürlükleri veznelerine yatırılabilir. <u>**İlgili Firmaların Çevre Katkı Pa**yı Yatıracakları Hesap Kodları:</u> 120.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı pay 121.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı 122.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı 222.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı 600.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı 800.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı 810.05.02.05.18 İthalden yüzde bir ve binde beş oranında alınan çevre katkı payı

**Söz konusu tebliğ her yıl yenilenmektedir.*

2.2.6. Otomotiv – Otomotiv Yan Sanayii Sektörü

İmalat sektörü projelerinin alt sektörü olan otomotiv – otomotiv yan sanayii sektörüne ait faaliyetler *Şekil 2.14*'te sunulmuştur.

Şekil 2.14. Otomotiv – Otomotiv Yan Sanayii Üretim Süreci

AİTM: Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik

Otomotiv – otomotiv yan sanayii sektöründe faaliyet göstermek için iştigal konuları arasında otomotiv – otomotiv yan sanayii üretimi olan şirketin kurulması gerekmektedir. Şirket kuruluş sürecine Genel İmalat sektörü ortak adımları kapsamında yer verilmiştir.

Şirket kurulduktan sonra 25.11.2015 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında ÇED kararının alınması gerekmektedir. ÇED kararının alınması sürecine imalat sektörü ortak adımları kapsamında yer verilmiştir.

ÇED kararının alınmasının ardından projenin inşaat süreci tamamlanır ve Genel İmalat sektörü ortak adımlar kapsamında tanımlanmış olan evraklar (*Şekil 2.3*) tamamlanır. Ardından 26.10.2016 tarih ve 29869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik kapsamında AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi alınmalıdır. Süreç *Diyagram 2.39*'da gösterilmiş, süreçte yapılacak işlemler ise *Tablo 2.47*'de sunulmuştur.

Diyagram 2.39. Otomotiv - Otomotiv Yan Sanayii Sektörü AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi Süreci

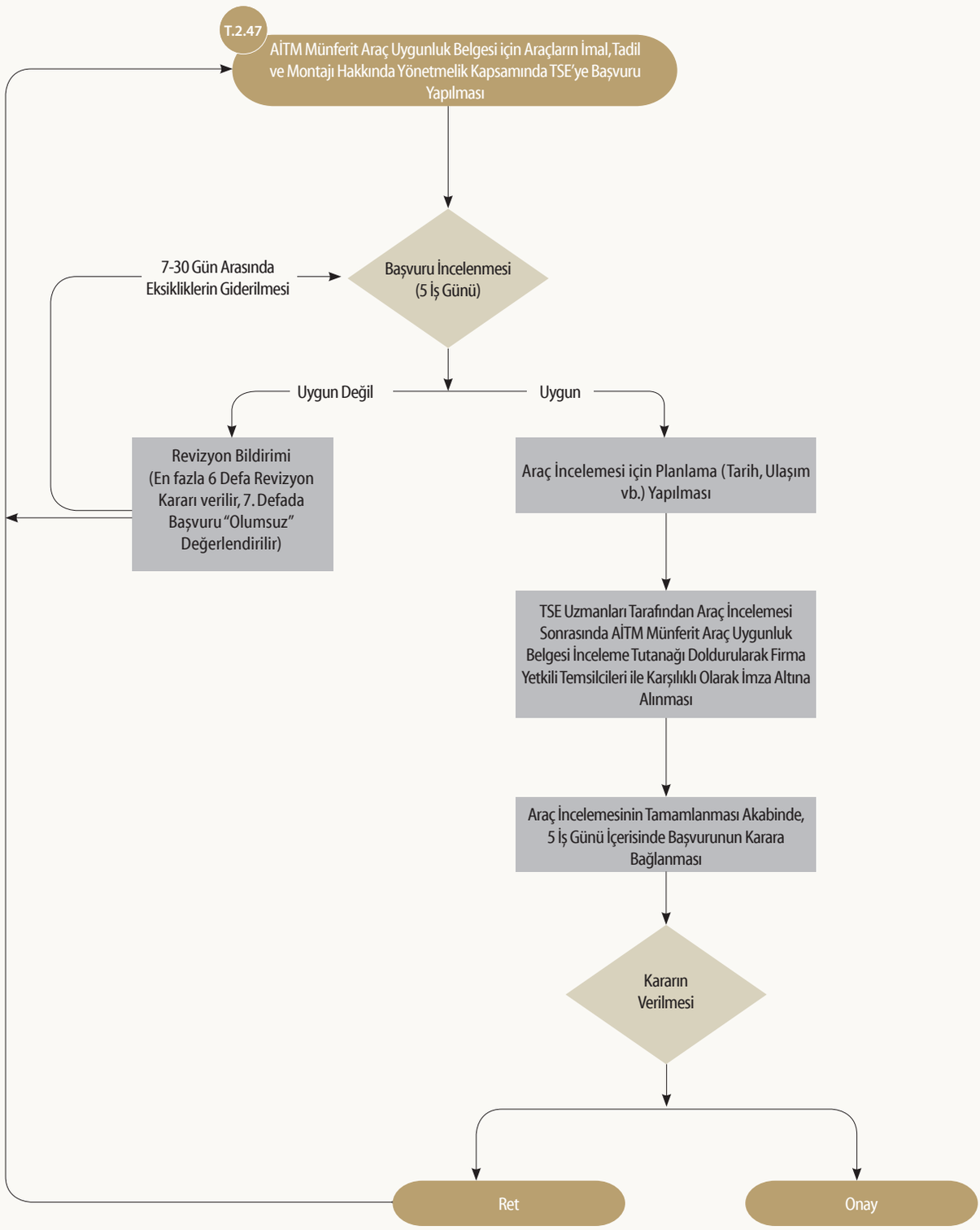

AİTM: Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik, TSE: Türk Standartları Enstitüsü

Tablo 2.47. AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi Süreci

Aşama: İşletme Dönemi	**Adım:** AİTM Münferit Araç Uygunluk Belgesi Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	26.10.2016 tarih ve 29869 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik **Madde 5 - (1), ç)**
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı / TSE
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	Ek V'te yer alan bilgileri içeren bir tanıtım dosyasıyla birlikte Ek IV ve/veya Ek VII'den Ek XIV'e kadar belirtilen ilgili mevzuatın uygulanabilir olanlarından her biri uyarınca sahip olunan tip onayı belgeleri, eğer bu belgeler yoksa teknik servislerden o araç için ilgili mevzuata göre alınmış deney raporları ve gerektiğinde bu Yönetmelik'te istenen belgeleri içeren tanıtım paketi ve tanıtım paketi fihristinden oluşan bilgi ve belgeler eklenir.
Yapılan İşlem	AİTM münferit araç uygunluk belgesi
İşlem Süresi	2-200 gün (İlgili Yönetmelik'te işlem süresi hakkında bir hüküm bulunmamaktadır; asgari-azami süreler, ilgili prosedürde belirlenmiştir.) (Asgari süre, dosyada/araçta uygunsuzluk bulunmaması ve görevlendirme vb. şartların en ivedi şekilde gerçekleşmesi ihtimaline göre hesaplanmıştır.) (Azami süre, dosyada/araçta uygunsuzluk bulunması ve uygunsuzluğun giderilmesi için prosedürde izin verilen azami sürelerin kullanılması ihtimaline göre hesaplanmıştır.)
İşlem Ücreti	2.365 TL (KDV Dâhil) (Araç bazında)

2.2.7. Çimento ve Kâğıt Sektörü

Çimento ve kâğıt sektöründe genel imalat sektörü izinleri dışında yatırım bazında alınması gereken özel bir izin/onay süreci bulunmamaktadır. Bu bölümde söz konusu sektörlerle ilgili genel bilgilere yer verilmiş, yatırım süreçlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar açıklanmıştır.

2.2.7.1. Çimento Sektörü

İmalat sektörü projelerinin alt sektörü olarak ele alınan çimento sektörü 6 başlıkta kategorize edilmiştir (*Şekil 2.15*).

1. Çimento Fabrikaları
2. Hazır Beton, Çimento veya Diğer Bağlayıcı Maddeler Kullanılarak Şekillendirilmiş Malzeme, Ön Gerilimli Beton Elemanı, Gaz Beton, Çimento Esaslı Levha ve Benzerlerinin Üretimi
3. Asfalt Plent Tesisleri
4. Kireç ve Alçı Fabrikaları
5. Manyezit İşleme ve
6. Perlit ve Benzeri Maden Genleştirme Tesisleri

Şekil 2.15. Çimento Sektörü Genel Yapılanması

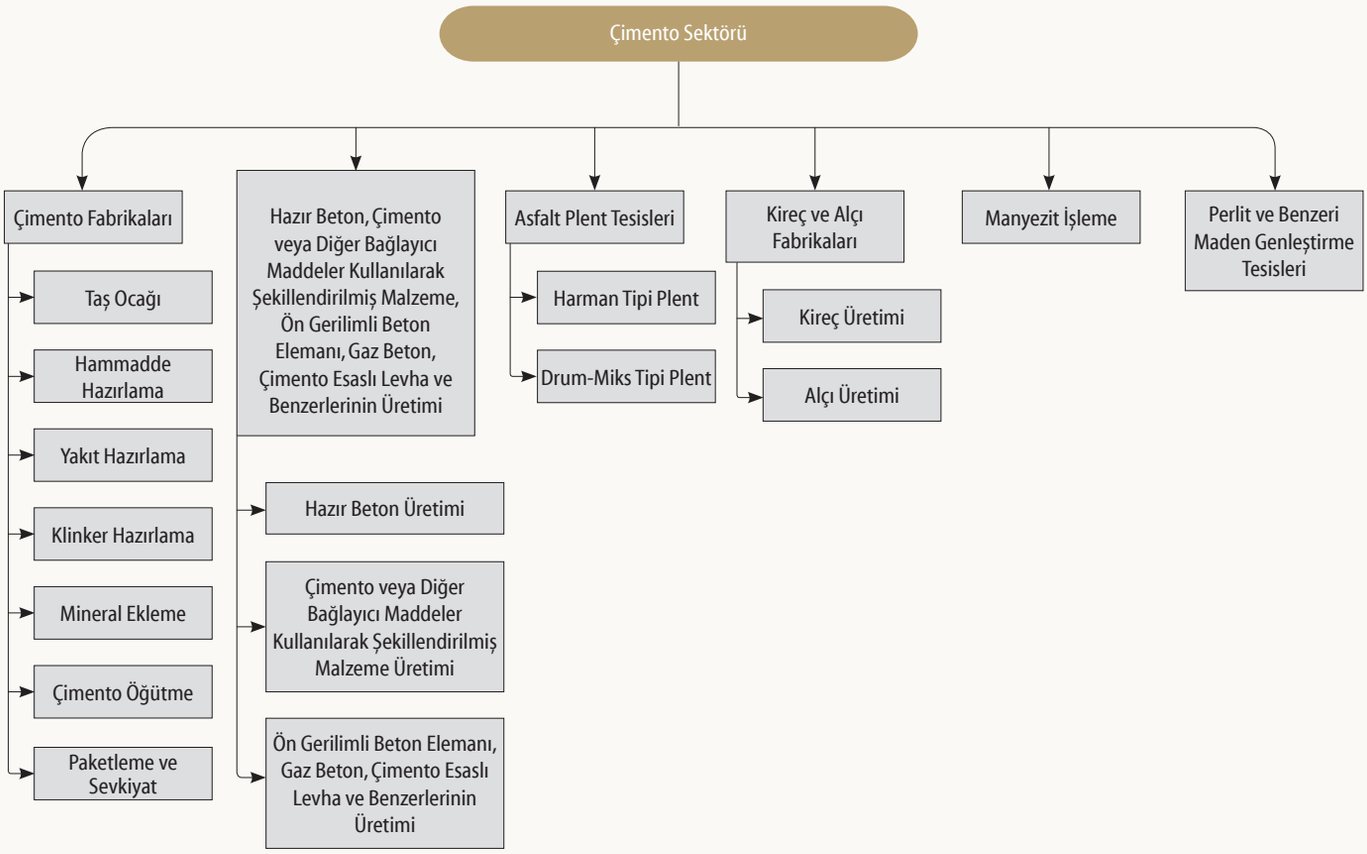

1. Çimento Fabrikaları

Çimento, yapı malzemeleri içinde bağlayıcı olarak kullanılan, hidrolik bağlayıcı özelliklere sahip, metalik olmayan, inorganik bir maddedir. Doğal kalker taşları ve kil karışımın yüksek sıcaklıkta ısıtılması, öğütülmesi ve ardından bir veya daha fazla kalsiyum sülfat formunun eklenmesi ile üretilen genellikle gri renkte ince bir tozdur. Suyla karışınca mineral hidratlarının oluşması nedeniyle sertleşen bir macun oluşturur. Çimento, betondaki ana bağlayıcı maddedir. CaO, MgO gibi alkalin ögeler ve SiO2, Al2O3 ve Fe2O3 gibi hidrolik ögelerden oluşur. Alkalin ve hidrolik ögelerin oranları, çimentonun niteliğini belirler.

Çimento fabrikası yatırımı, hammadde temininin sağlanacağı kalker ocağı alanına yakın (fabrika alanı-maden işletme sahası arası maksimum mesafe 10 km) olmalıdır. Çimento Fabrikası yatırımının önemli bir kısmını oluşturan olan Maden İşletmeleri ile ilgili ayrıntılı bilgiler "Madencilik Sektörü Yatırım Süreçleri Kılavuzu"nda ayrıca verilmiştir.

2. Hazır Beton, Çimento veya Diğer Bağlayıcı Maddeler Kullanılarak Şekillendirilmiş Malzeme, Ön Gerilimli Beton Elemanı, Gaz Beton, Çimento Esaslı Levha ve Benzerlerinin Üretimi

Hazır beton, agrega (kum, çakıl, kırma taş), bağlayıcı olarak çimento, su ve gerektiğinde kimyasal (akışkanlaştırıcılar, priz geciktiriciler, priz hızlandırıcılar, antifrizler, hava sürükleyici katkılar, su geçirimsizlik katkıları) ve mineral (silis dumanı, uçucu kül, yüksek fırın cürufu, tras) katkı maddelerinin belli bir üretim teknolojisinde karıştırılmasıyla hazırlanan malzemedir.

Bağlayıcı maddeler, bağlayıcı özelliği olan ince toz hâlindeki maddelerdir ve su eklenmesiyle hamur hâline gelirler.

Beton, basınç dayanımı yüksek olmakla birlikte çekme dayanımı oldukça düşük olan bir kompozit yapı malzemesidir.

3. Asfalt Plent Tesisleri

Asfalt, 145-160°C sıcaklıkta kurutulmuş ve ısıtılmış yaklaşık %95 agrega ile yine aynı sıcaklıkta yaklaşık % 5 oranında bağlayıcı (bitüm) karıştırılarak üretilen bir maddedir.

4. Kireç ve Alçı Fabrikaları

Kireç hazırlama işlemi, 900–1500°C arasındaki sıcaklıkta kalsiyum ve/veya magnezyum karbonatın kalsinasyonu ile gerçekleştirilir.

Alçı, alçıtaşının ($CaSO_4.2H_2O$) fırınlanıp öğütüldükten sonra ihtiyaca göre çeşitli kimyasal katkılar eklenmesiyle hazırlanır.

5. Manyezit İşleme

Manyezit çimento sanayi, ilaç endüstrisi, boya üretimi gibi çok yaygın kullanım alanına sahip bir magnezyum karbonat mineralidir. Manyezit işlemede, delme-patlatma ile elde edilen tüvenan, kırılıp ayıklanarak iki ya da üç kademeli triyaj işleminden sonra satılmaktadır.

6. Perlit ve Benzeri Maden Genleştirme Tesisleri

Perlit, uygun sıcaklıkta ısıtıldığında gözenekli hâle gelen ve genleşen bir kayaçtır. Hem ham ürün hem de genleşme ile elde edilen ürün perlit olarak adlandırılmaktadır.

2.2.7.2. Kâğıt İmalat Sektörü

Kâğıt imalat sektörü 3 başlık altında incelenmiştir (*Şekil 2.16*).

1. Selüloz Üretim Prosesleri
2. Kâğıt Geri Dönüşüm Prosesleri
3. Kâğıt Üretim Prosesleri

Şekil 2.16. Kâğıt Sektörü Genel Yapılanması

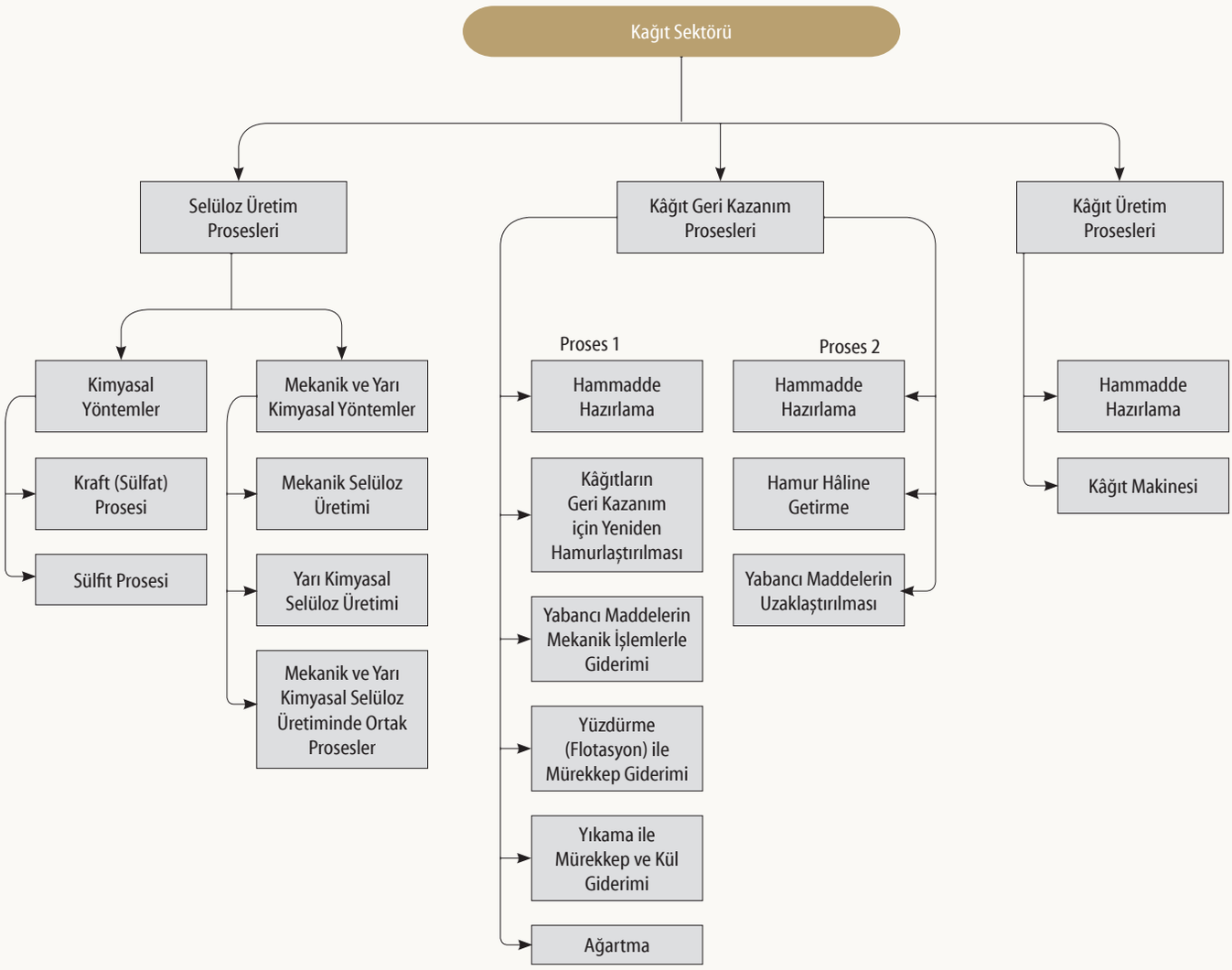

Kâğıt sanayi sektörü odun, yıllık bitki ve atık kâğıt gibi hammaddelerden elde edilen selüloz, odun hamuru ve eski kâğıt hamurunun çeşitli mekanik, kimyasal ve yarı kimyasal işlemlere tabi tutularak kâğıda dönüştürülmesine kadar kullanılan prosesleri içeren iş koludur. Kâğıt sektöründe selülozlar ara ürünleri, ebat ve bobin hâlindeki kâğıt-karton ve konfeksiyon ürünleri (defter, dosya, kutu, torba, havlu, peçete vb.) ise son ürünleri oluşturur.

Kâğıt sektörünün karşı karşıya olduğu en büyük risk yangındır. Sektörde son 10 yıl incelendiğinde, her yıl geri kazanım tesislerinde ve toplama ayırma tesislerinde yangın vakası görülmektedir. Bu konuda alınması gereken İtfaiye Uygunluk Raporu belgesi, İş Yeri Açma ve Çalışma ruhsatı sürecinin en önemli parçasıdır.

Kâğıt imalat sektöründe proses suyu ihtiyacı, sektördeki en önemli hususlardan ve kısıtlardan biridir. Yatırım yapılacak saha seçiminde proses suyu ihtiyacının giderilmesi dikkate alınmalıdır.

Yatırım Süreci

Çimento ve kâğıt sektöründe yatırım süreci, diğer alt sektörlerde olduğu gibi genel imalat sektörü izinlerini içermektedir *(Diyagram 2.1)*.

2.3. İmalat Sektörü Teşvikleri

Yatırım teşvik sistemi; Türkiye'nin stratejik sektörleri için önem teşkil eden ara mallara olan ithalat bağımlılığını azaltma potansiyeli taşıyan yatırımları teşvik etmek amacıyla özel olarak tasarlanmıştır. Cari açığın azaltılması, az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin genişletilmesi, destek unsuru miktarlarının artırılması, kümelenme faaliyetlerinin teşvik edilmesi, teknoloji dönüşümü sağlayacak yatırımların desteklenmesi yeni yatırım teşvik sisteminin temel amaçları arasında yer almaktadır.[1]

1 Ocak 2012 tarihi itibarıyla geçerli olan yeni yatırım teşvik sistemi dört ayrı teşvik uygulamasından oluşmaktadır:

1. Bölgesel Teşvik: İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.
2. Öncelikli Yatırım Konuları: Belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.
3. Stratejik Yatırımlar: Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımlar desteklenmektedir.
4. Genel Teşvik: Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.

Yatırım Teşvik Belgesi Başvurusu

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca başvuru süreçlerinin sadeleştirilmesi ve bürokratik işlemlerin hızlandırılması amacıyla geliştirilen ve Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen e-TUYS adlı web tabanlı uygulama aracılığıyla başvurular, elektronik ortamda değerlendirilerek sonuçlandırılmaktadır.

e-TUYS'ta yatırımcı adına işlem yapmak isteyen kişiler, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarından temin edilecek nitelikli elektronik sertifikaya sahip olmalıdır (e-imza). Bu kişilerin e-TUYS'ta işlem yapabilmeleri için Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından kullanıcı olarak yetkilendirilmeleri gerekmektedir.

e-TUYS aracılığı ile tesis bilgileri sisteme eksiksiz olarak girilir ve yatırım teşvik belgesi başvurusu yapılır. Başvuru sürecine ilişkin bilgi ve belgeler *Tablo 2.48*'de verilmiştir.

[1] Kaynak: www. invest.gov.tr

Tablo 2.48. Yatırım Teşvik Belgesi Başvuru Süreci

Aşama: Yatırım Dönemi	**Adım:** Yatırım Teşvik Belgesi Başvuru Süreci
Kapsam	**Açıklama / Süre / Bütçe**
İlgili Yönetmelik ve/veya Kanun	20.06.2012 tarih ve 28329 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (No: 2012/1)
Başvuru Yapılacak Kurum/Kuruluş	T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
Başvuru Sırasında İstenen Belgeler	- Kapasite raporu - Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi - Vergi levhası - ÇED kararı - SGK'den alınan "Borcu yoktur." yazısı - Üretim Akış Şeması
Yapılan İşlem	Yatırım Teşvik Belgesi Başvurusu
İşlem Süresi	7 iş günü
İşlem Ücreti	**Ücretsiz**

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
YATIRIM OFİSİ